MARIESTAD

Kallelse/underrättelse

Kommunfullmäktiges sammanträde

Tid: Måndagen den 15 december 2025 kl. 18:00
Plats: Sammanträdesrum Vänersalen

Om någon fullmäktigeledamot inte kan delta på sammanträdet, vänligen ring 0501-75 54 56 eller mejla till sarah.alm@mariestad.se

Sammanträdet direktsänds via Mariestads kommuns hemsida www.mariestad.se/lyssnapakommunfullmaktige

Mariestad den 08 december

Karin Reboli
ordförande

Sarah Alm
sekreterare

ÄRENDELISTA

Upprop	
Val av protokolljusterare	*Förslag,* *Henrik Andersson (M)* *Janne Jansson (S)*
1. Information om Rapport Klimatinvesteringar i Mariestads kommun	**18:05-18:20** *Strategi- och hållbarhetschef, Maria Gustavsson* *Miljöutredare, Håkan Magnusson*
2. Anmälningsärenden	
3. Frågor och interpellationer	
4. Revidering av kommunstyrelsen reglemente	

ÄRENDELISTA

5. Upphävande av reglemente för folkhälsorådet och entledigande av nämndernas representanter	
6. Uppsägning av samverkansavtal miljö, livsmedel och byggnadsområdet	
7. Ägardirektiv för Mariestad Stadshus AB	
8. Ägardirektiv för kommunens dotterbolag	
9. Organisationsförändring avseende auktoriserade revisionsbyrå	
10. Motion om kommunjurist	
11. Motion avseende återbruk av byggmaterial	
12. Motion om utveckling av Karlsholme Folkets Park	
13. Anmälan: Medborgarförslag om att utöka antalet parkeringsplatser för rörelsehindrade vid badhuset och bassängerna vid Ekudden	
14. Anmälan av nya motioner	*Kompletteras löpande*
15. Valärenden	

Kommunstyrelseförvaltning
Enheten för demokratistöd
Sarah Alm

Kommunstyrelsen

Information om rapport Klimatinvesteringar i Mariestads kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen.

Bakgrund

Sedan 2021 deltar Mariestads kommun i satsningen Klimatneutrala städer 2030 inom det nationella innovationsprogrammet Viable Cities. Som en del i detta arbete förväntas deltagande kommuner ta fram en så kallad klimatinvesteringsplan för sitt respektive geografiska område och för hela samhällets omställning. Mariestads klimatinvesteringsplan är framtagen enligt Viable Cities anvisning och presenteras som en rapport över behov och förutsättningar för de klimatinvesteringar som behövs för att nå klimatneutralitet i Mariestads kommun till år 2030.

Rapporten Klimatinvesteringar i Mariestads kommun ska ses som ett stöd och en vägledning för att öka kunskapen om metodiken kring klimatinvesteringar. Den ska vara en hjälp för att analysera områden med stora klimatutsläpp, budgetera för dess åtgärder och belysa de mervärden som klimatinvesteringar kan medföra, såsom kostnadsbesparingar eller förbättrad folkhälsa.

Klimatinvesteringar handlar både om direkta investeringar i klimatåtgärder, att skifta om pågående investeringar och att styra befintlig konsumtion åt en hållbar riktning, exempelvis genom att investera i elbilar i stället för bilar som drivs av fossila bränslen. Rapporten visar att styra om befintliga investeringsflöden har en stor potential för att finansiera de investeringar som krävs för klimatomställningen.

Kommunstyrelsen beslutade den 22 september 2025 (§ 183) att notera informationen samt att rekommendera kommunfullmäktiges presidium att överväga en föredragning av ärendet vid ett sammanträde med kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges presidium har ställt sig positiva till att en föredragning av ärendet läggs på dagordningen vid sammanträdet den 15 december 2025.

Bedömning ur miljömässig dimension

Klimatinvesteringar bidrar till miljömässig hållbarhet genom att bland annat kunna minska utsläpp, skydda ekosystem och främja resurseffektivitet. Satsningar på förnybar energi, kollektivtrafik, gång- och cykel samt energieffektiva lösningar minskar beroendet av fossila bränslen och belastningen på miljön. Genom cirkulär ekonomi och hållbart resursutnyttjande bevaras biologisk mångfald och avfall minskar.

Bedömning ur social dimension

Klimatinvesteringar kan stärka den sociala hållbarheten genom att skapa arbetstillfällen och bidra till minskad ojämlikhet. Satsningar på exempelvis förnybar energi och energieffektivisering ger nya möjligheter inom bygg- och energisektorn, samtidigt som minskade utsläpp från trafik och uppvärmning leder till bättre folkhälsa.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Klimatinvesteringar stärker den ekonomiska hållbarheten genom att stimulera innovation, skapa gröna jobb och minska framtida kostnader kopplade till klimatförändringar. Genom satsningar på förnybar energi, energieffektivisering och hållbar infrastruktur främjas långsiktig ekonomisk tillväxt samtidigt som beroendet av importerade fossila bränslen minskar. Investeringarna kan skapa nya marknader och affärsmöjligheter, samtidigt som de bidrar till en mer robust och motståndskraftig ekonomi.

Kommunen har en viktig roll som möjliggörare för företag och invånare att göra klimatinvesteringar, det kan exempelvis handla om att möjliggöra utbyggnad av elinfrastruktur eller planera för gröna etableringar.

De investeringar som kommunorganisationen ansvarar för kan utformas för att främja klimatvänliga lösningar, både genom val av produkter och tjänster samt genom att ställa krav på miljönytta och låg klimatpåverkan. Även inom samhällsplaneringen finns stora möjligheter att integrera klimatperspektiv, till exempel genom att planera för hållbara transporter, energieffektiva byggnader och grönområden. När en investering eller planering ändå ska genomföras finns det ofta goda förutsättningar att styra den i en mer hållbar riktning och därmed också betrakta den som en klimatinvestering.

Underlag för beslut

Kommunsekreterarens tjänsteskrivelse, daterad 2025-12-05
Klimatinvesteringar i Mariestads kommun, rapport
KS § 183/25

Beslutet ska skickas till:

Enhetschef strategi- och hållbarhet, Maria Gustavsson
Miljöutredare, Håkan Magnusson

Mariestads kommun

Viable Cities

Med stöd från
VINNOVA Sveriges innovationsmyndighet
Energimyndigheten
FORMAS
Strategiska innovations-program

Klimatinvesteringar i Mariestads kommun

En rapport om behov och förutsättningar för de klimatinvesteringar som behövs för att nå klimatneutralitet i Mariestads kommun till 2030.

FOTO: ANDRÉ NORDBLOM

Innehåll

INLEDNING **5**

KLIMATMÅL OCH DIREKTIV **6**
EU:s övergripande klimatmål och styrdokument 6
Nationell nivå - Sveriges klimatmål 6
Regional nivå 7
Överenskommelse i Skaraborg 7
Kommunens styrdokument och egna målsättningar 8

RAPPORTENS UPPLÄGG OCH SYFTE **10**

NULÄGE OCH STATISTIK **11**

SIMULERINGAR AV TVÅ OLIKA FRAMTIDSSCENARION **12**
Framtidsscenario Business av usual 12
Framtidsscenario Klimatneutralitet 2030 14
Analys av de två simulerade scenariona 15
Kostnadsfördelningar och multipla nyttor 16

VILKA AKTÖRER BEHÖVER GÖRA VAD? **20**
Kommunens åtgärder 21
Näringsliv och invånare 22

DIREKTIV OCH STYRMEDEL **24**

BILAGOR **26**

FOTO: STEFAN SVENSSON

Inledning

Mariestads kommun är sedan 2021 en av de deltagande kommunerna i Viable Cities satsning Klimatneutrala städer 2030.

I satsningen förenas sex myndigheter, 48 städer och Viable Cities under den gemensamma missionen *Klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser.* Mariestads deltagande går under benämningen Klimatneutrala Mariestad 2030 och innebär att till 2030 ska Mariestad vara en klimatneutral kommun genom att uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser. Klimatneutrala Mariestad 2030 berör alla som bor och verkar inom kommunens gränser och en central aspekt för att lyckas med klimatomställningen är att alla aktörer i samhället involveras och agerar i omställningen.

Deltagande myndigheter, städer och Viable Cities åtar sig att vara föregångare för en bredare och rättvis omställning genom att utveckla en mer ändamålsenlig samhällsstyrning med samverkan mellan aktörer på olika nivåer och i olika samhällssektorer. Det årligen uppdaterade klimatkontraktet är ett verktyg i detta arbete. I klimatkontraktet formaliseras samarbetet mellan deltagarna och färdplanen mot klimatneutralitet sätts. I en klimatinvesteringsplan adderas det ekonomiska perspektivet på de klimatåtgärder som behöver genomföras och kompletterar därmed klimatkontraktet.

Klimatinvesteringar handlar både om direkta investeringar i klimatåtgärder, att skifta om pågående investeringar och att styra befintlig konsumtion åt en hållbar riktning, exempelvis genom att investera i elbilar i stället för bilar som drivs av fossila bränslen. Att styra om befintliga investeringsflöden har en stor potential för att finansiera de investeringar som krävs för klimatomställningen. Ett sätt att rikta investeringar är genom den taxonomiförordning för hållbara investeringar som EU instiftat och genom de lagar och förordningar som sätts både nationellt och internationellt. Läs mer om EU:s taxonomi hos Finansinspektionen.[1]

Mariestad har påbörjat sin största stadsomvandling i modern tid med ett mål om att öka antalet invånare med 60 procent till år 2040. Detta innebär både utmaningar och möjligheter när investeringar av olika slag kommer att krävas. Det expansiva skedet ger möjligheter att skapa klimatsmarta lösningar för exempelvis boende och mobilitet men ställer samtidigt krav på det övergripande hållbarhetsarbetet för att minska risken för ökade växthusgasutsläpp till följd av byggnation och ökat antal invånare. Kommunorganisationen har en viktig roll i att underlätta för andra aktörer i samhället att vara aktiva i omställningen och kan, bland annat genom sitt planmonopol, sätta förutsättningar för stadens omställning även utanför sin egen organisations gränser. Förutsättningar för att både tillgodose en minskning av utsläpp av växthusgaser och tillvarata andra intressen kommer att få en ökad betydelse och genom att betrakta investeringsflödena ur ett klimatinvesteringsperspektiv kan fler nyttor med investeringarna bli identifierade och värderas.

Denna rapport om klimatinvesteringar i Mariestad visar förutsättningar för klimatinvesteringar utifrån regleringar och politiska mål på både lokal, nationell och internationell nivå.

I rapporten är det två olika scenarion som är simulerade för att få en överblick över vilka investeringar som kommer krävas för att nå klimatneutralitet i Mariestad till 2030 och av vilka aktörer, samt vilka nyttor som följer av det. Rapporten har även ett kapitel om det ekonomiska perspektivet på klimatomställningen över lag.

---

1 Finansinspektionen om EU:s taxonomi https://www.fi.se/sv/hallbarhet/regler/taxonomi/

FOTO: ANDRÉ NORDBLOM

Klimatmål och direktiv

För att uppnå klimatneutralitet till 2030 krävs en omställning för hur samhället fungerar som ett system – transporter, energi, resurshantering och ekonomi. Omställningen drivs på av EU:s riktlinjer som ställer krav på kommuner och näringsliv att utveckla sina processer och beslutsstöd.

EU:s övergripande klimatmål[2] och styrdokument

EU har ställt upp flera riktlinjer, lagar och initiativ som syftar till att främja hållbar utveckling och klimatomställning, såsom en klimatlag med klimatmål om att utsläppen ska minska med 55% till år 2030 och att EU ska bli klimatneutralt senast 2050. Nedan följer kortare beskrivningar av fyra olika lagar och riktlinjer som på olika vis påverkar kommuner och andra aktörer som är verksamma inom kommunens gränser.

1. **European Green Deal:** Syftar till att göra EU klimatneutralt senast 2050. Kommunerna förväntas anpassa sina planer och investeringar för att stödja detta mål.
2. **Fit for 55-paketet:** Innehåller lagförslag för att minska koldioxidutsläppen med 55 % till 2030. Detta kräver att kommunerna integrerar klimatmål i sina samhällsplaneringsplaner.
3. **EU:s Strategi för att säkerställa hållbar och intelligent mobilitet:** Fokuserar på att stödja hållbara transporter i städer, vilket innebär investeringar i bland annat laddinfrastruktur, kollektivtrafik och cykelvägar.
4. **REPowerEU-planen:** Syftar till att påskynda övergången till ren energi. Kommuner förväntas investera i förnybar energi och energieffektivitet inom sina byggnadsprocesser.

Nationell nivå - Sveriges klimatmål[3]

Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska vara minst 85

2 Se https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomstallningen/sveriges-klimatarbete/sveriges-del-av-eus-klimatmal/

3 Se https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomstallningen/sveriges-klimatarbete/sveriges-klimatmal-och-klimatpolitiska-ramverk/

procent lägre senast år 2045 än utsläppen år 1990. De kvarvarande utsläppen ned till noll kan uppnås genom så kallade kompletterande åtgärder. Klimatmålet innefattar tre stycken etappmål på vägen till 2045. Etappmålen är:

- Utsläppen år 2020 bör vara 40 % lägre än utsläppen år 1990. Mariestads kommun uppnådde i det sammanhanget inte målet fullt ut utan utsläppen var då 33 % lägre.
- Utsläppen år 2030 bör vara 63 % lägre än utsläppen år 1990.
- Utsläppen år 2040 bör vara 75 % lägre än utsläppen år 1990.

Målen omfattar inte utsläpp och upptag i markanvändningssektorn. Med markanvändningssektorn avses jordbruksmark, skogsbruk och annan markanvändning.

Regional nivå

På regional nivå i Västra Götaland finns kraftsamlingen Klimat2030 som samtliga kommuner i regionen undertecknat. Kommunen har åtagit sig att genom Klimat 2030[4]- *Västra Götaland ställer om* bidra till klimatmålet om att den västsvenska ekonomin ska vara fossiloberoende år 2030. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser i Västra Götaland ska minska med 80 procent till år 2030 från 1990-års nivå. Dessutom ska utsläppen av växthusgaser från västsvenskarnas konsumtion, oavsett var i världen de sker, minska med 30 procent jämfört med 2010.

Inom Klimat 2030 – *Västra Götaland ställer om* organiserar Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland en satsning kallad Kommunernas klimatlöften. Kommunerna i Västra Götaland uppmuntras att anta ett eller flera formulerade klimatlöften med konkreta åtgärder för att på så vis accelerera omställningen i regionen. Mariestads kommun har för perioden 2024 – 2026 antagit klimatlöften inom bland annat hållbar upphandling, fossilfria transporter och ökat samarbete med näringsliv och lantbruk i klimatomställningen.

Överenskommelse i Skaraborg

I den delregionala utvecklingsstrategin för Skaraborg är energi ett tema som återkommer inom de samverkansområden där Skaraborgs kommuner är överens om att samarbete krävs för att nå gemensamma mål. Den effekt som eftersträvas är: »Energisystemen i Skaraborg är fossilfria och har den kapacitet som krävs för nya etableringar eller annan utveckling.« Det är alltså viktigt att varken tillgång till energi eller brister inom energisystem utgör utvecklingshinder för Skaraborg. Skaraborgs kommuner är överens om att »driva på för en storskalig elektrifiering av industri- och transportsektorerna«. Till detta kommer att de gröna näringarnas kapacitet att producera energi också lyfts fram.

FOTO: MOST PHOTOS

4 Se www.klimat2030.se, avsnittet »Om Klimat 2030«

FOTO: ANDRÉ NORDBLOM

Kommunens styrdokument och egna målsättningar

Klimatkontrakt som alla de deltagande städer inom Viable Cities satsning Klimatneutrala städer 2030 har undertecknat utgör en central del i arbetet inom Klimatneutrala Mariestad 2030. I klimatkontraktet utstakas hur arbetet med klimatomställningen ska ske och vilka åtgärder som planeras genomföras. Klimatkontraktet ska ses som ett verktyg för att säkra samarbetet mellan kommuner som ingår i Viable Cities satsning på klimatneutrala städer 2030 och den statliga nivån.

- Från kommunens vision: Året är 2040. Vi är 40 000 invånare. I framtidskommunen Mariestad leder vi vägen till det bättre livet i vår vackra stad, våra trivsamma samhällen och vår levande landsbygd. I vår kommun värnar vi om skog, jord och vatten. Vi värnar om människorna som bor här och vi värnar om vår gemensamma framtid. I Mariestad växer trygga barn upp, här har vi balans i livet och här är det tryggt att åldras. I Mariestad möts alla generationer, varje människa räknas och här kan du förverkliga dina drömmar. I Mariestad leder näringslivet den gröna industriella omställningen tillsammans med kommunen. Vi är nära varandra och har en stark tro på att framtiden finns i Mariestad.
- En ökad befolkning kommer att innebära ett behov av nya verksamhetsområden för vatten och avlopp, energiförsörjning, vägnät och övrig infrastruktur. Under förutsättning att dessa områden anläggs med ett hållbarhetsperspektiv bör inte påverkan på miljön bli så stor. I kommunens program för blå- och grönstruktur återfinns beskrivning av skyddsvärda naturvärden.

Kommunens översiktsplan antogs 2018 och styr markanvändningen samt utvecklingen av energisystemet. Planen har tre syften: att hantera riksintressen, säkerställa hållbar utveckling samt att peka ut riktningar för kommunens framtida utveckling. I Översiktsplan 2030 anges bland annat att kommunen ska verka för hållbar energiförsörjning och öka andelen lokalt producerad energi. För Mariestads tätort är en fördjupad översiktsplan antagen 2023. Agenda 2030, med de 17 globala målen, styr kommunens arbete mot ett rättvist och hållbart samhälle.

I Strategi för Agenda 2030 Mariestad har kommunfullmäktige beslutat om följande mål:

Kommunen

- ger möjligheter till god hälsa hos invånarna genom trygga miljöer och närhet till rekreation.
- möjliggör så att alla studerande kan få de kunskaper och färdigheter som de behöver för att främja en hållbar utveckling och för att kunna ha en hållbar livsstil.
- låter barn och ungdomar vara delaktiga i utvecklingen av samhället.

Kommunens verksamheter

- ska vara klimatneutrala när det gäller el, uppvärmning och transporter.
- bygger och renoverar smart och resurseffektivt med cirkulära och giftfria material.
- bidrar till teknik- och metodutveckling genom bland annat upphandling, medverkan i utvecklingsprojekt och lokalt anpassade lösningar.
- använder upphandling för att utveckla lokala och hållbara produktionsmöjligheter och tjänster.
- använder egen mark för att stärka ekosystemtjänster och biologisk mångfald.

Mariestads kommuns energiplan är ett viktigt styrdokument för den gröna omställningen och beskriver kommunens åtaganden inom flera områden. Genom energiplanen skapas förutsättningar för nya etableringar och industriell expansion, vilket bidrar till fler arbetstillfällen. Den möjliggör också genomförandet av omställningen som beskrivs i RUS 2030, DRUS 2030 och Klimat2030, vilket leder till minskade växthusgasutsläpp. I DRUS 2030 beskrivs en storskalig elektrifiering av industri- och transportsektorerna samt en digitalisering som minskar utsläppen. Vätgasteknologi, lokalt producerad energi och smarta nät är centrala för omställningen, som gör Skaraborg attraktivt för både företag och människor.

FOTO: MOST PHOTOS

Rapportens upplägg och syfte

Rapporten Klimatinvesteringar i Mariestads kommun ska ses som ett stöd och en vägledning för att öka kunskapen om metodiken kring klimatinvesteringar. Rapporten ska vara en hjälp för att analysera områden med stora klimatutsläpp, budgetera för dess åtgärder och belysa de mervärden som klimatinvesteringar kan medföra, såsom kostnadsbesparingar eller förbättrad folkhälsa.

Rapporten är på övergripande nivå och syftar till att rama in de förutsättningar som krävs för den klimatomställning som måste genomföras. I rapporten diskuteras klimatomställningen och klimatinvesteringar ur ett kommunövergripande perspektiv och omfattar både näringslivets och kommuninvånarnas omställning, likväl som den egna kommunorganisationens roll i processen.

Mariestads kommun deltar i utvecklingen av simuleringsverktyget Dashboard[5] som utvecklats av Stockholm Environmental Institute (SEI) på uppdrag av Viable Cities och ser den som ett viktigt verktyg i stadens arbete med klimatinvesteringar.

Rapporten har tagits fram av Mariestads kommun i samarbete med forskare från Linköpings universitet och expert från Sweco. SEI har handlett användandet av Dashboard.

Rapporten revideras en gång per programperiod och ansvarig för revideringen är samhällsbyggnadsförvaltningen.

5 Digitalt verktyg för att se vilka utsläppen är och laborera med olika scenarion.

FOTO: ANDRÉ NORDBLOM

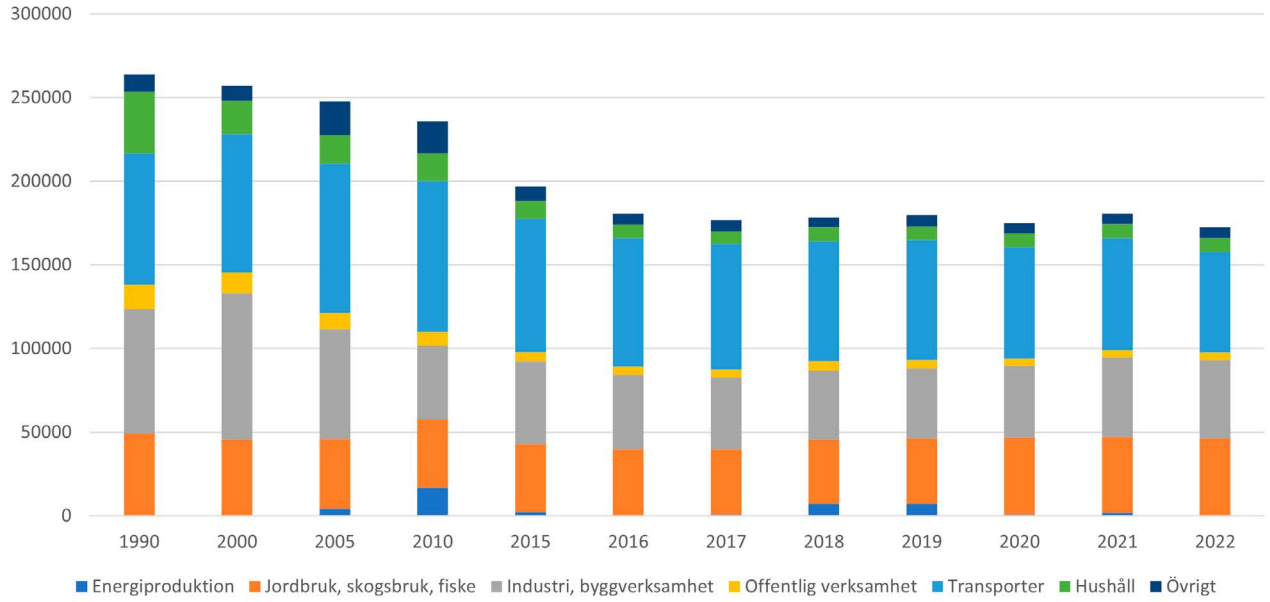

Diagram 1. Utsläpp av växthusgaser, ton CO2-ekvivalenter, från olika samhällssektorer i Mariestads kommun för åren 1990 till 2022.

Nuläge och statistik

Från basåret 1990 har Mariestads utsläpp av växthusgaser minskat med en tredjedel vilket medför att målet i *Klimat 2030 Västra Götaland ställer om* ännu inte är i sikte. Det innebär i sin tur att Klimatneutrala Mariestads målsättning inte heller ännu är i närheten av att uppfyllas.

Varje år sammanställer Mariestads kommun växthusgasutsläppen i det geografiska området i en rapport[6] baserad på statistik från bland annat SCB och SMHI. Då statistiken publiceras med visst eftersläp är senast tillgängliga data från 2022. Det är viktigt att komma ihåg att det centrala i analysen av utsläpp inte är att fastna i exakta siffror, utan att se och förstå trender och tendenser. Genom att se inom vilka områden och i ungefär vilken storleksordning utsläppen genereras kan omställningsarbetet riktas dit det gör störst nytta.

Jämfört med referensåret 1990 har utsläppen av växthusgaser inom Mariestads geografiska område minskat med 35%, bland annat tack vare utbyggd biobränslebaserad fjärrvärme och minskade utsläpp från fordonsflottan. Fördelar man de sammanlagda utsläppen på kommunens invånare hamnar dessa på strax under sju ton per person och år 2022, exklusive de konsumtionsbaserade utsläpp som sker utanför kommunens geografiska område. Transporter, industri och jordbruk/skogsbruk är de tre enskilt största utsläppskällorna i Mariestad och därför viktiga områden att beakta i omställningsarbetet. När det kommer till jord- och skogsbruk är en hög andel av utsläppen av biogent ursprung, det vill säga inte från fossila källor utan uppstår vid nedbrytning av biologiskt material eller förbränning. De biogena koldioxidutsläppen från jord- och skogsbruk kan därför ingå i ett kretslopp där näringen också upptar koldioxid i ena ledet.

En minskning med 80% till 2030 jämfört med 1990 innebär att utsläppen behöver ned till ca 53 000 ton koldioxidekvivalenter totalt, eller 2,1 ton om det räknas per innevånare. Därvid återstår ett reduktionsbehov på ca 120 000 ton respektive 4,9 ton.

Att observera är att tidsserien i diagram 1 visar fler utsläpp av koldioxidekvivalenter i Mariestad än vad simuleringarna i Dashboard gör. Den stora skillnaden är i industri och processer, där den metod Dashboard använder inte inkluderar elproduktion på samma sätt. Det innebär att det uppstår en viss differens i värdena i de åren där statistiken i diagram 1 och statistiken i Dashboard överlappar varandra. För att simulera olika scenarion utan krav på exakta värden kan dock ovanstående bild användas för att illustrera historiska utsläpp.

6 *Energianvändning och utsläpp av växthusgaser i Mariestad 2022, publicerad 2024-08-27*

FOTO: MOST PHOTOS

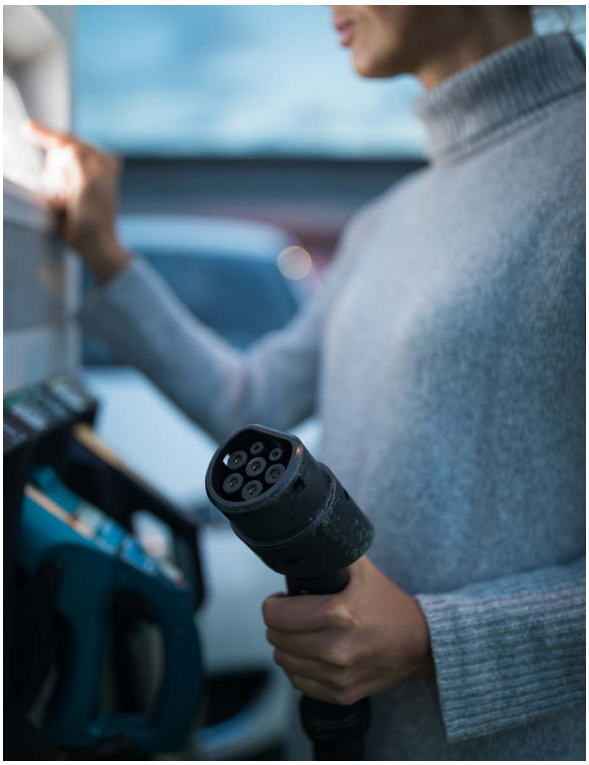

FOTO: MOST PHOTOS

Simuleringar av två olika framtidsscenarion

Med hjälp av simuleringsverktyget Dashboard har två olika framtidsscenarion kring klimatinvesteringar och utsläppsförändringar tagits fram. I Dashboard kan olika parametrar justeras, så som andel eldrivna fordon inom kommunens geografiska gräns, och programmet simulerar utfallet i form av totala utsläpp på samhällsnivå men även ur ett investeringsperspektiv.

Simuleringsresultaten visar bland annat vilka aktörer kostnaderna fördelar sig på för en fossilfri fordonsflotta, hur stora kostnader rör det sig om och vilka multipla nyttor som uppkommer av klimatinvesteringen. Exemplet fossilfri fordonsflotta genererar renare luft vilket i sin tur leder till hälsogynnande effekter hos invånarna, vilket i sin tur leder till lägre kostnader för det offentliga i form av minskat vårdbehov för sjukdomar som är orsakande av partiklar och annat från förbränningsmotorer.

Dashboard är ett simuleringsverktyg med öppen källkod som är kostnadsfritt för alla att använda[7]. Verktyget är designat för att stödja svenska städer i planeringen av klimatinvesteringar genom att det kombinerar utsläppsdata, simuleringar av klimatåtgärder och ekonomisk analys. Dashboard har utvecklats av Stockholm Environment Institute genom finansiering från Viable Cities.

I denna rapport presenteras två olika scenarion. Det ena scenariot utgår från att inga större förändringar sker i den nuvarande trenden kring utsläppsminskningar och att inga ambitionsökningar sker jämfört med nuläge. Detta scenario benämns *business as usual* i följande stycken. Det andra scenariot utgår från ett netto noll-läge av växthusgaser till 2030 och att de klimatåtgärder som behövs för att nå detta resultat har skett. Det scenariot benämns *klimatneutralitet 2030.* Först presenteras resultaten från de båda scenarierna och följs sedan av en analys av resultaten. En fullständig redogörelse av vilka värden de olika simuleringsparametrarna har getts i respektive scenario återfinns i bilaga 1.

Framtidsscenario Business av usual

Det simulerade scenariot *business as usual* innefattar den framtida situationen i Mariestads kommun 2030 baserat på att inga riktade insatser för att uppnå klimatneutralitet genomförts och att trenden kring utsläpp av växthusgaser är oförändrad sedan nuläget.

Eftersom en befolkningsökning förutspås med så mycket som 60% till 40 000 år 2040 finns en approximation av innevånarantalet till ca 30 600 år 2030, vilket är inräknat i båda simuleringarna. I business as usual har måttliga klimatåtgärder simulerats utefter bedömningen att det är osannolikt att den klimatomställning som redan är påbörjad skulle stanna av helt.

Detta scenario visar på en blandning av framsteg, särskilt inom transport och energi, medan andra sektorer visar en mer begränsad utveckling.

7 Dashboard finns tillgänglig här: https://www.sei.org/tools/viable-cities-finance-dashboard/

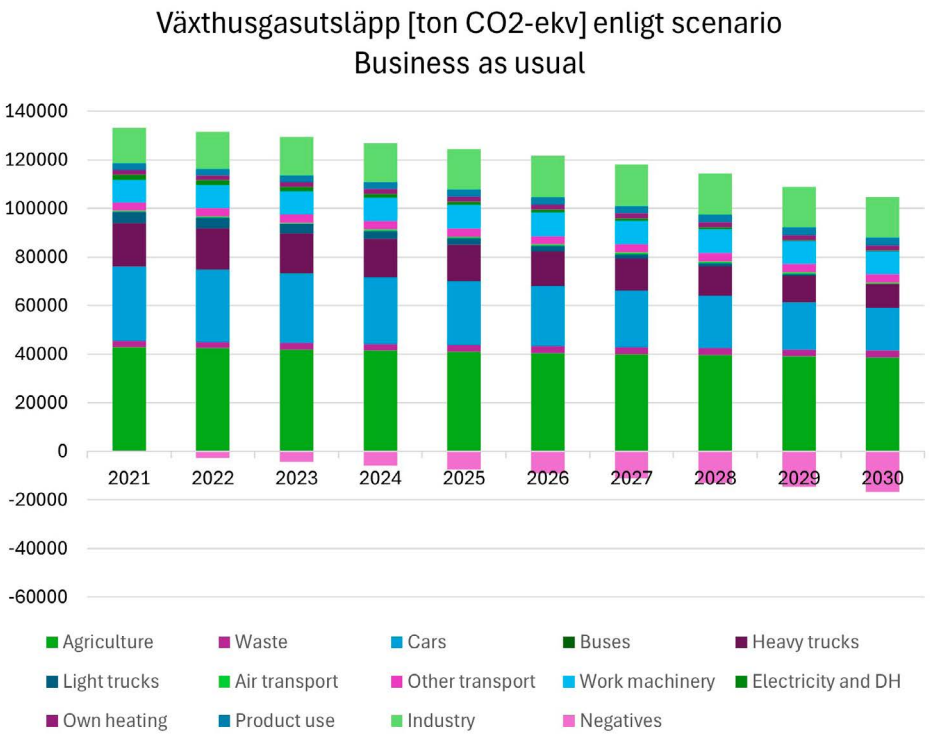

Diagram 2. Växthusgasutsläpp i Mariestad enligt simuleringsscenario business as usual.

I diagram 2 ses utvecklingen av växthusgaser till 2030 enligt scenario business as usual. 2030 uppgår de samlade utsläppen av koldioxidekvivalenter till 88 000 ton inom Mariestads geografiska gräns, vilket motsvarar 34% jämfört med 1990 års nivåer. I detta scenario når Mariestad inte klimatneutralitet till 2030. Transporter, industrin och jordbruket är dominerande utsläppskällor.

I business as usual-scenariot fram till 2030 är klimatåtgärderna fördelade över olika sektorer med varierande genomförandegrad och investeringar. Vilka värden parametrarna tilldelats beskrivs här nedan.

Transporter

Inom transportsektorn elektrifieras hela bussflottan, medan inga investeringar görs i varken HVO- eller fossildrivna bussar. För personbilar blir 20% elektriska, 20% laddhybrider och 40% kvarstår i befintlig fossil fordonsflotta. Ingen andel går till bränslecellsbilar. Cykel- och gångtrafik samt kollektivtrafik ökar med 10% vardera. Alla lätta lastbilar blir elektriska medan 40% av de tunga lastbilarna elektrifieras och 20% drivs med biogas.

Energi

På energiområdet ersätter vindkraft och takplacerade solceller 20% av den fossila energiproduktionen, medan solcellsparker står för 40%. Samtidigt kvarstår 20% av energiproduktionen i befintlig fossilbaserad elproduktion. Koldioxidinfångning från avfallsförbränning (CCS, carbon capture and storage) står för 20%. För byggnader sänks inomhustemperaturen till 20°C i 60% av fallen, medan energieffektivisering implementeras i 10% av bostäderna. 20% av hushållen kvarstår utan åtgärder för temperaturmätning.

Jordbruk och industri

Inom jordbruk minskar utsläppen med 10% och 5% av våtmarker återvätas. Biologisk koldioxidinfångning eller DACCS (direkt infångning av koldioxid ur atmosfären) implementeras inte. På industrisidan går 10% till vätgasproduktion för industriellt bruk, medan CCS inte används.

Konsumtion och materialanvändning

Konsumtion och materialanvändning minskas med 10% och modernisering av arbetsmaskiner står för 20% av åtgärderna.

Kompensationsåtgärder

Slutligen, för kompensation, täcker koldioxidkrediter 5% av utsläppsreduktionen.

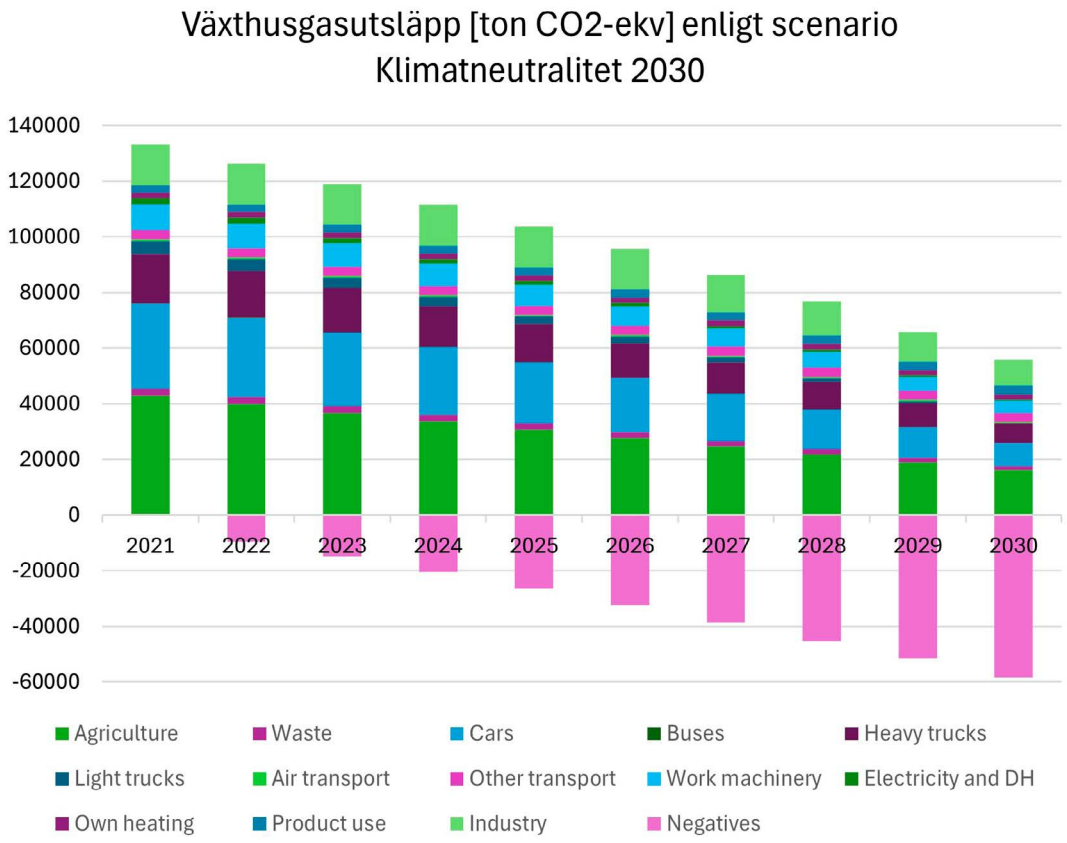

Diagram 3. Växthusgasutsläpp i Mariestad enligt scenario klimatneutralitet 2030.

Framtidsscenario Klimatneutralitet 2030

Mariestads kommun har antagit målet om klimatneutralitet till 2030. För att se vilka typer av klimatåtgärder som krävs för att nå ett sådant mål och inom vilka områden har detta simulerats i Dashboard. I simuleringsprogrammet kan även nyttor och kostnader simuleras, vilket har gjorts för detta scenario och redogörs för nedan.

I diagram 3 ses att i detta scenario har Mariestad uppnått klimatneutralitet 2030 med avseende på växthusgasutsläpp. De negativa utsläppen, främst bestående av återvätning av våtmarker, uppgår till 58 000 ton koldioxidekvivalenter och kompenserar därmed för de utsläpp som övriga kategorier generar som uppgår till ca 55 000 ton koldioxidekvivalenter.

I scenariot Klimatneutralitet 2030 är klimatåtgärderna ambitiösa och omfattar flera sektorer för att uppnå omfattande utsläppsminskningar. Vilka värden parametrarna tilldelats beskrivs här nedan.

Transporter

Inom transportsektorn elektrifieras hela bussflottan. För personbilar elektrifieras 50% av bilarna, 20% blir laddhybrider och ytterligare 20% förblir i den befintliga fossila flottan, medan bränslecellsbilar inte inkluderas. Tunga lastbilar elektrifieras till 50% och 20% drivs på biogas, medan alla lätta lastbilar blir elektriska. Flygresandet minskar med 20%, och aktiva transportmedel och kollektivtrafik ökar med 10% vardera.

Energi

På energiområdet ersätts 40% av den fossila elproduktionen med vindkraft, och solceller på tak och i solcellsparker står för 20% vardera. Den kvarvarande befintlig fossilbaserad elproduktion utgörs av 20% fossila bränslen, och koldioxidinfångning från avfallsförbränning (CCS) täcker 10%.

Inom byggnader sänks inomhustemperaturen till 20°C i 60% av fallen, medan energieffektivisering förbättras i 20% och bästa tillgängliga teknik (BAT) används i 10% av bostäderna. Dock kvarstår 10% av byggnaderna utan temperaturåtgärder.

Jordbruk och industri

Jordbrukets utsläpp minskas med 60%. Inom industrin används koldioxidinfångning (CCS) för 30% av utsläppen medan vätgasproduktion för industriellt bruk uppgår till

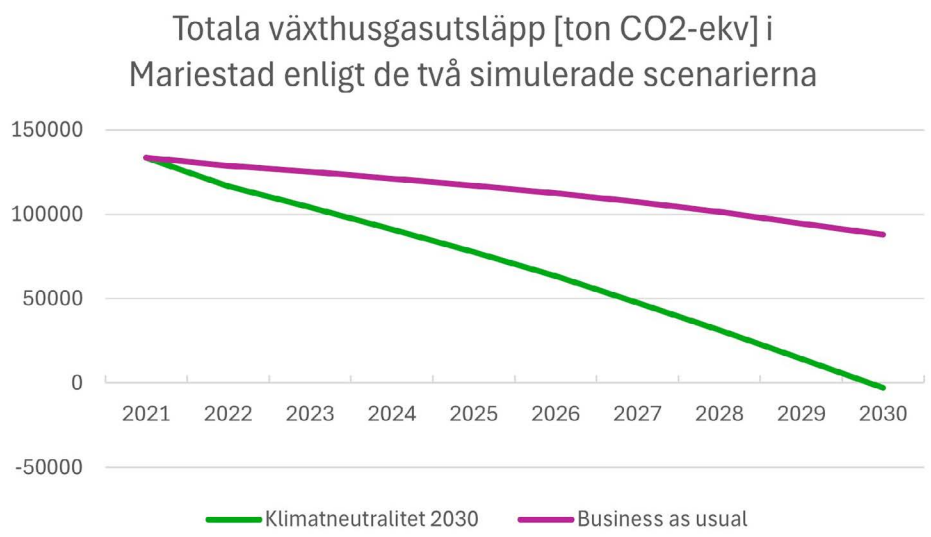

Diagram 4. Totala växthusgasutsläpp i Mariestad enligt de båda simulerade scenarierna.

20% och biologisk koldioxidinfångning (DACCS) står för 10%.

Konsumtion och materialanvändning
Konsumtion och materialanvändning minskas med 50%, och koldioxidkrediter täcker 10% av utsläppsminskningen. Slutligen moderniseras arbetsmaskiner för att minska utsläpp med 60% inom det området. Detta scenario visar på en omfattande omställning, särskilt inom transport, energi och industri, med fokus på elektrifiering, koldioxidinfångning och hållbara konsumtionsmönster.

Kompensationsåtgärder
15% av utdikade våtmarker återvätas för att generera negativa utsläpp.

Analys av de två simulerade scenarierna

För att uppfylla de beslutade klimatmålen måste Mariestads kommun vara klimatneutral senast 2030. Med den utgångspunkten är det scenario klimatneutralitet 2030 som bör vara det scenario samhället strävar mot, vilket diagram 4 visar.

De insatser som behöver ske för att nå dit, och den omställning av samhället som krävs, är omfattande. I jämförelsen mellan scenarierna business as usual och klimatneutralitet 2030 är de mest avgörande skillnaderna inom transport, energi, byggnader och jordbruk.

Transporter
Inom transportsektorn elektrifieras hela bussflottan i båda scenarierna. Däremot innebär scenariot klimatneutralitet 2030 större investeringar av personbilar, där 50% blir elektriska jämfört med 20% i scenario business as usual. Dessutom kalkyleras det med investeringar för elektrifiering av 50% av de tunga lastbilarna i det mer ambitiösa scenariot, mot 40% i det andra. Alla lätta lastbilar elektrifieras i båda scenarierna. Flygresandet antas minska med 20% endast i det klimatneutrala scenariot.

Omställningen av fordonsflottan är i hög grad beroende av politiska beslut. Reduktionsplikten påverkas kraftigt beroende av politiskt styre och har direkt påverkan på mängden koldioxidutsläpp från transporter. I november 2023 beslutade riksdagen att sänka reduktionsplikten för bensin och diesel. Den nya nivån är i paritet med EU:s om 6 procent för åren 2024-2026, och för perioden 2027-2030 har kravet på biobränsleinblandning slopats. Syftet med sänkningen är bland annat att minska drivmedelspriserna.

En sänkning av reduktionsplikten innebär automatiskt ökade utsläpp av växthusgaser jämfört med om reduktionsplikten hade fortsatt på den tidigare nivån. Trenden med en omställning av personbilar mot elfordon bedöms trolig att fortsätta men för att den ska accelerera i den fart scenariot kräver behövs styrmedel och ekonomiska incitament.

Energi
På energiområdet i scenariot klimatneutralitet 2030 ersätts 40% av den fossila elproduktionen med vindkraft, jämfört med 20% i scenariot business as usual. Solceller på tak och i solcellsparker bidrar med lika stora andelar i båda scenarierna, medan den kvarstående fossila energimixen ligger på samma nivå (20%).

Byggnader
För byggnader uppnår båda scenarierna 60% implementering av sänkt inomhustemperatur till 20°C, men scenariot klimatneutralitet 2030 gör större framsteg

VÄRDE	OSÄKERHET
Grundinvesteringens storlek (CAPEX)	Enkel att uppskatta nu. Högre osäkerhet i teknisk utveckling, och därmed vilken kostnadsutveckling som kan ske över tid.
Kalkylränta (kapitalkostnad)	Hög säkerhet vad gäller kalkylränta och därmed kapitalkostnad på kort sikt men mycket hög på lång sikt – om man ska göra uppskattning över hela investeringens livslängd
Intäkter/inbetalningar och kostnader (OPEX)	Säkert på kort sikt men mycket hög på lång sikt – uppskattning över hela investeringens livslängd, t.ex vilka stödsystem som kommer att införas, samt till vilka värden.
Utrangeringsvärde (end-of-life eller resttvärde)	Vid slutet av tekniska livslängden, högre osäkerhet dels när i tiden som lösningar når sitt 'end-of-life' och dels vilka värden som investeringar kan ha om t.ex. 5 år.

Tabell 1. Grundläggande variabler i en investeringsanalys.

med energieffektivisering (20% jämfört med 10%). Bästa tillgängliga teknik (BAT) används lika mycket (10%), men andelen bostäder utan temperaturåtgärder är lägre i det ambitiösa scenariot.

Inom jordbruket är skillnaderna tydliga, där scenariot klimatneutralitet 2030 minskar utsläppen med 60%, jämfört med endast 10% i scenariot business as usual. Jordbrukets omställning är rejäl men bedöms av LRF som fullt görbar, förutsatt att ekonomin finns[8]. Jordbruket har redan idag lösningar för att reducera utsläppen kraftigt men det som hindrar omställningen är att kostnaden för enskilda lantbrukare blir för hög i relation till vilka priser de kan ta ut i slutskedet.

Återvätning av våtmarker sker i 15% av markområden i det mer ambitiösa scenariot, jämfört med 5% i det andra. Omfattande återvätning, benämnd 'negatives' i diagrammen, är det som möjliggör en uppnådd klimatneutralitet till 2030 då de negativa utsläppen kompenserar för de utsläpp som kvarstår även efter klimatåtgärder.

Scenario klimatneutralitet 2030 visar överlag på en högre ambitionsnivå och mer omfattande åtgärder för att minska utsläpp i samtliga sektorer, medan scenariot business as usual visar en mer begränsad utveckling med lägre investeringar och genomförandegrad.

Kostnadsfördelningar och multipla nyttor

Att ställa om Mariestad till klimatneutralitet kommer kräva både investeringar och beteendeförändringar. Utifrån scenariot klimatneutralitet 2030 och de parametrar som redogjorts för i tidigare avsnitt kan Dashboard även simulera hur ekonomin för den omställningen kommer att se ut. Resultatet är beräkningar av hur investeringskostnader (CAPEX), driftskostnader (OPEX) och vinster fördelas mellan samhällets aktörer men även vilka summor det uppgår till.

I denna rapport behandlas kostnader i vad som refereras till CAPEX och OPEX. Den första variabeln är investeringskostnaden, eller CAPEX, som representerar de initiala utgifterna för att genomföra investeringar, så som inköp av utrustning, byggnationer eller installationskostnader. Den andra är driftkostnaderna, eller OPEX, som inkluderar de löpande kostnaderna för att driva och underhålla investeringen, exempelvis energikostnader, personal och underhåll.

Utöver kostnaderna tas även hänsyn till intäkterna som investeringen genererar över tid. Detta kan inkludera inkomster från försäljning, energibesparingar eller förbättrad produktivitet, eller andra värden som kvantifieras. Slutligen beaktas restvärdet, eller transaktionsvärdet, vilket är det värde som tillgången har kvar vid slutet av dess ekonomiska livslängd, exempelvis återförsäljningsvärde eller kvarstående nytta (se tabell).

FOTO: MARIESTADS KOMMUN

8 *Kostnader för jordbrukets omställning, Lantbrukarnas Riksförbund (2023)*

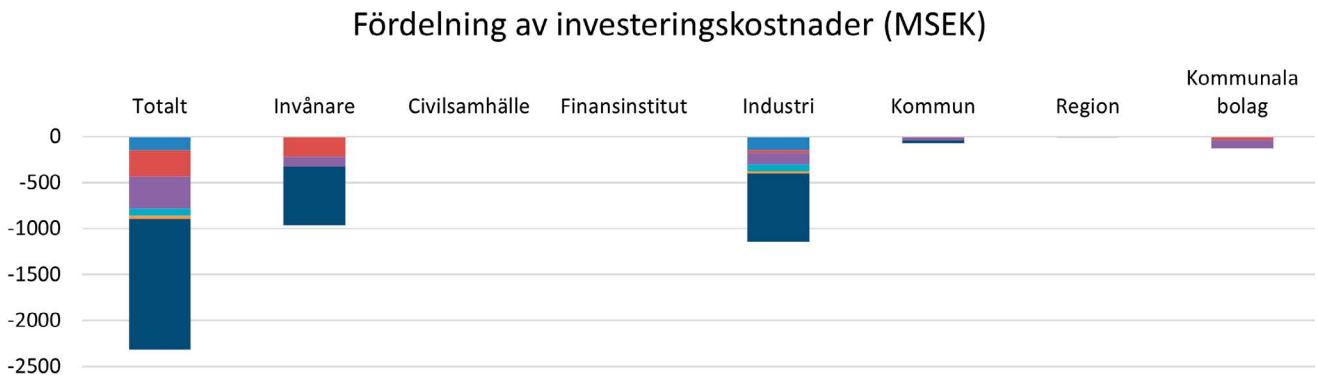

Diagram 5. Fördelning av investeringskostnader (CAPEX) för ett klimatneutralt Mariestad 2030.

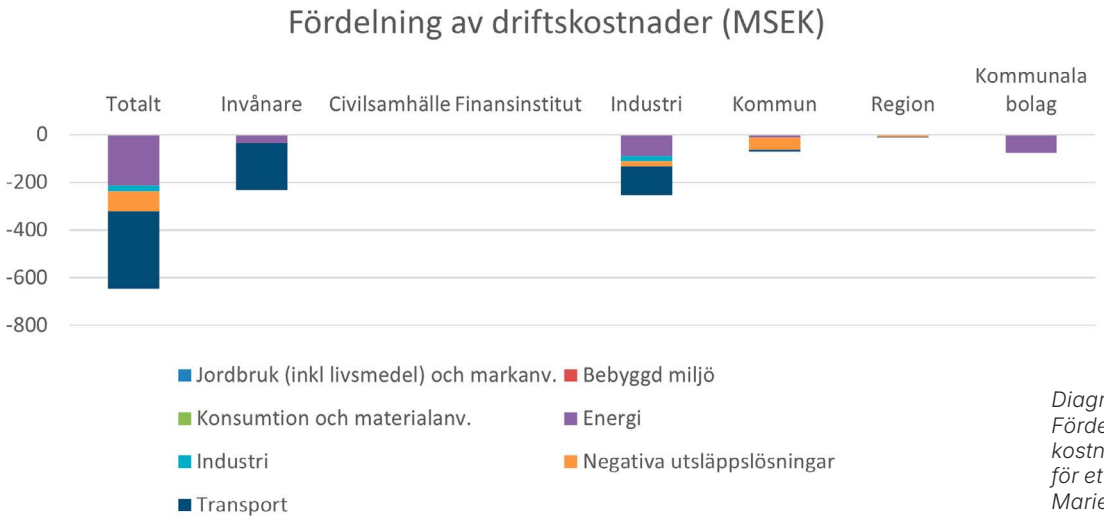

Diagram 6. Fördelning av drifts-kostnader (OPEX) för ett klimatneutralt Mariestad 2030.

Grundinvesteringars storlek – CAPEX

I denna analys ses ett antal aktörer och de investeringar som kommer att krävas för att nå klimatneutralitet till 2030. Av diagram 5 ovan visas att de största kumulativa investeringarna (CAPEX) kommer att falla på invånare och industrin. Till det finns det ett antal mindre investeringar som måste hanteras av kommunen direkt, samt av det kommunalägda energibolaget.

Det som definieras som industri innehåller även jordbruket. Av ovan visas att jordbruket kommer att behöva göra betydande investeringar för att uppnå netto noll. Enligt LRF:s rapport *Lantbrukets Gröna Omställning* uppskattas kostnaden för klimat- och energiomställningen för jordbruket i Sverige till drygt 15 miljarder kronor.

En grov uppskattning visar att Mariestads andel av Sveriges totala investeringsbehov för klimat- och energiomställningen i jordbruket skulle uppgå till cirka 117 miljoner kronor, baserat på andelen odlad mark i kommunen. Detta resultat ligger i samma storleksordning som det som redovisas ovan.

OPEX

Vad gäller löpande utgifter ses i diagram 6 att situationen är liknande den för investeringar, där de största kostnaderna faller på invånare och industrin. En skillnad är dock att kommunen och det kommunägda energibolaget förväntas ha relativt högre rörliga utgifter jämfört med deras investeringsnivåer.

Eftersom invånare och industrin står för de största investeringarna och löpande utgifterna, är det också dessa grupper som får störst skillnad i sina driftskostnader. Både invånare och industri minskar sina driftskostnader jämfört med om ingen investering skulle skett. Framför allt invånare förväntas dra nytta av betydande kostnadsminskningar.

När det gäller löpande intäkter framstår det som naturligt att industrin och energibolaget har mest att vinna, då deras verksamheter direkt gynnas av effektiviseringar och ökad produktion.

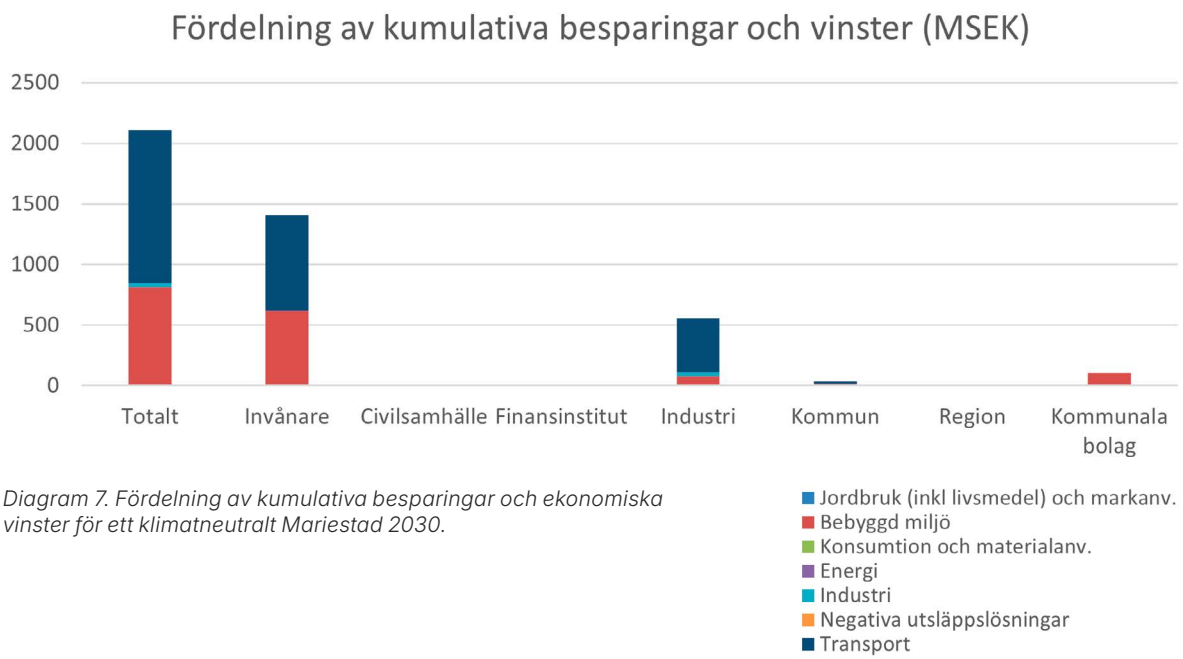

Diagram 7. Fördelning av kumulativa besparingar och ekonomiska vinster för ett klimatneutralt Mariestad 2030.

Kumulativa besparingar och inkomster

Med genomförandet av de klimatåtgärder som krävs för att uppnå klimatneutralitet följer både kostnader och intäkter (se diagram 7). Något som lätt kan glömmas bort i sammanhanget är att med åtgärder för att minska klimatförändringarna följer också andra positiva bieffekter.

Positiva bieffekter

Förbättringar som uppstår till följd av bättre luftkvalitet, mindre buller, förbättrad fysisk hälsa och ökad trafiksäkerhet genererar en rad positiva effekter för både invånare och det offentliga, vilket diagram 8 visar. Dessa förändringar bidrar inte bara till ett mer hållbart samhälle utan skapar även konkreta värden som förbättrar livskvaliteten och stärker den ekonomiska och sociala hållbarheten. Förbättringarna bidrar till renare luft, vilket minskar sjukdomar som astma och KOL, leder till lägre vårdkostnader och förbättrar livskvaliteten för invånarna. Samtidigt gör det kommunen mer attraktiv för inflyttning och investeringar. Mindre buller från trafiken minskar stress och främjar mental hälsa, vilket stärker välbefinnandet och minskar sjukfrånvaron.

Ökad fysisk aktivitet genom gång- och cykelvänliga infrastrukturer minskar risken för livsstilsrelaterade sjukdomar, avlastar vården och bidrar till en hälsosammare befolkning. Bättre trafiksäkerhet med färre olyckor sparar liv, minskar vårdkostnader och ökar tryggheten. Sammantaget gör dessa förbättringar kommunen till en tryggare och mer attraktiv plats att bo och arbeta på, vilket stärker både de sociala och ekonomiska förutsättningarna för en hållbar utveckling. Genom att integrera dessa aspekter i stads- och samhällsplanering kan både direkta och indirekta fördelar skapas. Förbättringarna gynnar främst invånarna och kommunen (se diagram 8).

Nettonuvärde förutom bieffekter

Som nämndes tidigare så är det vanligaste sättet att ekonomiskt analysera och jämföra olika investeringsalternativ att beräkna dess nuvärde. Detta gör man för att bedöma om en investering är lönsam, inte minst inom klimatområdet. Ett ekonomiskt nettonuvärde beskriver skillnaden mellan de totala intäkterna och de totala kostnaderna för en investering, inklusive nyttan för tredje part och samhällsnyttor, diskonterade till dagens värde med hjälp av en vald kalkylränta. Detta innebär att alla framtida kassaflöden, både positiva (intäkter) och negativa (kostnader), omräknas till ett gemensamt referensvärde i nutid. Ett positivt nettonuvärde indikerar att investeringen förväntas generera en avkastning som överstiger kostnaden för kapitalet, vilket gör den ekonomiskt fördelaktig. Ett negativt nettonuvärde innebär däremot att investeringen sannolikt inte är lönsam – även om man inkluderar nyttan för tredje part.

I diagram 9 syns att alla aktörer har negativa nettonuvärden förutom invånare, som uppvisar positiva nettonuvärden. Det är framför allt fordonsskifte och energibesparingar som på sikt finansiellt gynnar hushållen, men det krävs ändå signifikanta investeringar där medborgare kan behöva stöd.

Även om totala påverkan på andra aktörer, såsom industri, är mindre är det viktigt att bejaka så att investeringarna faktiskt sker. Även om fördelarna är stora tillfaller de inte alltid samma aktörer. Det tillkommer även sidofördelar såsom förbättrad luftkvalitet från dessa investeringar som inte tillfaller näringslivet, vilket kan motivera offentligt ingripande.

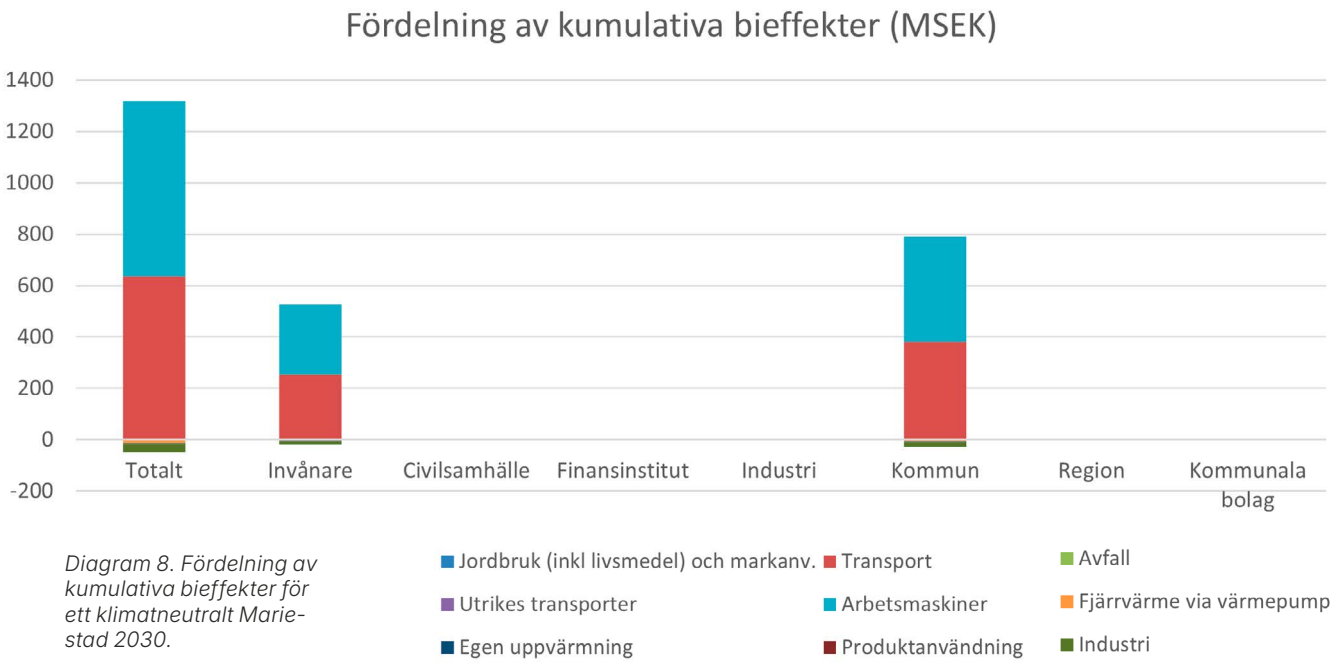

Diagram 8. Fördelning av kumulativa bieffekter för ett klimatneutralt Mariestad 2030.

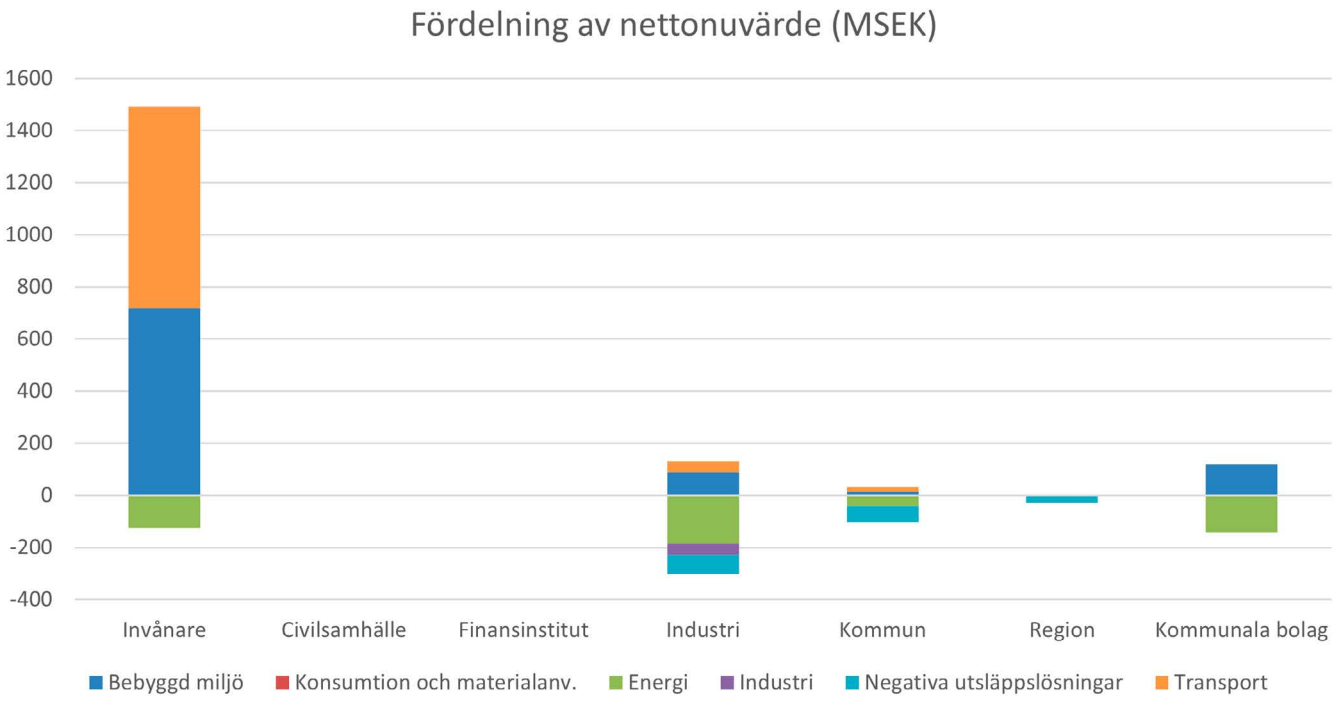

Diagram 9. Fördelning av nettonuvärde för ett klimatneutralt Mariestad 2030.

FOTO: MOST PHOTOS

Vilka aktörer behöver göra vad?

För att nå klimatneutralitet till 2030 behöver hela samhället involveras i klimatomställningen. Kommunens roll i detta är både att se till så att den egna verksamheten är klimatneutral men också att i egenskap av möjliggörare säkerställa att övriga aktörer och invånare i kommunen kan göra de val som behövs.

Omställningen drivs på av europeiska riktlinjer som ställer krav på kommuner att utveckla sina processer och beslutsstöd. Genom att aktivt agera på dessa direktiv i tidiga planeringsskeden, exempelvis i översiktsplanen, kan kommunen på ett kostnadseffektivt sätt skapa en långsiktigt hållbar bebyggd miljö. Planeringen behöver ske utifrån ett systemperspektiv med förståelse för hur olika delar interagerar och påverkar varandra och på så sätt skapar en helhet.

En viktig aspekt som man behöver ta hänsyn till är att klimatinvesteringar inte sker i ett vakuum. Investeringar kommer alltid att ske. Det som är viktigt är att se till att dessa investeringar blir av klimatkaraktär, alltså att investeringsflödena riktas dit de gör klimatnytta. Kommunens andel av investeringarna är jämförelsevis minimala, medan näringsliv och invånare förväntas stå för den största delen av kostnaderna. Företag och privatpersoner kommer att behöva ta på sig huvuddelen av investeringarna, vilket inkluderar laddinfrastruktur, inköp av elfordon och andra relaterade utgifter.

Det är naturligt att den största effekten ligger på övergången till elfordon och förbättrade bostäder. Elfordon förväntas ha den mest betydande miljömässiga och ekonomiska effekten, vilket gör det logiskt att dessa grupper står för de största investeringarna. Men vad innebär detta för invånare och företag, och vad kan kommunen göra för att underlätta dessa investeringar?

För invånare innebär det en betydande initial kostnad för att byta till elfordon och energieffektivisera sina hem. Detta kan vara en ekonomisk börda, särskilt för hushåll med lägre inkomster. För företag innebär det investeringar i ny teknik och olika typer av infrastruktur, vilket kan vara kostsamt men också nödvändigt för att förbli konkurrenskraftiga i en alltmer hållbar ekonomi.

Det mest kostnads- och resurseffektiva alternativet är ofta att investera i effektivitet som minskar energibehovet, något som Sverige har varit framgångsrikt med de senaste 25 åren. Elförbrukningen i Sverige har minskat med 10% totalt och cirka 25% per capita mellan 2001 och 2023. Denna minskning kan tillskrivas energieffektivitet, både inom hushåll och industri. Modern teknik, mer energieffektiva maskiner och hushållsapparater,

samt bättre material och isolering inom byggsektorn är några av förklaringarna. Dessutom kan den minskade elförbrukningen delvis tillskrivas en omstrukturering av industrin, från elintensiv tillverkning till en ökad andel tjänster. Detta är också kopplat till ökad internationell handel och outsourcing, där en del av tillverkningsindustrin har flyttat till andra länder

Kommunens åtgärder

Kommunen står inför utmaningar men också möjligheter i sin klimatomställning. Det är avgörande att fortsätta främja investeringar i hållbara lösningar och energieffektiviseringar för att nå klimatmålen och skapa en hållbar framtid. Kommunen kan spela en viktig roll i att underlätta investeringar genom att erbjuda incitament och stöd. Detta kan inkludera investeringar i offentlig infrastruktur som laddstationer för elbilar, ökat stöd i byggplaneprocessen och utbildning. Genom att skapa en gynnsam miljö för investeringar kan kommunen hjälpa till att minska den ekonomiska bördan för invånare och företag, samtidigt som man främjar en hållbar utveckling.

Ett av de effektivaste åtgärderna för att uppnå klimatneutralitet är att policybeslut, stödsystem och regleringar påverkar företag och privatpersoner att fatta klimatsmarta investeringsbeslut. Det handlar även om att minimera osäkerheter. Sammanfattningsvis är det viktigt att kommunen aktivt stödjer och underlättar för invånare och företag att göra nödvändiga investeringar.

Detta kommer inte bara att bidra till en mer hållbar framtid utan också säkerställa att omställningen blir rättvis och inkluderande för alla parter. Mariestad har ett utmärkt utgångsläge för att utvecklas. Med sin befolkningsstorlek och en blandning av samhällen och landsbygd, kombinerat med närvaron av stora industriella aktörer, har kommunen en unik möjlighet att skapa en hållbar och integrerad samhällsutveckling.

Som en mellanstor kommun har Mariestad fördelen av att kunna tillämpa en helhetssyn på utmaningar och möjligheter. Närheten mellan kommunens olika verksamheter och tjänstepersoner underlättar samarbete och samordning. Dessutom är det enklare att ha en nära och direkt dialog med politiker och beslutsfattare, vilket påskyndar beslutsprocesser och implementering av nya initiativ.

Kommuner och regioner i Sverige har en avgörande roll i klimatomställningen och kan vidta flera åtgärder för att stödja klimatinvesteringar och påverka företag och invånare att minska sin klimatpåverkan. Sveriges kommuner och regioner listar ett antal områden som är av vikt där kommuner och regioner har rådighet i klimatomställningen:

- Genom att bygga ut och konvertera fjärrvärmen till att använda förnybara energikällor kan kommuner och regioner minska utsläppen av växthusgaser avsevärt.
- Investeringar i kollektivtrafik som använder förnybara drivmedel bidrar till att minska utsläppen från transportsektorn. Detta inkluderar både bussar och tåg.

FOTO:STEFAN SVENSSON

- Genom att förbättra avfallshanteringen och öka återvinningen kan kommuner och regioner minska mängden avfall som går till deponi och därmed minska utsläppen av metan, en kraftfull växthusgas.
- Genom att arbeta med energieffektivisering i kommuners och regioners byggnader och verksamheter kan man spara stora mängder energi och minska utsläppen. Detta kan inkludera allt från att byta till energieffektiva belysningssystem till att förbättra isoleringen i byggnader.
- Genom att erbjuda utbildning och rådgivning till invånare och företag kan kommuner och regioner öka medvetenheten om klimatfrågor och stödja övergången till mer hållbara beteenden och teknologier.
- Planering och anpassning av infrastruktur och byggnader för att hantera effekterna av klimatförändringarna, såsom ökad nederbörd och högre temperaturer, är också viktigt. Detta kan inkludera åtgärder som att bygga skydd mot översvämningar och att anlägga gröna tak.

FOTO: MOST PHOTOS

Näringsliv och invånare

Inflation och ränteläge har haft betydande konsekvenser för investeringar. För hushållen har ökade levnadskostnader lett till minskad köpkraft och förändrade konsumtionsmönster. Högre priser på varor och tjänster har tvingat många att prioritera nödvändiga utgifter som mat och kläder till barn över större investeringar som husförbättringar eller fordonsbyten.

För företagen har inflationen medfört ökade produktionskostnader, vilket i kombination med minskad efterfrågan på grund av högre priser har påverkat deras lönsamhet negativt. Företag har behövt omallokera kapital och anpassa sina strategier för att hantera de ekonomiska utmaningarna. Investerare har blivit mer försiktiga och har sökt säkrare alternativ för att skydda sina tillgångar.

Under de senaste tre åren har räntorna genomgått betydande förändringar. År 2022 började räntorna stiga som svar på ökande inflation. År 2023 fortsatte denna trend, med rörliga bolåneräntor som nådde cirka 4,5%. År 2024 har räntorna börjat sänkas, och det förväntas att rörliga bolåneräntor kommer att ligga mellan 3,60% och 3,90% i december 2024. Den förlängda svaga konjunkturen har också minskat investeringarna då både hushåll och företag har blivit mer försiktiga med sina utgifter och investeringar. Detta har lett till en långsammare ekonomisk tillväxt och en fortsatt osäkerhet på marknaden.

Under normala omständigheter säljs omkring 300 000 till 320 000 nya personbilar per år i Sverige. För 2024 förväntas dock försäljningen minska till cirka 250 000 nya personbilar, vilket innebär en minskning med över 15%. Av dessa beräknas cirka 84 000 vara elbilar.

Byggindustrin har också påverkats av den ekonomiska situationen. Mellan 2022 och 2023 föll investeringarna i nya bostäder med 37%, där användandet av ROT-avdrag minskade med 2% och investeringar i fritidshus minskade med 15%. Trots detta har investeringar i kommersiella lokaler och anläggningar fortsatt att vara starka. Totalt sett minskade bygginvesteringarna med 6% från 2022 till 2023. Prognoser pekar dock på en uppgång mot 2028.

Dessa förändringar har betydande konsekvenser för klimatomställningen. Minskningen i försäljningen av nya bilar, inklusive elbilar, kan bromsa övergången till en mer hållbar fordonsflotta. Elbilar spelar en viktig roll i att minska utsläppen från transportsektorn, och en minskad försäljning kan fördröja dessa miljövinster. Inom byggindustrin kan minskade investeringar i nya bostäder och renoveringar påverka energieffektiviteten i bostadsbeståndet. Energieffektiva byggnader är avgörande för att minska energiförbrukningen och utsläppen. Om investeringarna i energieffektiviseringar minskar, kan det försvåra uppnåendet av klimatmålen. Samtidigt kan den förväntade uppgången i bygginvesteringar mot 2028 innebära en ökad satsning på hållbara byggprojekt och energieffektiviseringar. Dessutom kan en ökad medve-

tenhet om klimatfrågor och strängare miljöregler driva på investeringar i hållbara lösningar.

Framtida kassaflöden och inbetalningar (OPEX) som baseras på energipriser och olika utsläppsmarknader kan vara svåra att förutse vilket bidrar till osäkerhet i klimatinvesteringsanalyser. Dessutom kan tidpunkten för när specifika händelser inträffar, såsom exempelvis ett extremår, ha en betydande inverkan på synen på en investering och därmed även påverka nuvärdet av denna investering. Vid denna typ av investeringar spelar även kalkylräntan en avgörande roll då olika antaganden om räntan kan påverka analysens resultat avsevärt.

Policy och reglering spelar en avgörande roll för att forma kapitalkostnaden för klimatinvesteringar. Starka klimatpolicys, såsom koldioxidprissättning och utsläppshandelssystem, kan skapa en mer stabil och förutsägbar miljö som minskar risker för investerare. Det kan även resultera i att kapital styrs bort från investeringar som ger stora koldioxidutsläpp och istället frigörs resurser till klimatprojekt.

Vad som ofta konstateras är att det krävs en mobilisering av privata investeringar för att uppnå nettonollutsläpp till 2050. International Energy Agency (IEA) menar att cirka 70 % av investeringarna i ren energi under det kommande decenniet förväntas komma från privata utvecklare, konsumenter och finansiärer. För att få till stånd så betydande investeringar är tillgång till lågkostnadsfinansiering avgörande, inte minst i utvecklingsländer.

För att stärka invånares möjligheter och intresse för nödvändiga investeringar i fordon och energiförbättringar för bostäder kan det krävas en rad riktade åtgärder. På en övergripande statlig eller EU-nivå är det viktigt att skapa ekonomiska incitament som gör investeringarna mer överkomliga. Detta kan inkludera subventioner och bidrag för att minska initiala kostnader, skatteavdrag för investeringar i energieffektivisering och miljövänliga teknologier, samt räntefria lån som underlättar finansieringen av större projekt. Vidare är det nödvändigt att minska driftkostnaderna för både bostäder och fordon. Genom att erbjuda stöd för förbättrad isolering, installation av värmepumpar och implementering av smarta energilösningar kan långsiktiga uppvärmnings- och elkostnader reduceras. Dessutom är det viktigt att utveckla infrastruktur för billigare och mer tillgänglig laddning av elbilar, vilket gör det enklare och mer kostnadseffektivt för invånare att välja hållbara alternativ.

Genom utbildningsinsatser och information kan invånare få bättre insikt i de långsiktiga ekonomiska och miljömässiga fördelarna med de nämnda investeringarna. Lättanvända kalkylverktyg kan också tillhandahållas för att hjälpa invånare att förstå och beräkna kostnader av olika alternativ, vilket stärker deras beslutsunderlag. För att skapa ytterligare motivation behöver sociala och immateriella värden lyftas fram. Investeringarna bidrar inte bara till ekonomiska vinster utan också till högre boendekomfort, bättre luftkvalitet och minskat klimatavtryck, vilket ger icke-monetära fördelar. Dessutom kan gemensamma projekt som gynnar hela samhället stärka känslan av samhörighet och samhällsnytta.

FOTO: MOST PHOTOS

FOTO: MOST PHOTOS

Direktiv och styrmedel

Det är många nivåer av beslutsfattare som har rådighet att påverka regelverk, subventioner, stödsystem och kostnader för att klimatinvesteringar ska komma till stånd. Klimatinvesteringar har debatterats under en lång tid, och där framförallt diskussionen handlat om statens och den offentliga sektorns investeringsvilja. I denna rapport om klimatinvesteringar är de stora investeringarna framför allt något som faller på invånare och företag i kommunen. Det innebär att kommunen har mindre rådighet att avgöra vad som i realiteteten kommer att investeras i.

För att stödja företags och invånares vilja att investera i klimatåtgärder finns flera viktiga direktiv, regleringar, stödsystem, subventioner, tariffer och avgifter som påverkar detta på både EU-nivå och nationell nivå.

På EU-nivå är Europeiska klimatlagen central. Denna lag fastställer målet att EU ska vara klimatneutralt senast 2050 och inkluderar ett delmål att minska växthusgasutsläppen med minst 55 % till 2030 jämfört med 1990 års nivåer. Ett annat viktigt initiativ är Fit for 55-paketet, som är ett omfattande lagstiftningspaket som syftar till att uppnå EU:s klimatmål genom att revidera och stärka befintliga regleringar inom energi, transport och byggnader.

För att främja investeringar i hållbar teknik och gröna projekt har EU lanserat Europeiska Unionens gröna giv, en strategi som inkluderar olika finansiella stöd och subventioner samt ett stort fokus på att förbättra transparensen i industriella värdekedjor och till de finansiella aktörerna. De finansiella aktörerna förväntas att styra om framtida resursanvändning genom att styra om kapitalflöden och kan därför ses som unionens hävstång till att nå målet om världens första klimatneutrala ekonomi.

Dessutom kan medlemsstater genom den allmänna gruppundantagsförordningen (GBER) ge stöd till miljöskydd och energi utan att behöva delge EU-kommissionen, vilket underlättar finansiering av gröna projekt.

Tariffer och avgifter spelar också en viktig roll. EU:s utsläppshandelssystem (ETS) kräver att företag köper utsläppsrätter för sina koldioxidutsläpp, vilket skapar ett ekonomiskt incitament att minska utsläppen. Genom att sätta ett pris på koldioxidutsläpp uppmuntras företag att investera i renare teknologier och därmed minska sina utsläpp.

EU:s Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) syftar till att säkerställa att företag tillhandahåller

tillförlitlig, jämförbar och relevant information om deras sociala och miljömässiga påverkan. Direktivet, som antogs 2023, gäller företag inom EU som uppfyller minst två av följande kriterier: 250 eller fler anställda, 40 miljoner euro i nettoomsättning eller 20 miljoner euro i totala tillgångar. Det omfattar även företag noterade på EU-reglerade marknader och små och medelstora företag från 2026. CSRD innebär att berörda företag måste publicera regelbundna rapporter enligt EU:s hållbarhetsstandarder, som ska granskas av en oberoende tredjepart. Rapporterna ska inkludera information om miljöskydd, socialt ansvar, mänskliga rättigheter, antikorruption och mångfald i styrelser.

CSRD inför nya krav på rapporteringens standard såsom dubbelt väsentlighetsbegrepp, framåtblickande information och rapportering enligt European Sustainability Reporting Standards (ESRS). CSRD innebär även att bolagets styrelse får ökat ansvar för hållbarhetsrapporteringen då de måste godkänna rapporten och säkerställa dess korrekthet.

CSRD förväntas öka transparensen, främja hållbara investeringar och uppmuntra innovation. Direktivet påverkar även företag utanför EU genom krav på hållbara metoder i hela leveranskedjan.

På nationell nivå i Sverige har riksdagen antagit Svenska klimatlagen som kräver att regeringen bedriver en klimatpolitik baserad på nationella klimatmål och ger tydlig återkoppling om framsteg. Sverige har också satt upp mål att nå nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2045. För att stödja gröna investeringar etablerades Klimatklivet, ett investeringsstöd som gör det möjligt för företag, kommuner och organisationer att söka finansiering för fossilfri teknik och gröna omställningar. Till det finns även det Gröna industriklivet som är ett annat stöd som främjar industriella investeringar i fossilfri teknik och processer.

Sverige har också höga koldioxidskatter, något som infördes redan 1991, där dessa skatter skapar ett starkt ekonomiskt incitament att minska utsläppen, främst inriktat på fossilbaserade utsläpp. Koldioxidskatten på fossila bränslen, såsom naturgas och kol, har gradvis höjts sedan den infördes.

Detta har inneburit att en stor del av Sveriges energisystem har minskat sin användning av fossilbaserade bränslen, till förmån för biobränslen, och även skapat en infrastruktur för detta. EU:s reviderade statsstödsregler för energi som trädde i kraft 2014 har begränsat Sveriges möjligheter att undanta bioenergi från energi- och koldioxidskatter.

Dessa regler syftar till att säkerställa att skatteundantag inte gynnar vissa energikällor på ett sätt som snedvrider konkurrensen. Som ett resultat av detta har Sverige sedan juli 2018 beskattat bioenergi som används för inblandning i bensin och diesel på samma sätt som deras fossila motsvarigheter. För 2024 är skatten satt till 1 450 SEK per ton koldioxid (cirka 125 EUR) men då för bränslen med 100 % fossilt innehåll.

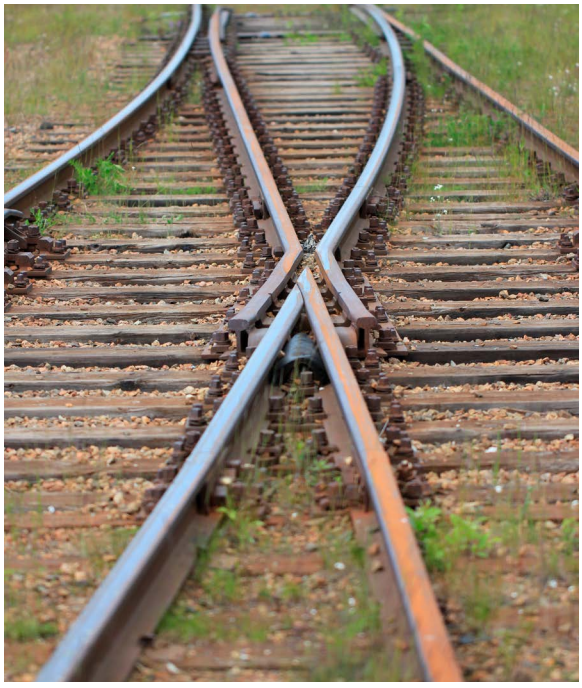

FOTO: MOST PHOTOS

Bilagor

BILAGA 1. PARAMETRAR I SIMULERINGAR

1.1 Scenario Business as usual

OMRÅDE	ÅTGÄRDER
Jordbrukets utsläppsminskning/Agriculture	10%
Minskad konsumtion och ökat återbruk/Consumption and Material use	10%
Andel elektrifierade bussar/Electric bus	100%
Andel bussar med drivmedlet HVO/HVO bus	0%
Andel bussar kvar i den befintliga flottan/Current bus fleet	0%
Minskat flygresande/Air travel	0%
Andel elektriska bilar/Electric cars	20%
Ökat aktiva transportsätt som ersätter bil/Active transport	10%
Ökat kollektivåkande istf bil/Shift to Public transport from cars	10%
Bilar kvar i aktuell fordonsflotta/remain to the current private fleet	40%
Andel Laddbara hybridbilar/Plug in hybrid cars	20%
Andel bränslecellsbilar/Hydrogen cars	0%
Tunga lastbilar som drivs på biogas/Heavy trucks biogas	20%
Andel elektriska tunga lastbilar/Heavy trucks electric	40
Lätta lastbilar som drivs på biogas/Light trucks biogas	0%
Elektriska lätta lastbilar/Light trucks electric	100%
Koldioxidinfångning från sopförbränning/CCS waste	20%
Ersatt fossil elproduktion från vind/electricity from wind	20%
Ersatt fossilproducerad elproduktion från solceller på tak/ electricity from rooftop solar	20%
Ersatt fossilproducerad elproduktion från solcellsparker /electricity from centralised solar	40%
Kvarstående existerande elmix/Existing energy production mix	20%
Fjärrvärme producerad med värmepumpar/DH heat pumps	0%
Sänkt inomhustemperatur till 200C/ Reduced indoor temp. 20C	60%
Energieffektivisering mätningar/ EE measures (S&N)	10%
Tillämpning av bästa tillgängliga teknik i bostäder/BAT appliances	10%
Ingen temperaturmätning i bostäder/No heat measure	20%
Koldioxidinfångning vid industrier/Industry CCS	0%
Vätgasproduktion för industriellt bruk/Hydrogen production for Industry	10%
Infångning av koldioxid av biologiskt ursprung eller direkt från luften/ Bio-CCS or DACCS	0%
Andel åter vätning av våtmarker/Rewetting	5%
Koldioxidreduktion via inköp av krediter/Carbon credit	5%
Koldioxidreduktion via varierande modernisering av arbetsmaskiner/ Work machinery	20

1.2 Scenario klimatneutralitet 2030

OMRÅDE	ÅTGÄRDER
Jordbrukets utsläppsminskning/Agriculture	60%
Minskad konsumtion och ökat återbruk/Consumption and Material use	50%
Andel elektrifierade bussar/Electric bus	100%
Andel bussar med drivmedlet HVO/HVO bus	0%
Andel bussar kvar i den befintliga flottan/Current bus fleet	0%
Minskat flygresande/Air travel	20%
Andel elektriska bilar/Electric cars	50
Ökat aktiva transportsätt som ersätter bil/Active transport	10%
Ökat kollektivåkande istf bil/Shift to Public transport from cars	10%
Andel Laddbara hybridbilar/Plug in hybrid cars	20%
Andel bilar kvar i befintliga flottan/Current car fleet	20%
Andel bränslecellsbilar/Hydrogen cars	0%
Tunga lastbilar som drivs på biogas/Heavy trucks biogas	20%
Andel elektriska tunga lastbilar/Heavy trucks electric	50%
Lätta lastbilar som drivs på biogas/Light trucks biogas	0%
Elektriska lätta lastbilar/Light trucks electric	100%
Koldioxidinfångning från sopförbränning/CCS waste	10%
Ersatt fossil elproduktion från vind/electricity from wind	40%
Ersatt fossilproducerad elproduktion från solceller på tak/ electricity from rooftop solar	20%
Ersatt fossilproducerad elproduktion från solcellsparker /electricity from centralised solar	20%
Kvarstående existerande elmix/Existing energy production mix	20%
Fjärrvärme producerad med värmepumpar/DH heat pumps	0%
Sänkt inomhustemperatur till 200C/ Reduced indoor temp. 20C	60%
Energieffektivisering mätningar/ EE measures (S&N)	20%
Tillämpning av bästa tillgängliga teknik i bostäder/BAT appliances	10%
Ingen temperaturmätning i bostäder/No heat measure	10%
Koldioxidinfångning vid industrier/Industry CCS	30%
Vätgasproduktion för industriellt bruk/Hydrogen production for Industry	20%
Infångning av koldioxid av biologiskt ursprung eller direkt från luften/ Bio-CCS or DACCS	10%
Andel återvätning av våtmarker/Rewetting	15%
Koldioxidreduktion via inköp av krediter/Carbon credit	10%
Koldioxidreduktion via varierande modernisering av arbetsmaskiner/ Work machinery	60

FORMGIVNING: WWW.ANNA.O.SE, FOTO: BAKSIDA MARIESTADS KOMMUN, FOTO FRAMSIDA: TUANA AZIZ

Kommunstyrelsen

Ks § 183 Dnr 2025/00174

Information om Rapport Klimatinvesteringar i Mariestads kommun

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Kommunstyrelsen rekommenderar kommunfullmäktiges presidium att överväga en föredragning av ärendet vid ett sammanträde med kommunfullmäktige.

Bakgrund

Sedan 2021 deltar Mariestads kommun i satsningen Klimatneutrala städer 2030 inom det nationella innovationsprogrammet Viable Cities. Som en del i detta arbete förväntas deltagande kommuner ta fram en så kallad klimatinvesteringsplan för sitt respektive geografiska område och för hela samhällets omställning. Mariestads klimatinvesteringsplan är framtagen enligt Viable Cities anvisning och presenteras som en rapport över behov och förutsättningar för de klimatinvesteringar som behövs för att nå klimatneutralitet i Mariestads kommun till år 2030.

Rapporten Klimatinvesteringar i Mariestads kommun ska ses som ett stöd och en vägledning för att öka kunskapen om metodiken kring klimatinvesteringar. Den ska vara en hjälp för att analysera områden med stora klimatutsläpp, budgetera för dess åtgärder och belysa de mervärden som klimatinvesteringar kan medföra, såsom kostnadsbesparingar eller förbättrad folkhälsa.

Klimatinvesteringar handlar både om direkta investeringar i klimatåtgärder, att skifta om pågående investeringar och att styra befintlig konsumtion åt en hållbar riktning, exempelvis genom att investera i elbilar i stället för bilar som drivs av fossila bränslen. Rapporten visar att styra om befintliga investeringsflöden har en stor potential för att finansiera de investeringar som krävs för klimatomställningen.

Bedömning ur miljömässig dimension

Klimatinvesteringar bidrar till miljömässig hållbarhet genom att bland annat kunna minska utsläpp, skydda ekosystem och främja resurseffektivitet. Satsningar på förnybar energi, kollektivtrafik, gång- och cykel samt energieffektiva lösningar minskar beroendet av fossila bränslen och belastningen på miljön. Genom cirkulär ekonomi och hållbart resursutnyttjande bevaras biologisk mångfald och avfall minskar.

Bedömning ur social dimension

Klimatinvesteringar kan stärka den sociala hållbarheten genom att skapa arbetstillfällen och bidra till minskad ojämlikhet. Satsningar på exempelvis förnybar energi och energieffektivisering ger nya möjligheter inom bygg- och energisektorn, samtidigt som minskade utsläpp från trafik och uppvärmning leder till bättre folkhälsa.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Klimatinvesteringar stärker den ekonomiska hållbarheten genom att stimulera innovation, skapa gröna jobb och minska framtida kostnader kopplade till klimatförändringar. Genom satsningar på förnybar energi, energieffektivisering och hållbar infrastruktur främjas långsiktig ekonomisk tillväxt samtidigt som beroendet av importerade fossila bränslen minskar. Investeringarna kan skapa nya marknader och affärsmöjligheter, samtidigt som de bidrar till en mer robust och motståndskraftig ekonomi.

Kommunen har en viktig roll som möjliggörare för företag och invånare att göra klimatinvesteringar, det kan exempelvis handla om att möjliggöra utbyggnad av elinfrastruktur eller planera för gröna etableringar.

De investeringar som kommunorganisationen ansvarar för kan utformas för att främja klimatvänliga lösningar, både genom val av produkter och tjänster samt genom att ställa krav på miljönytta och låg klimatpåverkan. Även inom samhällsplaneringen finns stora möjligheter att integrera klimatperspektiv, till exempel genom att planera för hållbara transporter, energieffektiva byggnader och grönområden. När en investering eller planering ändå ska genomföras finns det ofta goda förutsättningar att styra den i en mer hållbar riktning och därmed också betrakta den som en klimatinvestering.

Arbetsutskottets förslag

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Behandling på sammanträdet

Marie Engström Rosengren (V) föreslår att föredragning av ärendet även ska hållas vid ett sammanträde med kommunfullmäktige.

Ordförande Johan Abrahamsson (M) tar upp arbetsutskottets förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Därefter tar ordförande Johan Abrahamsson (M) upp Engström Rosengrens (V) förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar att rekommendera kommunfullmäktiges presidium att överväga en föredragning av ärendet vid ett sammanträde med kommunfullmäktige.

Underlag för beslut

Ksau § 357/25

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2025-08-20

Enhetschefen för Strategi och hållbarhets tjänsteskrivelse, daterad 2025-08-20

Klimatinvesteringar i Mariestads kommun, rapport.

Beslutet ska skickas till:
Kommundirektörens ledningsgrupp
Maria Gustavsson, enhetschef Strategi- och hållbarhetsenheten
Kommunfullmäktiges presidium

Avfall & Återvinning SKARABORG

Avfallstaxa 2026

Antas av kommunfullmäktige i Essunga kommun, Falköpings kommun, Grästorps kommun, Gullspångs kommun, Götene kommun, Hjo kommun, Karlsborgs kommun, Mariestads kommun, Skara kommun, Skövde kommun, Tibro kommun, Töreboda kommun samt Vara kommun.

Gäller från 2026-01-01

Innehåll

Allmänna bestämmelser 3
Principer 3
Taxans utformning 3
Grundavgift 4
Hämtningsavgift 4
Speciella avgifter 4
Återvinningscentraler (ÅVC) 5
Fastighetsinnehavarens ansvar 5
Betalning 6
Avgifter inklusive mervärdesskatt (moms) 7
Grundavgifter 7
Hämtningsavgifter 7
Abonnemang för småhus 7
Abonnemang för småhus med sommarabonnemang 11
Abonnemang för flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering och verksamheter 14
Korttidsabonnemang för hämtning av matavfall, brännbart avfall, returpapper och latrin vid festivaler, evenemang etc. 19
Abonnemang för hämtning av latrin 20
Enskilda avloppsanläggningar 21
Övriga avgifter 23

Bild framsida: Kärl för matavfall, restavfall samt förpackningsfraktionerna papp, plast och glas (färgat och ofärgat) i Gullspångs kommun år 2024. Insamlingen görs fastighetsnära i tvåfackskärl, vilket innebär att det är två fraktioner i varje kärl och varje småhus har tre kärl.

Allmänna bestämmelser

Kommunalförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg ansvarar för avfall som kommer från hushåll samt sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll enligt 15 kap. 3 § och 20 § miljöbalken. I detta dokument benämns detta som hushållsavfall.

Kommunen får meddela föreskrifter om att avgift ska betalas enligt Miljöbalken 27 kap 4 §. Insamling av förpackningar ska enligt 6 kap. 1-3 §§ förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar samlas in via kommunens försorg från och med 1 januari 2024. Avfall & Återvinning Skaraborgs ansvar och denna avfallstaxa omfattar till följd av detta, därmed även abonnemang för insamling av förpackningar från hushåll.

Bestämmelser för hanteringen av avfallet finns i avfallsföreskrifter för Avfall & Återvinning Skaraborg.

När ny medlem tillkommer i förbundet sker samordning av den nya kommunens taxa med förbundets taxa. Arbetet med samordningen genomförs successivt och Avfall & Återvinning Skaraborgs direktion föreslår nödvändiga avgifts- och abonnemangsförändringar för att taxorna ska kunna samordnas.

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2026. Avfallstaxan beslutas av kommunfullmäktige.

Principer

Avfallstaxan ska bidra till att styra mot målen i avfallsplanen och vara utformad så att incitament ges till ökat kundengagemang med förbättrad arbetsmiljö och miljöriktigt beteende som följd (Miljöbalken 27 kap 4-6 §§).

Avfallstaxan ska finansiera genomförandet av det kommunala renhållningsansvaret.

Avfallstaxan ska följa likställighetsprincipen så att lika avgifter tas ut för lika abonnemang i samtliga medlemskommuner (Kommunallagen 2 kap. 3 §).

Taxans utformning

I denna taxa regleras avgifter för sophämtning, tömning av enskilda avloppsanläggningar, hämtning av latrin, returpapper samt övriga avgifter. Exempel på övriga avgifter är tillägg för gångavstånd, byte av kärl och hämtning av grovavfall med mera. Den totala avgiften består av en grundavgift och en hämtningsavgift. Tilläggsavgifter debiteras vid gångavstånd till behållare, vid försvårad hämtning eller vid andra omständigheter som anses försvårande.

Utöver ovanstående reglerar denna taxa även normalabonnemang, i form av kärltyper och tömningsfrekvens, för insamling av förpackningar. Kostnaden för denna insamling ska täckas av den förpackningsavgift som producenterna betalar. Efter kommunalförbundets

införande av insamling av förpackningar vid en fastighet betalar därmed fastighetsägarna ingen avgift för insamling av förpackningar för sådana normalabonnemang.

För eventuella överenskommelse utanför vad som framgår som normalabonnemang i avsnitt om förpackningar faktureras fastighetsinnehavaren i enlighet med ”speciella avgifter” nedan.

Grundavgift

Grundavgiften syftar till att finansiera drift av kommunalförbundets återvinningscentraler samt övergripande kostnader såsom information, planering, fakturering och annan administration.

Grundavgiften debiteras fastigheter där hushållsavfall kan uppstå. Grundavgift debiteras enligt fastighetens taxering i fastighetsregistret.

Grundavgiften faktureras även i de fall uppehåll eller befrielse från sophämtning beviljats.

Grundavgift delas in i följande kategorier:

- **Småhus**. En grundavgift tas ut per 1-2 familjshus. En grundavgift tas ut per hushåll i par-, rad- eller kedjehus samt per småhusbyggnad på exempelvis lantbruksenhet.
- **Småhus med sommarabonnemang**. En grundavgift tas ut per småhus med sommarabonnemang. Som småhus med sommarabonnemang räknas småhus som nyttjas och har sophämtning under perioden maj-september samt där ingen är folkbokförd alternativt småhus med uppehåll.
- **Flerbostadshus**. En grundavgift tas ut per lägenhet i flerbostadshus med minst tre lägenheter. Detta innebär förutom vanliga lägenheter även seniorboenden och studentlägenheter men inte sjukhus, hotell, vandrarhem och liknande verksamheter.
- **Verksamhet**. Verksamhetstaxan är tillämplig för alla verksamheter som har lokaler utformade med några slags personalutrymmen, samlingslokaler eller har återkommande behov av sophämtning. Med personalutrymmen avses kontor, fikarum eller dylikt.

Hämtningsavgift

Hämtningsavgiften syftar till att finansiera kommunalförbundets kostnader för insamling och behandling av hushållsavfallet. Hämtningsavgiftens storlek bestäms av behållarstorlek, tömningsintervall och behandlingskostnad.

Speciella avgifter

För tjänster som inte är avgiftssatta eller där speciella förhållanden råder beslutar Avfall & Återvinning Skaraborg om avgift från fall till fall med bland annat ledning av tim- och behandlingskostnader etc.

Om hämtning sker i egen regi används följande timpriser:

Hämtning vid fastighet (egen regi)	Avgift per timme
Komprimerande sopbil med chaufför	2 200 kr
Paketbil med chaufför	1 500 kr
Extra medföljande personal	670 kr

Återvinningscentraler (ÅVC)

Hushållens avlämning vid ÅVC finansieras av grundavgiften. I huvudsak tas enbart avfall från icke-yrkesmässig verksamhet emot vid ÅVC. Mottagning av avfall från yrkesmässig verksamhet sker enbart vid ÅVC där möjlighet att teckna återvinningskort tillhandahålls. *Detta gäller oavsett om det är kommunalt avfall som uppkommit yrkesmässigt eller ej.*

För avfall som uppkommer i yrkesmässig verksamhet tas avgift. Mottagning och mottagningsavgift regleras i separat dokument.

Fastighetsinnehavarens ansvar

Begreppet fastighetsinnehavare definieras i bilaga 1 i avfallsföreskrifter för Avfall & Återvinning Skaraborg.

Fastighetsinnehavaren är ytterst ansvarig för allt avfall som uppkommer på fastigheten och är den som är ansvarig för att teckna abonnemang med Avfall & Återvinning Skaraborg för den del av avfallet som utgörs av hushållsavfall.

Förbundet kan godkänna att samfällighet, vägförening eller liknande får teckna abonnemang i fastighetsinnehavares ställe.

Fastighetsinnehavaren ska snarast anmäla förändringar och felaktigheter avseende:
- ägarförhållanden
- abonnemangets omfattning
- placering av behållare
- utebliven hämtning
- etc.

Anmälan sker antingen till Avfall & Återvinning Skaraborg, dess entreprenörer eller till av förbundet anlitat faktureringsföretag. Har fastighetsinnehavaren inte anmält förändring som medför högre avgift, kan denna påföras retroaktivt.

Betalning

Fastighetsinnehavaren ska betala avgifter till Avfall & Återvinning Skaraborg eller till av förbundet anlitat faktureringsföretag enligt betalningsuppgift på fakturan. Avgifter kan debiteras i förskott. Debiterade avgifter ska betalas vid de tidpunkter som anges på fakturan. Betalas inte avgiften inom tid som anges på fakturan kan påminnelseavgift samt dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från den dag betalning skulle ha skett tillkomma. Om betalning ändå inte sker, går ärendet vidare till inkasso.

En nyttjanderättshavare som är verksamhetsutövare, får fullgöra fastighetsägarens betalningsskyldighet. Förbundet kan skicka betalningsuppgifter till nyttjanderättshavaren. Om nyttjanderättshavaren underlåter betalning har fastighetsägaren fortsatt betalningsansvar.

Avgifter inklusive mervärdesskatt (moms)

Alla avgifter anges inklusive mervärdesskatt (moms).

För att beräkna totalavgiften för abonnemanget adderas grundavgift, hämtningsavgift och eventuella tillägg (till exempel gångavstånd eller avgift för försvårad hämtning).

Grundavgifter

Småhus	1 200 kr per år
Småhus med sommarabonnemang, lägenhet i flerbostadshus samt verksamheter	600 kr per år

Normalt uppkommet avfall från ett hushåll (bohagsavfall) ingår i grundavgiften. Skillnaden i nivå mellan småhus och verksamhet hör samman med att för småhusen ingår även skötsel från fastigheten, inklusive avfall från trädgården, vilket det inte gör för flerbostadshus.

Hämtningsavgifter

Abonnemang för småhus

Hämtningsavgift för småhus där varje fastighetsinnehavare ansvarar för sin avfallshantering och får egen faktura. (jfr samfälligheter under Abonnemang för flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering och verksamheter)

Inom förbundet används olika insamlingsmetoder för småhus. Inom alla insamlingsmetoder gäller samma taxa för hushåll med matavfallskärl som för hushåll med godkänd varmkompost.

A. *Tvåfackskärl,* vilket innebär att varje kärl används för två fraktioner som skiljs åt med en innervägg. I områden med tvåfackskärl är det obligatorisk sortering och fastighetsnära insamling av matavfall samt förpackningar.
B. *Enfackskärl,* det vill säga ett kärl per fraktion. I områden med enfackskärl finns abonnemang för
    a. Hushåll som sorterar ut matavfall, både i områden där det är obligatoriskt och i områden där det är frivilligt utifrån dispens från Naturvårdsverket.
    b. Hushåll utan matavfallssortering, utifrån dispens från Naturvårdsverket.
C. *Gemensam hämtningsplats,* för områden där närboende fastighetsinnehavare delar behållare för att till exempel undvika att trafikera ett bostadsområde med sopbil eller tillmötesgå arbetsmiljökrav.

I områden med tvåfackskärl eller enfackskärl finns möjlighet till:

D. *Miniabonnemang,* för hushåll som fått beviljat ansökan om förlängt tömningsintervall och har godkänd varmkompost.

Förbundet bestämmer inom vilka områden respektive insamlingsmetod används. Dessa framgår av bilaga 1 Insamlingsmetod och standardabonnemang för småhus.

Tidsplan för införande av obligatorisk och fastighetsnära insamling av matavfall samt förpackningar finns i bilaga 2. Tidsplanen beslutas av förbundsdirektionen.

Delade kärl

Fastighetsinnehavare med bostäder på närliggande tomter kan ansöka om att dela kärl. Upp till 4 fastighetsinnehavare kan dela efter gemensam ansökan som signeras digitalt. Fastigheter som beviljats delat kärl betalar var sin grundavgift för småhus. Hämtningsavgiften, som enbart tas ut för restavfall, delas mellan deltagande fastigheter

Om 5 eller fler fastighetsinnehavare önskar dela kärl krävs samfällighet eller motsvarande.

Vid delade kärl kan abonnemang tecknas enligt hämtningstaxa för småhus eller flerbostadshus.

Fastighetsinnehavare som äger och nyttjar maximalt två småhus inom förbundets område kan ansöka om att dela kärl mellan fastigheterna. Det förutsätter att ett småhus är för året-runt-boende och ett småhus med sommarabonnemang. Enbart året-runt-abonnemanget kan delas.

Avgifter för småhus i områden med tvåfackskärl

Avgifterna avser mat- och restavfall. Taxan gäller även hushåll med godkänd varmkompost och enfackskärl för restavfall inom områden där övriga har tvåfackskärl.

Insamling av förpackningar görs utan avgift från hushållen då A&ÅS erhåller sin ersättning från den förpackningsavgift som producenterna betalar till Naturvårdsverket. Extra kärl kan erhållas vid behov.

Kärlstorlek Tömningsfrekvens	**Grundavgift**	**Hämtnings-avgift**	**Summa avgift, kr/år**
Tvåfackskärl med restavfall	1 200 kr	1 200 kr	**2 400 kr**
Tilläggskärl			
140 liter enfackskärl restavfall		400 kr	**400 kr**
190 liter enfackskärl restavfall		600 kr	**600 kr**
240 liter enfackskärl restavfall		800 kr	**800 kr**
Varmkompost, godkänd			
140-240 liter enfackskärl restavfall med godkänd varmkompost var fjärde vecka	1 200 kr	1 200 kr	**2 400 kr**

Avgifter för småhus i områden med enfackskärl

Hushåll i småhus som sorterar matavfall

Avgifter avser mat- och restavfall, både i områden där det är obligatoriskt att sortera matavfall och i områden där det är frivilligt utifrån dispens från Naturvårdsverket. Matavfallskärlet töms varannan vecka. Tömningsfrekvens för restavfall framgår av tabell. Taxan gäller även hushåll med godkänd varmkompost.

Kärlstorlek för restavfallskärl **Tömningsfrekvens för restavfallskärl**	**Grundavgift**	**Hämtnings-avgift**	**Summa avgift, kr/år**
140 liter restavfall var fjärde vecka	1 200 kr	800 kr	**2 000 kr**
190 liter restavfall var fjärde vecka	1 200 kr	1 300 kr	**2 500 kr**
240 liter restavfall var fjärde vecka	1 200 kr	1 800 kr	**3 000 kr**
Tätare tömning på grund av särskilda skäl *Övriga: kan ej nytecknas*			
140 liter restavfall varannan vecka	1 200 kr	1 200 kr	**2 400 kr**
190 liter restavfall varannan vecka	1 200 kr	1 700 kr	**2 900 kr**
240 liter restavfall varannan vecka	1 200 kr	2 200 kr	**3 400 kr**

Hushåll i småhus utan sortering av matavfall

Avgifter avser restavfall, för hushåll utan sortering av matavfall. Endast möjligt i områden där det är frivilligt med matavfallssortering.

Kärlstorlek för restavfallskärl **Tömningsfrekvens**	**Grundavgift**	**Hämtnings-avgift**	**Summa avgift, kr/år**
140 liter restavfall varannan vecka	1 200 kr	1 370 kr	**2 570 kr**
190 liter restavfall varannan vecka	1 200 kr	1 870 kr	**3 070 kr**
240 liter restavfall varannan vecka	1 200 kr	2 370 kr	**3 570 kr**
370 liter restavfall *(kan ej nytecknas)* varannan vecka	1 200 kr	3 370 kr	**4 570 kr**

Avgifter för småhus med gemensam behållare med enskild fakturering

Avgifter för områden där närboende fastighetsinnehavare delar behållare för att till exempel undvika att trafikera ett bostadsområde med sopbil eller tillmötesgå arbetsmiljökrav. Detta abonnemang kan endast tecknas i samråd med Avfall & Återvinning Skaraborg (A&ÅS).

Behållartyp och placering fastställs i samråd med A&ÅS. Behållarna töms varannan vecka eller av A&ÅS beslutat lämpligt intervall. Hushållen får var sin faktura och betalar var sin grundavgift samt en särskild hämtningsavgift för gemensam hämtning.

Avfall & Återvinning Skaraborg bestämmer storlek på behållare som beräknas efter 140 liter per kund. Avgifterna anges i kronor per kund och gäller både för områden där det är obligatoriskt att sortera matavfall och i övriga områden.

Gemensamma behållare	**Grundavgift**	**Hämtnings-avgift**	**Summa avgift, kr/år**
Hämtning varannan vecka året om	1 200 kr	1 200 kr	**2 400 kr**

Extrakärl

Särskilda skäl

Kärlstorlek Tömningsfrekvens	**Hämtningsavgift kr/år**
140 liter restavfall varannan vecka	400 kr
190 liter restavfall varannan vecka	600 kr
240 liter restavfall varannan vecka	800 kr

Avgifter för miniabonnemang för småhus

Miniabonnemang förutsätter beviljad ansökan om förlängt tömningsintervall och godkänd varmkompost. Kärlet ska endast ställas fram då hämtning beställts.

Miniabonnemang och liknande, restavfall	**Grundavgift**	**Hämtnings-avgift**	**Summa avgift, kr/år**
Miniabonnemang, Kärl 140 liter Tömning 4 gånger per år	1 200 kr	220 kr	**1 420 kr**
Årshämtning Tömning 2 gånger per år *kan ej nytecknas*	1 200 kr	110 kr	**1 310 kr**
Miniservice Kärl 140 liter Tömning 6 gånger per år *kan ej nytecknas*	1 200 kr	330 kr	**1 530 kr**

Abonnemang för småhus med sommarabonnemang

Hämtningsavgift för småhus med sommarabonnemang där varje fastighetsinnehavare ansvarar för sin avfallshantering och får egen faktura. (jfr samfälligheter under Abonnemang för flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering och verksamheter)

Avgifterna avser sophämtning under perioden maj-september. Inom förbundet används olika insamlingsmetoder för småhus med sommarabonnemang. Inom alla insamlingsmetoder gäller samma taxa för hushåll med matavfallskärl som för hushåll med godkänd varmkompost.

A. *Tvåfackskärl,* vilket innebär att varje kärl används för två fraktioner som skiljs åt med en innervägg. I områden med tvåfackskärl är det obligatorisk sortering och fastighetsnära insamling av matavfall samt förpackningar.
B. *Enfackskärl,* det vill säga ett kärl per fraktion. I områden med enfackskärl finns abonnemang för
    a. Hushåll som sorterar ut matavfall, både i områden där det är obligatoriskt och i områden där det är frivilligt utifrån dispens från Naturvårdsverket
    b. Hushåll utan matavfallssortering, utifrån dispens från Naturvårdsverket
C. *Gemensam hämtningsplats,* för områden där närboende fastighetsinnehavare delar behållare för att till exempel undvika att trafikera ett bostadsområde med sopbil eller tillmötesgå arbetsmiljökrav.

I områden med tvåfackskärl eller enfackskärl finns möjlighet till:

D. *Miniabonnemang,* för hushåll som fått beviljat ansökan om förlängt tömningsintervall och har godkänd varmkompost.

Förbundet bestämmer inom vilka områden respektive insamlingsmetod används. Dessa framgår av bilaga 1 Insamlingsmetod och standardabonnemang för småhus.

Tidsplan för införande av obligatorisk och fastighetsnära insamling av matavfall samt förpackningar finns i bilaga 2. Tidsplanen beslutas av kommunalförbundets direktion.

Delade kärl

Fastighetsinnehavare med bostäder på närliggande tomter kan ansöka om att dela kärl. Upp till 4 fastighetsinnehavare kan dela efter gemensam ansökan som signeras digitalt. Fastigheter som beviljats delat kärl betalar var sin grundavgift för småhus med sommarabonnemang. Hämtningsavgiften, som enbart tas ut för restavfall, delas mellan deltagande fastigheter.

Om 5 eller fler fastighetsinnehavare önskar dela kärl krävs samfällighet eller motsvarande.

Vid delade kärl kan abonnemang tecknas enligt hämtningstaxa för småhus med sommarabonnemang eller flerbostadshus.

Fastighetsinnehavare som äger och nyttjar maximalt två småhus inom förbundets område kan ansöka om att dela kärl mellan fastigheterna. Det förutsätter att ett småhus är för året-

runt-boende och ett småhus med sommarabonnemang. Enbart året-runt-abonnemanget kan delas.

Avgifter för småhus med sommarabonnemang i områden med tvåfackskärl

Avgifterna avser mat- och restavfall. Taxan gäller även hushåll med godkänd varmkompost och enfackskärl för restavfall inom områden där övriga har tvåfackskärl.

Insamling av förpackningar görs utan avgift från hushållen då A&ÅS erhåller sin ersättning från den förpackningsavgift som producenterna betalar till Naturvårdsverket. Extra kärl kan erhållas vid behov.

Kärlstorlek **Tömningsfrekvens**	**Grundavgift**	**Hämtnings-avgift**	**Summa avgift, kr/år**
Tvåfackskärl med restavfall	600 kr	840 kr	**1 440 kr**
Tilläggskärl			
140 liter enfackskärl restavfall		240 kr	**240 kr**
190 liter enfackskärl restavfall		360 kr	**360 kr**
Varmkompost, godkänd			
140-240 liter enfackskärl restavfall med godkänd varmkompost var fjärde vecka	600 kr	840 kr	**1 440 kr**

Avgifter för småhus med sommarabonnemang i områden med enfackskärl

Hushåll i småhus med sommarabonnemang som sorterar matavfall

Avgifter avser mat- och restavfall, både i områden där det är obligatoriskt att sortera matavfall och i områden där det är frivilligt utifrån dispens från Naturvårdsverket. Matavfallskärlet töms varannan vecka. Tömningsfrekvens för restavfall framgår av tabell. Taxan gäller även hushåll med godkänd varmkompost.

Kärlstorlek för restavfallskärl **Tömningsfrekvens för restavfallskärl**	**Grundavgift**	**Hämtnings-avgift**	**Summa avgift, kr/år**
140 liter restavfall var fjärde vecka	600 kr	600 kr	**1 200 kr**
190 liter restavfall var fjärde vecka	600 kr	900 kr	**1 500 kr**
240 liter restavfall var fjärde vecka	600 kr	1 200 kr	**1 800 kr**
Tätare tömning på grund av särskilda skäl *Övriga: kan ej nytecknas*			
140 liter restavfall varannan vecka	600 kr	840 kr	**1 440 kr**
190 liter restavfall varannan vecka	600 kr	1 140 kr	**1 740 kr**

Kärlstorlek för restavfallskärl Tömningsfrekvens för restavfallskärl	Grundavgift	Hämtnings-avgift	Summa avgift, kr/år
240 liter restavfall varannan vecka	600 kr	1 440 kr	**2 040 kr**

Hushåll i småhus med sommarabonnemang utan sortering av matavfall

Avgifter avser restavfall, för hushåll utan sortering av matavfall. Taxan gäller enbart i områden där det är frivilligt att sortera matavfall.

Kärlstorlek för restavfallskärl Tömningsfrekvens för restavfallskärl	Grundavgift	Hämtnings-avgift	Summa avgift, kr/år
140 liter restavfall varannan vecka	600 kr	600 kr	**1 200 kr**
190 liter restavfall varannan vecka	600 kr	900 kr	**1 500 kr**
240 liter restavfall varannan vecka	600 kr	1 200 kr	**1 800 kr**

Avgifter för småhus med sommarabonnemang med gemensam behållare med enskild fakturering

Avgifter för områden där närboende fastighetsinnehavare delar behållare för att till exempel undvika att trafikera ett bostadsområde med sopbil eller tillmötesgå arbetsmiljökrav. Detta abonnemang kan endast tecknas i samråd med Avfall & Återvinning Skaraborg (A&ÅS).

Behållartyp och placering fastställs i samråd med A&ÅS. Behållarna töms varannan vecka eller av A&ÅS beslutat lämpligt intervall. Hushållen får var sin faktura och betalar var sin grundavgift samt en särskild hämtningsavgift för gemensam hämtning.

A&ÅS bestämmer storlek på behållare som beräknas efter 140 liter per kund. Avgifterna anges i kronor per kund och gäller både för områden där det är obligatoriskt att sortera matavfall och i övriga områden.

Gemensamma behållare Sommarboende, abonnemang i gemensam behållare	Grundavgift	Hämtnings-avgift	Summa avgift, kr/år
Hämtning varannan vecka under perioden maj-september	600 kr	840 kr	**1 440 kr**

Abonnemang för flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering och verksamheter

Hämtningsavgifter för flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering och verksamheter. Samfälligheter med gemensam avfallshantering innebär att innehavarna till fastigheter ingår i en samfällighet, exempelvis bostadsrättsförening, som ansvarar för avfallshantering likt avfallshantering i flerbostadshus.

Senast 1 januari 2026 ska enligt gällande lagstiftning obligatorisk insamling av matavfall vara infört vid samtliga hushåll. Tidsplan för införande av obligatorisk och fastighetsnära insamling av matavfall samt förpackningar finns i bilaga 2. Tidsplanen beslutas av kommunalförbundets direktion.

Det är obligatoriskt för verksamheter att sortera matavfall.

För fastigheter där fastighetsnära insamling av förpackningar ännu inte införts gäller fortsatt miljöstyrande avgifter i områden med frivillig utsortering av matavfall. Förbundet har endast ansvar att samla in förpackningar från hushåll och samlokaliserade verksamheter. Samlokaliserade verksamheter kan exempelvis vara företag som frisörer eller restauranger som bedriver verksamhet i nära anslutning till hushållen i flerbostadshus och som delar avfallsbehållare och andra avfallsanordningar med hushållen i fastigheten.

Hämtning av matavfall ska kombineras med abonnemang för restavfall. Avfall & Återvinning Skaraborg avgör minsta antalet kärl.

Miljöavgift för flerbostadshus utan matavfallsortering

Miljöavgift tas ut per lägenhet i flerbostadshus eller per bostadsenhet[1] i samfällighet utan sortering av matavfall. Detta gäller i områden med frivillig utsortering av matavfall.

Miljöavgift	**Avgift per lägenhet och år i flerbostadshus/samfällighet**
Gäller flerbostadshus som inte sorterar matavfall	570 kr

Avgifter för mat- och restavfall vid flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering och verksamheter

Hämtning av matavfall ska kombineras med abonnemang för restavfall. Avfall & Återvinning Skaraborg avgör minsta antalet kärl.

Innan krantömmande behållare installeras ska Avfall & Återvinning Skaraborg kontaktas. Abonnemang för krantömmande behållare ersätter tidigare abonnemang för underjordsbehållare. Krantömmande behållare kan vara markstående, nedgrävda eller seminedgrävda. Markstående krantömmande behållare tillhandahålls av A&ÅS.

[1] En grundavgift per bostadsenhet, se beskrivning under Taxans utformning/Grundavgift

Observera att särskilt regelverk för krantömmande behållare ska följas.

Matavfall

Tömning av matavfall ska kombineras med abonnemang för restavfall nedan. Tömning av matavfall är kostnadsfri

- när det sker i samband med ordinarie tömning av restavfall eller
- när tömning är 1 gång per vecka eller 1 gång per 2 veckor.

För tömning av matavfall 2 gånger per vecka, som inte sker i samband med ordinarie tömning av restavfall utgår tilläggsavgift med 2 200 kronor per år. Tilläggsavgiften är per behållare och år vid flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter.

Påsar i storlek 9 liter, 20 liter samt 45 liter ingår i abonnemanget. Påshållare för 9-liters påse ingår.

Kunder som har behov av andra påshållare och påsar än de som tillhandahålls anskaffar och bekostar själv erforderliga hållare, påsar eller säckar helt i papper. Pappret ska vara godkänt för kontakt med livsmedel och ska kunna styrkas (exempelvis genom certifikat EN 13432).

Restavfall

Hämtningsavgift för restavfall per behållare och år vid flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering samt verksamheter.

Restavfall Tömningsfrekvens	**1 gång / 2 veckor**	**1 gång / vecka**	**2 gånger / vecka**	**3 gånger / vecka**
Kärl 140 liter*	1 100 kr	-	-	-
Kärl 190 liter	1 600 kr	3 360 kr	-	-
Kärl 240 liter	2 100 kr	4 410 kr	9 260 kr *kan ej nytecknas*	-
Kärl 370 liter	3 000 kr	6 300 kr	13 230 kr	-
Kärl 660 liter	4 800 kr	10 080 kr	21 170 kr	44 460 kr *kan ej nytecknas*
Säck 160-240 liter	1 500 kr *kan ej nytecknas*	3 150 kr *kan ej nytecknas*	-	-
Container 3-4 kbm	28 000 kr *kan ej nytecknas*	-	-	-
Container 5-6 kbm	30 000 kr	63 000 kr	-	-
Container 8 kbm	34 000 kr	71 400 kr	149 940 kr	-
Container 10 kbm	38 000 kr	79 800 kr	167 580 kr	351 920 kr

Restavfall Tömningsfrekvens	**1 gång / 2 veckor**	**1 gång / vecka**	**2 gånger / vecka**	**3 gånger / vecka**
Krantömmande behållare 0-1 kbm	9 000 kr	18 900 kr		
Krantömmande behållare 1,1-2 kbm	14 000 kr	29 400 kr		
Krantömmande behållare 2,1-3 kbm	19 600 kr	41 160 kr		
Krantömmande behållare 3,1-5 kbm	23 200 kr	48 720 kr		

** mindre verksamhet och mindre flerbostadshus kan teckna abonnemang likt småhus*

Hämtning av returpapper (tidningar etc) vid flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering

Fastighetsnära insamling av returpapper är frivillig. Hämtningsavgift returpapper per behållare och år.

Returpapper Tömningsfrekvens	**1 gång / 4 veckor**	**1 gång / 2 veckor**	**1 gång / vecka** *(kan ej nytecknas)*
Kärl 140 liter	450 kr	945 kr	2 000 kr
Krantömmande behållare 0-1 kbm	3 000 kr		
Krantömmande behållare 1,1-2 kbm	3 500 kr		
Krantömmande behållare 2,1–3 kbm	4 000 kr	8 400 kr	
Krantömmande behållare 3,1–5 kbm *(kan ej nytecknas)*	4 500 kr		

Hämtning av förpackningar vid flerbostadshus, samfälligheter med gemensam avfallshantering samt samlokaliserade verksamheter

Från och med 1 januari 2024 är det endast Avfall & Återvinning Skaraborg (A&ÅS) eller av A&ÅS anvisade entreprenörer som får hämta och transportera förpackningsavfall från hushåll. Senast 1 januari 2027 ska fastighetsnära förpackningsinsamling av de vanligast förekommande förpackningstyperna finnas på plats för hushåll och samlokaliserade verksamheter. Verksamheter som har samlokaliserad avfallshantering använder behållare och andra anordningar tillsammans med hushållen för avfallshantering. A&ÅS hämtar inte förpackningar från andra än från hushåll och samlokaliserade verksamheter.

*De verksamheter som **inte** har avfallshantering samlokaliserad med hushåll har förpackningsproducenterna fortsatt insamlingsansvar för. För att uppfylla kräver gällande lagstiftning att det senast utgången av 2026 ska finnas minst en mottagningspunkt per kommun där verksamheter utan avgift ska kunna lämna sina förpackningar.*

För nedanstående abonnemangstyper (normalabonnemang) för hämtning från hushåll faktureras ingen avgift. A&ÅS erhåller sin ersättning från den förpackningsavgift som

producenterna betalar till Naturvårdsverket. Andra regler gäller för förpackningar från andra verksamheter.

Hämtning från kärl	Behållartyper	Tömningsfrekvens
Förpackningar av plast	Kärl av storlek: 140 liter, 190 liter, 240 liter, 370 liter	Varannan vecka alternativt var 4:e vecka
Förpackningar av kartong	Kärl av storlek: 140 liter, 190 liter, 240 liter, 370 liter, 660 liter	Varannan vecka alternativt var 4:e vecka
Förpackningar av metall	Kärl av storlek: 140 liter, 190 liter, 240 liter, 370 liter	Var 4:e vecka
Förpackningar av ofärgat glas	Kärl: 370 liter med tre hjul. 140 liter möjligt vid max 6 lägenheter	Var 4:e vecka
Förpackningar av färgat glas	Kärl: 370 liter med tre hjul. 140 liter möjligt vid max 6 lägenheter	Var 4:e vecka

Hämtning av förpackningar från krantömmande behållare (*Innan krantömmande behållare installeras ska Avfall & Återvinning Skaraborg kontaktas.* ***Observera*** *att särskilt anvisningar för krantömmande behållare ska följas.)*	**Storlek på krantömmande behållare**	**Tömningsfrekvens**
Förpackningar av papper/kartong	1 - 5 kbm	Varannan vecka alternativt varje vecka
Förpackningar av plast	1 - 5 kbm	Varannan vecka alternativt varje vecka
Förpackningar av metall	1 - 5 kbm	Var 4:e vecka alternativt varannan vecka
Förpackningar av ofärgat glas	1 - 3 kbm	Var 4:e vecka alternativt varannan vecka
Förpackningar av färgat glas	1 - 3 kbm	Var 4:e vecka alternativt varannan vecka

Avgifter för hämtning utöver normalabonnemang

Hämtningsavgift för förpackningar per behållare och år.

Hämtning från kärl	1 gång / 2 veckor	1 gång / vecka	2 gånger / vecka *(kan ej nytecknas)*
Förpackningar av papper/kartong	-	500 kr	1 500 kr
Förpackningar av plast	-	500 kr	1 500 kr
Förpackningar av metall	250 kr	750 kr	-
Förpackningar av ofärgat glas	250 kr	750 kr	-
Förpackningar av färgat glas	250 kr	750 kr	-

För eventuella överenskommelse utöver ovanstående avseende t ex behållare, intervall, insamlingslösningar, extra tömning, annan placering eller utformning än den som anges i

gällande avfallsföreskrifter och anvisningar faktureras fastighetsinnehavaren i enlighet med ”speciella avgifter” respektive ”försvårad hämtning”.

Korttidsabonnemang för hämtning av matavfall, brännbart avfall, returpapper och latrin vid festivaler, evenemang etc.

Tecknas efter överenskommelse med Avfall & Återvinning Skaraborg.

Storlek	**Hämtningsavgift (kr/st. och hämtningstillfälle)**
Kärl 140-240 liter	615 kr
Kärl 660 liter	775 kr
Container 6 kbm	2 150 kr
Container 8 kbm	2 685 kr
Container 10 kbm	3 220 kr
Latrinkärl	420 kr

Insamling av matavfall och returpapper tillhandahålls enbart i kärl med storlek 140 liter.

Utöver hämtningsavgift ovan tillkommer avgift för utställning, hemtagning och rengöring enligt nedan.
Kärl (kr/st.) **385 kr (maximalt faktureras avgift för 5 kärl)**
Container (kr/st.) **1 800 kr**

Tömning av mobila toalettlösningar faktureras i enlighet med ”speciella avgifter”.

Insamlingsansvaret för förpackningar från festivaler, evenemang etc (avfall från verksamhet/inte från hushåll) ligger enligt 5 kp 2§ 2 punkten i förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar fortsatt kvar på producenterna. Förpackningar från denna typ av verksamhet ska därmed hanteras i enlighet med ansvarig producentorganisations upplägg och riktlinjer.

Abonnemang för hämtning av latrin

Latrinabonnemang	**Hämtningsavgift**
Helårsabonnemang (*26 latrinkärl ingår i abonnemanget*)	4 920 kr
Sommarabonnemang under perioden maj – september (*6 latrinkärl ingår i abonnemanget*)	3 560 kr

Information om hämtningstillfällen meddelas direkt till kund.

Försäljning av extra latrinkärl

Extra latrinkärl kan beställas hos Avfall & Återvinning Skaraborg mot avgift enligt nedan. Försäljning av latrinkärl medges endast till kund med latrinabonnemang.

Försäljning extra latrinkärl	**Pris/kärl**
Extra latrinkärl (kr/st.)	300 kr

Enskilda avloppsanläggningar

Avfall & Återvinning har insamlingsansvar till avloppsanläggningar dimensionerade upp till 25 personekvivalenter, det vill säga till 5 hushåll. För större anläggningar äger fastighetsinnehavaren själv det fulla ansvaret för tömning och omhändertagande av avfallet från avloppsanläggningen. Se även avsnitt Övriga avgifter för exempelvis försvårad tömning samt akut tömning.

Tömning av minireningsverk/slamavskiljare/sluten tank/behållare	**Avgift per tillfälle**
Storlek upp till 3,0 kbm	1 370 kr
Storlek 3,1 – 5,0 kbm	1 740 kr
Storlek 5,1 – 8,0 kbm	2 510 kr
För slamavskiljare/sluten tank större än 8 kbm tillkommer för varje ytterligare kbm	290 kr
Avgift för beställd tömning som ej kan utföras på grund av hinder	560 kr

Tömning av kompletterande slamavskiljare (t.ex. BDT-brunn) i samband med tömning av fastighetens ordinarie slamavskiljare/sluten tank	**Avgift per tillfälle**
Storlek upp till 1 kbm	520 kr
Storlek 1,1 – 3,0 kbm	1 060 kr

Tömning av fettavskiljare	**Avgift per tillfälle**
Storlek upp till 1 kbm	1 670 kr
Storlek 1,1 – 2,0 kbm	3 050 kr
Storlek 2,1 – 3,0 kbm	4 480 kr
Storlek 3,1 – 6,0 kbm	6 500 kr
Storlek 6,1 – 9,0 kbm	10 375 kr
För fettavskiljare större än 9 kbm tillkommer för varje ytterligare kbm	1 250 kr

Avgifter för hämtning och behandling av fosforfällor

Beställning av hämtning av filtermaterial ska göras minst 5 vardagar innan hämtning. Utbytt fosforfälla ska på hämtningsdagen vara placerad i enlighet med gällande avfallsföreskrifter med tillhörande anvisningarna.

Kunder med avloppsanläggning med fosforfälla/filtermaterial och som tecknat serviceavtal med avloppsleverantör kan i stället låta avloppsleverantören ta hand om utbytt fosforfälla/filtermaterial. Kund ska på begäran redovisa aktuellt serviceavtal för A&ÅS.

Hämtning och behandling av fosforfällor	**Pris per tömning**
Hämtning av filtermaterial i säck upp till 500 kg* med kranbil	3 700 kr
Hämtning av filtermaterial i säck över 500 kg med kranbil	4 600 kr
Hämtning av filtermaterial upp till 500 kg med sugbil	3 700 kr
Hämtning av filtermaterial över 500 kg med sugbil	4 600 kr

**Vikten avser fosforfällans vikt i torrt skick, dvs dess vikt innan den installerats.*

Övriga avgifter

Övriga avgifter gäller för alla avfallsslag, om inte annat framgår.

Akut tömning

Avgifter för akut tömning

Avgift för akut tömning av kärl, container eller krantömmande behållare. Gäller när tömning utförs annan dag än ordinarie tömningsdag och utförs vid vardag inom 24 timmar.

Behållare	kr/behållare och tömning
Kärl 140 - 660 liter	600 kr
Container 3-10 kbm	3 230 kr
Krantömmande behållare 0-5 kbm	3 500 kr

Avgifter för akut tömning av enskilt avlopp

Vid beställning av akut tömning för slam, som ska utföras inom 24 timmar från beställning, tillkommer avgifter utöver ordinarie tömningsavgift enligt nedanstående tabell.

Tilläggsavgifter akut tömning	Avgift per tillfälle
Vardag kl. 07-16	990 kr
Vardag kl. 16-07	1 780 kr
Helg	2 130 kr
Storhelg	3 140 kr

Extra hämtningar och tömningar

Medges endast till kund med abonnemang hos Avfall & Återvinning Skaraborg.

Extra säck på ordinarie hämtningsdag

Hämtningsavgift för extra säck/säckar på ordinarie hämtningsdag. Avgiften är per säck och tillfälle.

Avgift för extra säckar på ordinarie hämtningsdag	kr/st och hämtning
Säck 160-240 liter	100 kr

Planerad extra tömning

Tömningsdag fastställs av Avfall & Återvinning Skaraborg eller dess entreprenörer.

Kärlstorlek	kr/behållare och tömning
Kärl 140 – 240 liter	100 kr
Kärl 370 – 660 liter	115 kr
Container	650 kr
Krantömmande behållare	650 kr

Tillägg för gångavstånd

Avfall & Återvinning arbetar fortlöpande med att minska gångavstånd. Eventuella gångavstånd ska godkännas av kommunalförbundet. Nya gångavstånd medges endast i undantagsfall och endast vid särskilda skäl.

	Längd	kr/behållare och tömning
Kärl	0-5,9 meter	0 kr
Kärl	6-9,9 meter	10 kr
Kärl	10-14,9 meter	40 kr
Kärl	15-24,9 meter	150 kr
Kärl	25 meter eller mer	300 kr

Gångavstånd kan i undantagsfall medges upp till maximalt 45 meter.

	Längd	kr/behållare och tömning
Enskilda avlopp, slangdragning	25-50 meter	300 kr

Slangdragning över 50 meter innebär försvårad hämtning.

Tillägg för försvårad tömning

Kärl, säck, container, krantömmande behållare och enskilda avlopp	**Avgift/hämtställe och gång**
Avser utrymmen med trösklar, trånga utrymmen etc. som ej uppfyller ”Anvisningar till avfallsföreskrifter” eller på annat sätt är försvårande.	500 kr
Avser tömning av container som behöver dras fram innan de kan tömmas, dvs står placerade under tak eller dylikt. *(Kan ej nytecknas)*	250 kr
Krantömmande behållare, byte av fäste	500 kr

Byte och hemtagning av kärl och containrar

Innan byte tas kontakt med Avfall & Återvinning Skaraborg som ombesörjer bytet.

Vid byte av fastighetsinnehavare som önskar annat abonnemang än tidigare fastighetsinnehavare faktureras ingen avgift i samband med abonnemangsbyte.

Byte av behållarstorlek, hemtagning och rengöring av behållare	**Avgift per behållare**
Kärl	345 kr
Container	1 540 kr
Hemtagning av container	1 540 kr

Felsorteringsavgift

Felsorteringsavgift per behållare med felsorterat avfall. I felsorteringsavgift för kärl ingår planerad extra tömning av behållaren. Tömningen utförs efter korrigering av innehåll. Vid behov av akut extra tömning tillkommer 500 kronor per kärl.

Behållare	**kr/behållare och tillfälle**
Kärl 140 – 660 liter	200 kr
Krantömmande 0 – 5 kbm	1 750 kr
Container 3-10 kbm	1 750 kr

Avgift för plockanalys (kvalitetskontroll)

A&ÅS utför vid behov plockanalyser hos dem med återkommande kraftiga felsorteringar. Resultatet av plockanalysen återkopplas till fastighetsägaren.

Behållarstorlek	**Avgift per behållare (kr/behållare och tillfälle)**
140 liter - 660 liter	730 kr
3 kbm - 6 kbm	4 400 kr
8 kbm - 10 kbm	8 800 kr

Avfall insamlat i komprimator, sopsugsanläggning, matavfallstankar etc

Insamling av komprimerat avfall, avfall från sopsugsanläggningar, matavfallstankar etc kan godkännas av kommunalförbundet vid platsbrist eller liknade skäl som godkänts av kommunalförbundet. Anläggningarna ägs av fastighetsägarna och ska vara godkända av kommunalförbundet innan de installeras.

I det fall kommunalförbundets ordinarie avfallsbehållare inte kan användas vid sopsugsanläggningar eller liknade står fastighetsägarna för inköp och skötsel av behållarna. Skötseln ska säkra att miljö- och arbetsmiljösäker tömning kan fortgå.

Vid hämtning av restavfall i sådana anläggningar ska det vara kombinerade med separat utsortering av matavfall och förpackningar.

	Framkörningsavgift kr/behållare och tömning	**Avgift kr/m³ behållare**	**Avgift kr/ton**
Matavfallstank	3 320 kr	1 000 kr	-
Komprimator – restavfall	1 790 kr	-	1 070 kr
Sopsugsanläggning – restavfall	1 530 kr	95 kr	-
Sopsugsanläggning – matavfall	2 560 kr	70 kr	-

Annan hämtning av sorterat hushållsavfall

Hämtning kan beställas av A&ÅS utsedda entreprenörer för avfall från hushåll som annars skulle lämnas vid ÅVC. Hämtning sker endast av sorterat avfall. Hämtning sker enbart av avfall som uppstått i ett hushåll.

Hämtning sker endast i markplan och på den plats som överenskommits A&ÅS insamlingsentreprenör.

Fastighetsinnehavaren ansvarar att sortering, placering och emballering av avfallet sker i enlighet med gällande lagstiftning och avfallsföreskrifter med tillhörande anvisningar. De sorteringsavisningar som gäller vid ÅVC gäller även för storsäck. Detta innebär att utsortering bland annat ska ske för olika typer av farligt avfall, elavfall, förpackningar, metall, trä och mineraliskt material/konstruktionsmaterial såsom till exempel porslin, keramik och liknade.

Observera att mindre elavfall (tex ljuskällor, bildskärmar, mobiltelefoner, datorer mm) och farligt avfall (tex färgrester, olja, bekämpningsmedel, hushållskemikalier, sprayflaskor och andra tryckkärl) inte ingår i det som kan hämtas nedan. Dessa avfallsslag ska lämnas till en ÅVC. Förpackningar hämtas inte heller i storsäck, dessa lämnas i den fastighetsnära insamlingen, på insamlingsplatserna eller på ÅVC.

Sorterat bohagsavfall, vid större städningar (t ex vindstädning, städning av dödsbon etc)

Kostnad för hämtning	
Framkörningsavgift	1 500 kr/hämtning
Möbler och liknade grovavfall	250 kr/enhet
Större elavfall (vitvaror, tvättmaskin, diskmaskin etc)	250 kr/enhet

Hämtning sorterat avfall i storsäck*	
0,5 km	1 000 kr/säck
1 kbm	1 000 kr/säck

**inkluderar storsäck som hämtas på ÅVC under bemannade tider.*

För porslin, keramik, kakel och liknande (konstruktionsmaterial) tillhandahållas endast storsäck av storlek 0,5 kbm.

Observera även att det är vanligt om du skänker dina produkter till någon annan att de du skänker till hämtar dess på plats hos dig samt att de som du köpt vitvaror av vanligen tar med den uttjänta varan i samband med att den nya installeras.

Mottagning av avfall från hushåll, vid ÅVC

Avser avfall som uppkommer vid ett hushåll. Se mer under Återvinningscentral i taxans inledande del.

	Avgift per styck
Hushållens sorterade avfall	0 kr
Blandade säck- och kärlsopor (endast vid Falevi ÅVC) Gäller enbart vid gällande undantag från sophämtning med hänvisning i beslutet att avfallet ska lämnas på ÅVC *(kan ej nyteckas)*	200 kr

Beslutad av

Kommunfullmäktige Essunga kommun 2025-11-24 KF §74
Kommunfullmäktige Falköpings kommun 2025-10-27 KF §179
Kommunfullmäktige Grästorps kommun 2025-09-29 KF §81
Kommunfullmäktige Gullspångs kommun 2025-09-25 KF §82
Kommunfullmäktige Götene kommun 2025-10-20 KF §152
Kommunfullmäktige Hjo kommun 2025-09-18 KF §65
Kommunfullmäktige Karlsborgs kommun 2025-09-22 KF §120
Kommunfullmäktige Mariestads kommun 2025-11-24 KF §182
Kommunfullmäktige Skara kommun 2025-09-22 KF §76
Kommunfullmäktige Skövde kommun 2025-09-29 KF §99
Kommunfullmäktige Tibro kommun 2025-09-29 KF §113
Kommunfullmäktige Töreboda kommun 2025-09-25 KF §95
Kommunfullmäktige Vara kommun 2025-11-24 KF §94

Kommundirektör
Susanne Wirdemo

Kommunstyrelsen

Revidering av kommunstyrelsen reglemente

Kommundirektörens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta upprättat förslag till reglemente för kommunstyrelsen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 27 oktober 2025 (§ 160) att anta riktlinjer för lokalförsörjning i Mariestads kommun. Beslutet innebär att samtliga nämnders reglementen behöver ses över och vid behov revideras för att säkerställa att ansvarsfördelning och beslutsvägar är i linje med de nya riktlinjerna.

Kommunstyrelsen har därför tagit fram förslag till reviderat reglementen för kommunstyrelsen. Förslaget innebär att delar från riktlinjerna för lokalförsörjning har implementerats reglementet.

Kommunstyrelsen beslutade den 20 oktober 2025 (§216) att godkänna förslag till samverkansavtal avseende folkhälsoarbete. Beslutet innebär att folkhälsofrågor kommer att hanteras vid kultur- och fritidsberedningens sammanträden. Kommunstyrelsens reglemente innehåller därav även revideringar utifrån folkhälsoarbetet.

I föreslaget reglemente framgår exakt vilka paragrafer som har ändrats.
- Text som tas bort är markerad med överstrykning och gul markering.
- Ny text är markerad med röd text.

Bedömning ur miljömässig dimension

Genom att samla och beskriva nämndernas lokalbehov skapas bättre förutsättningar för kommunens verksamheter att både ha rätt volym lokaler och att lokalerna blir bättre geografisk placerade i förhållande till var behoven finns.

Ett mer lokaleffektivt utnyttjade av både befintliga och tillkommande lokaler bidrar sannolikt till en minskad klimatpåverkan genom ett mer cirkulärt användande av befintliga resurser.

Genom att sätta olika behov i relation till varandra och till det befintliga fastighetsbeståndet ökar förutsättningarna för ekologiskt långsiktigt hållbara beslut.

Med bättre övergripande kunskap om kommunens lokalbehov i längre tidsperspektiv kan således ett minskat klimatavtryck vid om- och nybyggnation uppnås.

Bedömning ur social dimension

Genom tillämpning av riktlinjerna för lokalförsörjning i Mariestads kommun skapas en tydlig, transparent och förankrad lokalförsörjningsplanering. Detta förväntas ha en positiv inverkan när det gäller alla former och behov av kommunal service från förskolor till daglig verksamhet. En lokalförsörjning i balans både när det gäller rätt volym som rätt placering kan förväntas bidra till att skapa bättre förutsättningar för kommunens invånare och besökare att skapa sociala relationer mellan såväl varandra som med kommunens olika verksamheter.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Antagandet av riktlinjerna förväntas inte ge några negativa ekonomiska konsekvenser. Eventuella behov av resurser till följd av antagandet av riktlinjerna ska hanteras inom nämndernas ramar. Målet med riktlinjerna är att det ska leda till en effektivare lokalanvändning vilket på sikt förväntas minska kostnaderna för lokaler i Mariestads kommunkoncern.

Underlag för beslut

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-20
Kommunsekreterarens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-20
Förslag till reglemente kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens reglemente, antagen 2025-04-28

Beslutet ska skickas till:

Kommundirektörens ledningsgrupp
Lokalsamordnare, Predrag Amanovic
Enheten för demokratistöd, nämndsekreterare
Administrativ chef

Mariestads kommun

Tjänsteskrivelse
Datum: 2025-11-20
Dnr: 2025/676

Enheten för demokratistöd
Rebecka Tropp
Kommunsekreterare

Kommunstyrelsen

Revidering av kommunstyrelsen reglemente

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar att anta upprättat förslag till reglemente för kommunstyrelsen.

Bakgrund
Kommunfullmäktige beslutade den 27 oktober 2025 (§ 160) att anta riktlinjer för lokalförsörjning i Mariestads kommun. Beslutet innebär att samtliga nämnders reglementen behöver ses över och vid behov revideras för att säkerställa att ansvarsfördelning och beslutsvägar är i linje med de nya riktlinjerna.

Kommunstyrelsen har därför tagit fram förslag till reviderat reglementen för kommunstyrelsen. Förslaget innebär att delar från riktlinjerna för lokalförsörjning har implementerats reglementet.

Kommunstyrelsen beslutade den 20 oktober 2025 (§216) att godkänna förslag till samverkansavtal avseende folkhälsoarbete. Beslutet innebär att folkhälsofrågor kommer att hanteras vid kultur- och fritidsberedningens sammanträden. Kommunstyrelsens reglemente innehåller därav även revideringar utifrån folkhälsoarbetet.

I föreslaget reglemente framgår exakt vilka paragrafer som har ändrats.

- Text som tas bort är markerad med överstrykning och gul markering.
- Ny text är markerad med röd text.

Social dimension
Genom tillämpning av riktlinjerna för lokalförsörjning i Mariestads kommun skapas en tydlig, transparent och förankrad lokalförsörjningsplanering. Detta förväntas ha en positiv inverkan när det gäller alla former och behov av kommunal service från förskolor till daglig verksamhet. En lokalförsörjning i balans både när det gäller rätt volym som rätt placering kan förväntas bidra till att skapa bättre förutsättningar för

kommunens invånare och besökare att skapa sociala relationer mellan såväl varandra som med kommunens olika verksamheter.

Miljömässig dimension

Genom att samla och beskriva nämndernas lokalbehov skapas bättre förutsättningar för kommunens verksamheter att både ha rätt volym lokaler och att lokalerna blir bättre geografisk placerade i förhållande till var behoven finns.

Ett mer lokaleffektivt utnyttjade av både befintliga och tillkommande lokaler bidrar sannolikt till en minskad klimatpåverkan genom ett mer cirkulärt användande av befintliga resurser.

Genom att sätta olika behov i relation till varandra och till det befintliga fastighetsbeståndet ökar förutsättningarna för ekologiskt långsiktigt hållbara beslut.

Med bättre övergripande kunskap om kommunens lokalbehov i längre tidsperspektiv kan således ett minskat klimatavtryck vid om- och nybyggnation uppnås.

Ekonomisk dimension

Antagandet av riktlinjerna förväntas inte ge några negativa ekonomiska konsekvenser. Eventuella behov av resurser till följd av antagandet av riktlinjerna ska hanteras inom nämndernas ramar. Målet med riktlinjerna är att det ska leda till en effektivare lokalanvändning vilket på sikt förväntas minska kostnaderna för lokaler i Mariestads kommunkoncern.

Underlag till beslut

Kommunsekreterarens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-20

Förslag till reglemente kommunstyrelsen

Beslutet ska skickas till

Kommundirektörens ledningsgrupp
Lokalsamordnare, Predrag Amanovic
Enheten för demokratistöd, nämndsekreterare
Administrativ chef

Mariestads kommun

Reglemente Kommunstyrelsen

Mariestad

Mariestads kommun

Typ av styrdokument: Reglemente
Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Datum för antagande: xx
Diarienummer: KS 2025/676
Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen
Giltighetstid: Tills vidare
Tidpunkt för aktualisering: Vid behov
Dokumentansvarig: Enheten för demokratistöd

Mariestads kommun

Innehåll

Reglemente för kommunstyrelsen **5**

§ 1 Ledningsfunktionen **5**

§ 2 Ledningsfunktionens innehåll **5**

§ 3 Styrfunktionen **6**

Kommunstyrelsens övriga verksamheter **8**

§ 4 Ekonomisk förvaltning **8**

§ 5 Personalpolitiken **9**

§ 6 Arbetslöshetsnämnd **9**

§ 7 Krisberedskap, civilförsvar och krig **9**

§ 8 Arkivmyndighet **10**

§ 9 Anslagstavla och webbplats **10**

§ 10 Författningssamling **10**

§ 11 Personalansvar **10**

§ 12 Behandling av personuppgifter **10**

§ 13 Övrig verksamhet **10**

§ 14 Delegering från kommunfullmäktige **12**

§ 15 Ansvar och rapporteringsskyldighet **13**

Kommunstyrelsens arbetsformer **13**

§ 16 Sammansättning **13**

§ 17 Ersättarnas tjänstgöring **13**

§ 18 Avbruten tjänstgöring **13**

§ 19 Turordningen mellan ersättarna **14**

§ 20 Ersättare för ordföranden **14**

§ 21 Sammanträdena - tidpunkt **14**

§ 22 Sammanträdena - kallelse **14**

§ 23 Ordföranden **14**

§ 24 Kommunalråd **16**

§ 25 Vice ordförande **16**

§ 26 Initiativärenden **16**

§ 27 Medborgarförslag **17**

§ 28 Justering av protokoll **17**

§ 29 Reservation **17**

§ 30 Delgivning **18**

§ 31 Hur handlingar undertecknas **18**

§ 32 Utskott och beredningar under kommunstyrelsen **18**

§ 33 Krisutskott **18**

§ 34 Dokumentation **19**

§ 35 Ordförande 19
§ 36 Ersättare 19
§ 37 Sammanträde 19
§ 38 Beredning 20
§ 39 Kultur- och fritidsberedningens ansvarsområde 20
§ 40 Arvodesberedningens ansvarområde 20

Mariestads kommun

Reglemente för kommunstyrelsen

”Mariestads kommun är en av tre kommuner som samverkar inom ramen för ett modellområde för hållbar utveckling. Kommunstyrelsen har att i samtliga beslut beakta att kommunen är en del av detta modellområde”.

§ 1 Ledningsfunktionen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

§ 2 Ledningsfunktionens innehåll

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bland annat:

- utvecklingen av den kommunala demokratin
- personalpolitiken
- den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten
- kart- och mätverksamheten
- mark- och bostadspolitiken och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas
- energiplaneringen samt främja energihushållningen
- trafikpolitiken och verka för en tillfredsställande trafikförsörjning
- kommunikationsverksamheten
- arbetet med att reformera det kommunala regelbeståndet
- arbetet med att effektivisera administrationen
- utvecklingen av system för information och kommunikation
- utvecklingen av brukarinflytande

Kommunstyrelsen ska vidare med uppmärksamhet

följa:

- miljövårds- och naturvårdspolitiken och verka för en god miljö i kommunen
- socialtjänsten och verka för att socialtjänstlagens mål kan uppfyllas
- den kommunala hälso- och sjukvården och verka för en god kommunal hälso- och sjukvård

- omsorgsverksamheten och verka för god kommunal omsorgsverksamhet
- skolväsendet och verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas
- kultur- och fritidspolitiken och verka för en god kultur- och fritidsverksamhet i kommunen.

§ 3 Styrfunktionen

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att:

- Leda och samordna arbetet med att utforma övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten, göra framställningar i målfrågor som inte i lag är förbehållna annan nämnd.
- Övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och kostnadseffektivt.
- Tillse att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.
- Ansvara för samordningsträffar med nämndspresidierna och sektorcheferna.
- Ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i fråga om övriga förhållanden av betydelse för kommunen.
- Fortlöpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap 3 och 4 §§ kommunallagen är uppfyllda beträffande de aktiebolag kommunen innehar aktier i.
- Årligen – senast den 1 april – i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som nämnts i föregående stycke, under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges fullmäktige i samband med årsredovisningen. Finner styrelsen att brister har förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.
- tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.
- Med undantag för sådana beslut som kommunfullmäktige enligt 10 kap §§ 1–4 kommunallagen ska besluta om, ha hand om kommunens ägarfunktion för de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i. För detta arbete gäller i övrigt kommunens ägarpolicy och ägardirektiv. Kommunstyrelsens ledningsfunktion omfattar inte operativ bolagsverksamhet i vidare mån än som är oundgängligen nödvändigt för att uppnå

koncernövergripande mål.

Följande bolagsärenden avgörs alltid av kommunfullmäktige:

1. mål och riktlinjer för verksamheten
2. kapitaltillskott
3. val av styrelse och lekmannarevisorer med suppleanter
4. grunderna för ekonomiska förmåner för styrelseledamöter, lekmannarevisorer och suppleanter med undantag för yrkesrevisorerna
5. ansvarsfrihet om revisor inte tillstyrkt detta
6. förvärv och bildning av dotterbolag och övriga företagsengagemang
7. frivillig likvidation av företag
8. fusion av företag
9. försäljning av företag eller del av företag eller sådant företags rörelse
10. ändring av bolagsordningar

För att få hög kostnadseffektivitet inom den samlade kommunala organisationen ska kommunstyrelsen - så långt det är möjligt - samordna verksamheterna både mellan kommunens företag och mellan företagen och kommunens övriga verksamhet.

Kommunstyrelsens övriga verksamheter

§ 4 Ekonomisk förvaltning

Kommunstyrelsen ska ha hand om kommunens medelsförvaltning och därvid följa fullmäktiges föreskrifter. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att:

- Förvalta kommunens egendom med undantag av sådan egendom som förvaltas av annan nämnd.
- Tillse att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett.
- Handha förvaltningen av stiftelser med anknuten förvaltning.
- Ansvara för kommunens centrala inköpsverksamhet och bevaka att varor och tjänster i övrigt köps in till fördelaktigaste villkor och enligt antagna regler.

§ 5 Personalpolitiken

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bland annat att:

- Med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor om förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.
- Förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11–14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet.

Inom andra nämnders verksamhetsområden:

- Besluta om stridsåtgärd. Avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser om förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.
- Lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

§ 6 Arbetslöshetsnämnd

Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd enligt lagen (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

§ 7 Krisberedskap, civilförsvar och krig

Kommunstyrelsen är krisledningsnämnd och ska fullgöra lagstadgade uppgifter under extraordinära händelser i fredstid enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Krisledningsnämnden ska sammankallas på begäran av en enskild ledamot, varefter nämnden kan besluta om att krisledningsnämnden ska träda i funktion.

Krisledningsnämnden har rätt att överta beslutanderätt från kommunens övriga nämnder i den utsträckning som nämnden finner nödvändigt i den uppkomna krisen. Krisledningsnämnden kan dock endast ta över beslutanderätt i den omfattning som är nödvändig med hänsyn till den uppkomna händelsens omfattning och art.

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för den verksamhet som anges i 3 kap. LEH.

Kommunstyrelsen ansvarar för den verksamhet som framgår av 7 § lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

Styrelsen utser ledamot/ledamöter i hemvärnsråd enligt hemvärnsförordningen (1997:146).

Föreskrifter om den kommunala organisationen under krig eller krigsfara finns i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.

§ 8 Arkivmyndighet

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivreglementet.

§ 9 Anslagstavla och webbplats

Styrelsen ansvarar för kommunens anslagstavla.

Styrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplats.

§ 10 Författningssamling

Styrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

§ 11 Personalansvar

Styrelsen är anställningsmyndighet för personal inom kommunen. Styrelsen har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor enligt § 5.

§ 12 Behandling av personuppgifter

Styrelsen är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Styrelsen är också personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, enligt vad som angivits i kommunens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen. Styrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige eller fullmäktigeberedningar.

Styrelsen ska utse dataskyddsombud.

§ 13 Övrig verksamhet

Kommunstyrelsen har vidare hand om:

- Sysselsättnings- och näringslivsfrågor och ansvar för åtgärder att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen.
- Kommunens centrala kommunikationsverksamhet.
- ~~Strategisk fastighetsförvaltning, inklusive uthyrning av skollokaler till föreningar med flera på annan tid än skoltid som inte uppdragits åt någon annan nämnd, mark och exploatering, parkgestaltning och bostadsanpassning.~~

- Uthyrning av skollokaler och idrottslokaler till föreningar med flera på annan tid än skoltid som inte upptagits åt annan nämnd. Administrationen av sådana lokaler hanteras av kultur- och fritidsavdelningen.
- Kommunstyrelsen ansvarar för styrning, samordning och uppföljning av lokalförsörjningen i Mariestads kommun enligt de gällande riktlinjerna för lokalförsörjning i Mariestads kommunkoncern.
- Det innebär att kommunstyrelsen:
    - Säkerställer att lokalförsörjningsplanen integreras i kommunens ekonomiska planering.
    - Lämnar förslag till kommunfullmäktige om fastställande av lokalförsörjningsplan i samband med budget och investeringsplan.
    - Förfogar över investeringsmedel för samtliga beslutade, men ej påbörjade projekt.
- Kommunstyrelsen identifierar lokalbehov och ansvarar för lokalplanering inom sitt verksamhetsområde. Detta innebär att nämnden tar fram årlig lokalbehovsplan enligt de gällande riktlinjerna för lokalförsörjning i Mariestads kommunkoncern.
- Årlig lokalbehovsplan ska prioriteras.
- Kommunens uppgifter inom planväsendet samt övergripande miljöfrågor, miljöövervakning och tillhandahålla tjänster inom miljökompetensområdet för egen och andra samarbetskommuner som inte innefattar myndighetsutövning.
- Kommunens uppgifter inom kart- och mätområdet som bland annat innefattar att förvalta kommunens primärkartverk.
- Att organisera, styra, bedriva och kontrollera kommunens elhandelsverksamhet.
- Kommunens turistverksamhet.
- Kommunstyrelsen ansvarar för Mariestads kommuns kultur- och fritidsverksamhet. Kommunstyrelsen ska aktivt verka för en god kultur- och fritidsverksamhet i kommunen. Styrelsens primära uppgift är att se till att de av kommunfullmäktige fastställda kultur- och fritidspolitiska målen verkställs.

- Kommunstyrelsen ansvarar för frågor som rör folkhälsa. Ärenden inom folkhälsoområdet bereds av kultur- och fritidsberedningen, i enlighet med gällande samverkansavtal mellan Mariestads kommun och Västra Götalandsregionen. Kommunstyrelsen ska verka för goda och jämlika livsvillkor och livsmiljöer för kommunens invånare samt samverka med relevanta aktörer i frågor som främjar folkhälsa. Beslut i folkhälsofrågor fattas av kommunstyrelsen, om inte annat följer av särskild delegationsordning.
- Ansvara för tillståndsgivning, registrering och tillsyn av lokala lotterier enligt spellagen (2018:1138). Reformering av kommunstyrelsens regelbestånd och utformningen av fullmäktiges handlingar.
- De förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

§ 14 Delegering från kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden:

- Vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som fullmäktige fastställt och därvid beakta de föreskrifter om säkerheten som fullmäktige har angivit.
- Ingå borgen till stöd för bostadsförsörjningen.
- Styrelsens förvaltningsorganisation enligt Policy för verksamhet- och ekonomistyrning för Mariestads kommun.
- Köp, försäljning, byte, fastighetsreglering, expropriation eller inlösen med stöd av plan- och bygglagen av fastighet eller fastighetsdel.
- Tecknande av kontrakt vid externförhyrningar för samtliga kommunala verksamheter.
- Upplåta fastigheter med tomträtt i de fall tomträtt har angetts som upplåtelseform i detaljplan.
- Besluta i ärenden angående kommunägda kommersiella lokaler, ändamål rörande utarrendering, uthyrning eller annan upplåtelse av lokal/fastighet.
- Avge yttranden enligt kamerabevakningslagen (2018:1200)
- I sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen att föra kommunens talan, på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.
- Avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen. Kommunstyrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med fullmäktige.
- Anta, ändra eller upphäva detaljplan när begränsat standardförfarande tillämpas.
- Anta, ändra eller upphäva detaljplan som är av mindre omfång

och som inte är av principiell beskaffenhet eller i övrigt av större vikt.

- Kommunstyrelsens befogenhet innefattar också rätt att – beträffande detaljplaner som kommunstyrelsen antagit eller ändrat – förlänga eller förnya detaljplanens genomförandetid. Kommunstyrelsen har däremot inte rätt att ändra eller upphäva detaljplan före genomförandetidens utgång mot fastighetsägarens bestridande.
- Besluta i ärenden om tillämpning av taxa inom kart- och mätområdet.

§ 15 Ansvar och rapporteringsskyldighet

Kommunstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, samt detta reglemente.

Kommunstyrelsen ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur verksamheten i kommunen och i de bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i utvecklas och hur den totala ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Kommunstyrelsens arbetsformer

§ 16 Sammansättning

Kommunstyrelsen består av 13 ledamöter och 13 ersättare.

§ 17 Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

§ 18 Avbruten tjänstgöring

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra endast om ersättarens inträde har

påverkat styrkebalansen mellan partierna.

§ 19 Turordningen mellan ersättarna

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska själv kontakta ersättare för tjänstgöring. Den ersättare kontaktas som står i tur att tjänstgöra och som inte redan har kallats in.

§ 20 Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan delta vid sammanträde, eller i en del av ett sammanträde, tjänstgör andre vice ordföranden. Om ingen av dessa kan delta vid sammanträde, eller i en del av ett sammanträde, tjänstgör den som har varit ledamot längst tid i nämnden som ordförande. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid, ska den äldste av dem vara ordförande.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får styrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

§ 21 Sammanträdena - tidpunkt

Kommunstyrelsen sammanträder på dag och tid som styrelsen bestämmer.

§ 22 Sammanträdena - kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem dagar före sammanträdesdagen. Kallelsen kan skickas eller tillgängliggöras digitalt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden, vice ordförande eller andre vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den uppgiften fullgöras av den som ersätter ordföranden enligt fjortonde paragrafen första stycket.

§ 23 Ordföranden

Det åligger kommunstyrelsens ordförande att:

- Närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens helanämndförvaltning.

- Med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor.

- Främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder.

- Representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

Kommunstyrelsens ordförande får närvara vid samtliga nämnders sammanträden. Ordföranden får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

§ 24 Kommunalråd

Sedan val av kommunstyrelsen skett utser kommunfullmäktige bland styrelsens ledamöter ett kommunalråd på heltid och ett oppositionsråd. Det kommunalråd som också är kommunstyrelsens ordförande uppbär för sitt uppdrag ett heltidsarvode och det kommunalråd som är oppositionsråd (tillika andre vice ordförande) uppbär 80 procent av ersättningen till riksdagsledamöters arvode.

Kommunstyrelsens ordförande ska också vara kommunalråd. Kommunalråd ska ägna hela sin arbetstid åt uppdrag för kommunen. Kommunalråd äger dock rätt att åta sig andra uppdrag under förutsättning att det inte inverkar menligt på uppdraget att vara kommunalråd.

§ 25 Vice ordförande

Sedan val av kommunstyrelsen skett utser kommunfullmäktige bland styrelsens ledamöter även en förste vice ordförande på halvtid. Kommunstyrelsens vice ordförande uppbär för sitt uppdrag ett arvode som omfattar 50 procent av ersättningen till riksdagsledamöters arvode.

§ 26 Initiativärenden

Varje ledamot får vid styrelsens sammanträde väcka ärenden (initiativ). För att väcka ärenden måste ledamoten tjänstgöra vid sammanträdet. En ersättare får väcka ärenden endast när ersättaren tjänstgör vid styrelsens sammanträde.

Ett initiativ, som skickas in innan ett sammanträde, ska vara skriftligt och av initiativet ska det framgå vilken ledamot eller vilka ledamöter som står bakom initiativet. Initiativet ska även anmälas vid sammanträdet.

Ett skriftligt initiativ ska skickas enheten för demokratistöd via e-post före det sammanträde till vilket initiativet väckts.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i ett och samma initiativ. Ett initiativ får endast behandla ämnen som ligger inom styrelsens verksamhetsområde.

Styrelsen ska vid behandlingen av ett initiativ, vid sammanträdet där det väcks, antingen:

- avgöra ärendet direkt genom att bifalla, avslå eller anse initiativet besvarat,

- remittera initiativet till berörd förvaltning eller utskott för beredning,
- bordlägga initiativet till nästkommande sammanträde.

Om styrelsen bifaller ett initiativ, kan styrelsen även besluta att ärendet ska utredas ytterligare. Om det som initiativet föreslår redan har genomförts, är på gång att genomföras eller på annat sätt är under arbete, ska initiativet anses besvarat med hänvisning till detta

§ 27 Medborgarförslag

Medborgarförslag, där fullmäktige överlåtit till styrelsen att fatta beslut, ska om möjligt beredas så att styrelsen kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i fullmäktige.

Styrelsen ska fortlöpande informera fullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag.

Styrelsen ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte beretts färdigt för beslut i fullmäktige inom ett år från det att förslagen väcktes i fullmäktige. Fullmäktige ska informeras om anledningen till att ärendena inte avgjorts och när beslut kan förväntas fattas. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, bör förslagsställaren underrättas.

Styrelsen får besluta att den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningarna men inte när beslut fattas. Anförande från förslagsställaren får uppgå till högst fem minuter.

§ 28 Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Kommunstyrelsen kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan styrelsen justerar den.

§ 29 Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

§ 30 Delgivning

Delgivning med kommunstyrelsen sker med ordföranden, administrative chefen, kommunsekreteraren eller annan anställd som styrelsen bestämmer.

§ 31 Hur handlingar undertecknas

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av kommunstyrelsen ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall av denne, av vice ordförande eller andre vice ordförande och kontrasigneras av anställd som styrelsen bestämmer.

I övrigt bestämmer kommunstyrelsen vem som ska underteckna handlingar.

§ 32 Utskott och beredningar under kommunstyrelsen

Inom kommunstyrelsen finns det ett arbetsutskott och en kultur- och fritidsberedning samt en arvodesberedning. Arbetsutskottet samt beredningarna utses av kommunstyrelsen för samma mandatperiod som gäller för kommunstyrelsen.

Arbetsutskottet består av fem ledamöter och tio ersättare. Arbetsutskottet utses av kommunstyrelsen bland kommunstyrelsens ledamöter och ersättare.

Kultur- och fritidsberedningen består av sju ledamöter och sju ersättare. Ledamöterna och ersättarna i kultur- och fritidsberedningen behöver inte vara ledamöter i kommunstyrelsen, men ska vara politiskt aktiva i Mariestads kommun.

Arvodesberedningen består av en ledamot och en ersättare per politiskt parti som är representerat i kommunfullmäktige.

För kallelse till utskottet och beredningen, se § 22

§ 33 Krisutskott

Arbetsutskottet är även krisutskott.

Utskottet ska ha hand om kommunstyrelsens lednings- och samordningsuppgifter vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap som anges i § 7

Utskottet ansvarar för kommunstyrelsens uppgifter som krisledningsnämnd med undantag av beslut om de ekonomiska ramarna för den extraordinära händelsen. I den frågan beslutar kommunstyrelsen.

Krisutskottet äger även rätt att hänskjuta frågor till kommunstyrelsen (krisledningsnämnden) för beslut.

§ 34 Dokumentation

Alla beslut som har fattats av krisutskottet ska dokumenteras i protokoll. Protokollen ska justeras av de som har deltagit i besluten. Protokollen ska anmälas till kommunstyrelsen så snart som möjligt.

§ 35 Ordförande

För arbetsutskottet väljer kommunstyrelsen bland ledamöterna en ordförande, en vice ordförande och en andre vice ordförande.

För kultur- och fritidsberedningen väljer kommunstyrelsen bland ledamöterna en ordförande och en vice ordförande.

I arvodesberedningen är den ledamot som tillhör oppositionens största parti ordförande.

Om ordföranden i utskottet eller beredningarna på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får styrelsen utse en annan ledamot i utskottet/beredningarna att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

§ 36 Ersättare

Ersättare i arbetsutskottet och arvodesberedningen, som inte tjänstgör har inte rätt att närvara vid sammanträden. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av kommunstyrelsen vid valet bestämda ordningen.

Ersättare i kultur- och fritidsberedningen har rätt att närvara på beredningens sammanträden även när de inte tjänstgör.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskott/beredning, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

För ersättarnas tjänstgöring i utskottet/beredningarna, se §§ 17–20

§ 37 Sammanträde

Arbetsutskottet och beredningarna sammanträder på dag och tid som utskottet/beredningarna bestämmer. Sammanträden ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

Utskottet/beredningarna får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

§ 38 Beredning

De ärenden som ska avgöras av kommunstyrelsen i dess helhet ska beredas av utskottet och beredningarna om beredning behövs. När ärendet beretts ska utskottet/beredningarna lägga fram förslag till beslut.

Ordföranden, kommundirektören, stabschefen eller administrative chefen överlämnar sådana ärenden till utskottet/beredningarna.

§ 39 Kultur- och fritidsberedningens ansvarsområde

Kultur- och fritidsberedningen har till uppgift:

- Bereda ärenden till kommunstyrelsen som rör kultur- och fritid samt folkhälsa.
- Att verka för ett nära samarbete med kultur- och fritidsorganisationer, föreningar och enskilda ideella krafter samt medverka i samhällsplaneringen.
- Att med uppmärksamhet följa utvecklingen i de frågor som rör beredningens verksamhetsområden samt ta initiativ och lägga fram de förslag som beredningen finner påkallade.
- Att stödja nya uttrycks- och verksamhetsformer i kultur- och fritidslivet samt folkhälsa.
- Att verka för att kulturhistoriskt värdefulla byggnader och anläggningar samt att kultur-, fritids- och naturmiljöer bevaras.
- Att följa plan- och byggnadsfrågor och verka för bevarande, vård och lämplig användning av byggnader, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt värde.
- Att ansvara för kommunens konstsamling samt att anskaffa konstverk till kommunens offentliga miljöer.
- Verka för att konsekvenser för kultur- och fritid samt folkhälsan belyses i planering och beslutsprocess.
- Följa upp och utvärdera folkhälsoarbete samt beviljade medel för folkhälsoinsatser.
- Följa upp och utvärdera kultur- och fritidsarbete samt beviljade medel för föreningsbidrag.

§ 40 Arvodesberedningens ansvarområde

Arvodesberedningen ansvarar för att bereda ärenden som berör arvoden och traktamenten till förtroendevalda.

Mariestads kommun

Reglemente Kommunstyrelsen

Mariestad

Mariestads kommun

Typ av styrdokument: Reglemente
Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Datum för antagande: 2025-04-28
Diarienummer: KS 2025/191
Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen
Giltighetstid: Tills vidare
Tidpunkt för aktualisering: Vid behov
Dokumentansvarig: Enheten för demokratistöd

Mariestads kommun

Innehåll

Reglemente för kommunstyrelsen 5

§ 1 Ledningsfunktionen 5
§ 2 Ledningsfunktionens innehåll 5
§ 3 Styrfunktionen 6

Kommunstyrelsens övriga verksamheter 7

§ 4 Ekonomisk förvaltning 7
§ 5 Personalpolitiken 8
§ 6 Arbetslöshetsnämnd 8
§ 7 Krisberedskap, civilförsvar och krig 8
§ 8 Arkivmyndighet 9
§ 9 Anslagstavla och webbplats 9
§ 10 Författningssamling 9
§ 11 Personalansvar 9
§ 12 Behandling av personuppgifter 9
§ 13 Övrig verksamhet 9
§ 14 Delegering från kommunfullmäktige 10
§ 15 Ansvar och rapporteringsskyldighet 11

Kommunstyrelsens arbetsformer 12

§ 16 Sammansättning 12
§ 17 Ersättarnas tjänstgöring 12
§ 18 Avbruten tjänstgöring 12
§ 19 Turordningen mellan ersättarna 12
§ 20 Ersättare för ordföranden 12
§ 21 Sammanträdena - tidpunkt 13
§ 22 Sammanträdena - kallelse 13
§ 23 Ordföranden 13
§ 24 Kommunalråd 14
§ 25 Vice ordförande 14
§ 26 Initiativärenden 14
§ 27 Medborgarförslag 15
§ 28 Justering av protokoll 15
§ 29 Reservation 15
§ 30 Delgivning 16
§ 31 Hur handlingar undertecknas 16
§ 32 Utskott och beredningar under kommunstyrelsen 16
§ 33 Krisutskott 16
§ 34 Dokumentation 17

§ 35 Ordförande 17
§ 36 Ersättare 17
§ 37 Sammanträde 17
§ 38 Beredning 18
§ 39 Kultur- och fritidsberedningens ansvarsområde 18
§ 40 Arvodesberedningens ansvarområde 18

Mariestads kommun

Reglemente för kommunstyrelsen

”Mariestads kommun är en av tre kommuner som samverkar inom ramen för ett modellområde för hållbar utveckling. Kommunstyrelsen har att i samtliga beslut beakta att kommunen är en del av detta modellområde”.

§ 1 Ledningsfunktionen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

§ 2 Ledningsfunktionens innehåll

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bland annat:

- utvecklingen av den kommunala demokratin
- personalpolitiken
- den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten
- kart- och mätverksamheten
- mark- och bostadspolitiken och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas
- energiplaneringen samt främja energihushållningen
- trafikpolitiken och verka för en tillfredsställande trafikförsörjning
- kommunikationsverksamheten
- arbetet med att reformera det kommunala regelbeståndet
- arbetet med att effektivisera administrationen
- utvecklingen av system för information och kommunikation
- utvecklingen av brukarinflytande

Kommunstyrelsen ska vidare med uppmärksamhet följa:

- miljövårds- och naturvårdspolitiken och verka för en god miljö i kommunen
- socialtjänsten och verka för att socialtjänstlagens mål kan uppfyllas
- den kommunala hälso- och sjukvården och verka för en god kommunal hälso- och sjukvård

- omsorgsverksamheten och verka för god kommunal omsorgsverksamhet
- skolväsendet och verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas
- kultur- och fritidspolitiken och verka för en god kultur- och fritidsverksamhet i kommunen.

§ 3 Styrfunktionen

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att:

- Leda och samordna arbetet med att utforma övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten, göra framställningar i målfrågor som inte i lag är förbehållna annan nämnd.
- Övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och kostnadseffektivt.
- Tillse att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.
- Ansvara för samordningsträffar med nämndspresidierna och sektorcheferna.
- Ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i fråga om övriga förhållanden av betydelse för kommunen.
- Fortlöpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap 3 och 4 §§ kommunallagen är uppfyllda beträffande de aktiebolag kommunen innehar aktier i.
- Årligen – senast den 1 april – i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som nämnts i föregående stycke, under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges fullmäktige i samband med årsredovisningen. Finner styrelsen att brister har förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.
- tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.
- Med undantag för sådana beslut som kommunfullmäktige enligt 10 kap §§ 1–4 kommunallagen ska besluta om, ha hand om kommunens ägarfunktion för de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i. För detta arbete gäller i övrigt kommunens ägarpolicy och ägardirektiv. Kommunstyrelsens ledningsfunktion omfattar inte operativ bolagsverksamhet i vidare mån än som är oundgängligen nödvändigt för att uppnå koncernövergripande mål.

Följande bolagsärenden avgörs alltid av kommunfullmäktige:

1. mål och riktlinjer för verksamheten
2. kapitaltillskott
3. val av styrelse och lekmannarevisorer med suppleanter
4. grunderna för ekonomiska förmåner för styrelseledamöter, lekmannarevisorer och suppleanter med undantag för yrkesrevisorerna
5. ansvarsfrihet om revisor inte tillstyrkt detta
6. förvärv och bildning av dotterbolag och övriga företagsengagemang
7. frivillig likvidation av företag
8. fusion av företag
9. försäljning av företag eller del av företag eller sådant företags rörelse
10. ändring av bolagsordningar

För att få hög kostnadseffektivitet inom den samlade kommunala organisationen ska kommunstyrelsen - så långt det är möjligt - samordna verksamheterna både mellan kommunens företag och mellan företagen och kommunens övriga verksamhet.

Kommunstyrelsens övriga verksamheter

§ 4 Ekonomisk förvaltning

Kommunstyrelsen ska ha hand om kommunens medelsförvaltning och därvid följa fullmäktiges föreskrifter. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att:

- Förvalta kommunens egendom med undantag av sådan egendom som förvaltas av annan nämnd.
- Tillse att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett.
- Handha förvaltningen av stiftelser med anknuten förvaltning.
- Ansvara för kommunens centrala inköpsverksamhet och bevaka att varor och tjänster i övrigt köps in till fördelaktigaste villkor och enligt antagna regler.

§ 5 Personalpolitiken

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bland annat att:

- Med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor om förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.
- Förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11–14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet.

Inom andra nämnders verksamhetsområden:

- Besluta om stridsåtgärd. Avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser om förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.
- Lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

§ 6 Arbetslöshetsnämnd

Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd enligt lagen (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

§ 7 Krisberedskap, civilförsvar och krig

Kommunstyrelsen är krisledningsnämnd och ska fullgöra lagstadgade uppgifter under extraordinära händelser i fredstid enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Krisledningsnämnden ska sammankallas på begäran av en enskild ledamot, varefter nämnden kan besluta om att krisledningsnämnden ska träda i funktion.

Krisledningsnämnden har rätt att överta beslutanderätt från kommunens övriga nämnder i den utsträckning som nämnden finner nödvändigt i den uppkomna krisen. Krisledningsnämnden kan dock endast ta över beslutanderätt i den omfattning som är nödvändig med hänsyn till den uppkomna händelsens omfattning och art.

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för den verksamhet som anges i 3 kap. LEH.

Kommunstyrelsen ansvarar för den verksamhet som framgår av 7 § lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

Styrelsen utser ledamot/ledamöter i hemvärnsråd enligt hemvärnsförordningen (1997:146).

Föreskrifter om den kommunala organisationen under krig eller krigsfara finns i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.

§ 8 Arkivmyndighet

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivreglementet.

§ 9 Anslagstavla och webbplats

Styrelsen ansvarar för kommunens anslagstavla.

Styrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplats.

§ 10 Författningssamling

Styrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

§ 11 Personalansvar

Styrelsen är anställningsmyndighet för personal inom kommunen. Styrelsen har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor enligt § 5.

§ 12 Behandling av personuppgifter

Styrelsen är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Styrelsen är också personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, enligt vad som angivits i kommunens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen. Styrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige eller fullmäktigeberedningar.

Styrelsen ska utse dataskyddsombud.

§ 13 Övrig verksamhet

Kommunstyrelsen har vidare hand om:

- Sysselsättnings- och näringslivsfrågor och ansvar för åtgärder att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen.
- Kommunens centrala kommunikationsverksamhet.
- Strategisk fastighetsförvaltning, inklusive uthyrning av skollokaler till föreningar med flera på annan tid än skoltid som inte uppdragits åt någon annan nämnd, mark och exploatering, parkgestaltning och bostadsanpassning.
- Kommunens uppgifter inom planväsendet samt övergripande miljöfrågor, miljöövervakning och tillhandahålla tjänster inom miljökompetensområdet för egen och andra samarbetskommuner som inte innefattar myndighetsutövning.
- Kommunens uppgifter inom kart- och mätområdet som bland annat innefattar att förvalta kommunens primärkartverk.
- Att organisera, styra, bedriva och kontrollera kommunens elhandelsverksamhet.
- Kommunens turistverksamhet.
- Kommunstyrelsen ansvarar för Mariestads kommuns kultur- och fritidsverksamhet. Kommunstyrelsen ska aktivt verka för en god kultur- och fritidsverksamhet i kommunen. Styrelsens primära uppgift är att se till att de av kommunfullmäktige fastställda kultur- och fritidspolitiska målen verkställs.
- Ansvara för tillståndsgivning, registrering och tillsyn av lokala lotterier enligt spellagen (2018:1138). Reformering av kommunstyrelsens regelbestånd och utformningen av fullmäktiges handlingar.
- De förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

§ 14 Delegering från kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden:

- Vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som fullmäktige fastställt och därvid beakta de föreskrifter om säkerheten som fullmäktige har angivit.
- Ingå borgen till stöd för bostadsförsörjningen.
- Styrelsens förvaltningsorganisation enligt Policy för verksamhet- och ekonomistyrning för Mariestads kommun.
- Köp, försäljning, byte, fastighetsreglering, expropriation eller inlösen med stöd av plan- och bygglagen av fastighet eller fastighetsdel.
- Tecknande av kontrakt vid externförhyrningar för samtliga kommunala verksamheter.
- Upplåta fastigheter med tomträtt i de fall tomträtt har angetts som upplåtelseform i detaljplan.

- Besluta i ärenden angående kommunägda kommersiella lokaler, ändamål rörande utarrendering, uthyrning eller annan upplåtelse av lokal/fastighet.
- Avge yttranden enligt kamerabevakningslagen (2018:1200)
- I sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen att föra kommunens talan, på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.
- Avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen. Kommunstyrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med fullmäktige.
- Anta, ändra eller upphäva detaljplan när begränsat standardförfarande tillämpas.
- Anta, ändra eller upphäva detaljplan som är av mindre omfång och som inte är av principiell beskaffenhet eller i övrigt av större vikt.
- Kommunstyrelsens befogenhet innefattar också rätt att – beträffande detaljplaner som kommunstyrelsen antagit eller ändrat – förlänga eller förnya detaljplanens genomförandetid. Kommunstyrelsen har däremot inte rätt att ändra eller upphäva detaljplan före genomförandetidens utgång mot fastighetsägarens bestridande.
- Besluta i ärenden om tillämpning av taxa inom kart- och mätområdet.

§ 15 Ansvar och rapporteringsskyldighet

Kommunstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, samt detta reglemente.

Kommunstyrelsen ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur verksamheten i kommunen och i de bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i utvecklas och hur den totala ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Kommunstyrelsens arbetsformer

§ 16 Sammansättning

Kommunstyrelsen består av 13 ledamöter och 13 ersättare.

§ 17 Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

§ 18 Avbruten tjänstgöring

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra endast om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

§ 19 Turordningen mellan ersättarna

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska själv kontakta ersättare för tjänstgöring. Den ersättare kontaktas som står i tur att tjänstgöra och som inte redan har kallats in.

§ 20 Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan delta vid sammanträde, eller i en del av ett sammanträde, tjänstgör andre vice ordföranden. Om ingen av dessa kan delta vid sammanträde, eller i en del av ett sammanträde, tjänstgör den som har varit ledamot längst tid i nämnden som ordförande. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid, ska den äldste av dem vara ordförande.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får styrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

§ 21 Sammanträdena - tidpunkt

Kommunstyrelsen sammanträder på dag och tid som styrelsen bestämmer.

§ 22 Sammanträdena - kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem dagar före sammanträdesdagen. Kallelsen kan skickas eller tillgängliggöras digitalt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden, vice ordförande eller andre vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den uppgiften fullgöras av den som ersätter ordföranden enligt fjortonde paragrafen första stycket.

§ 23 Ordföranden

Det åligger kommunstyrelsens ordförande att:

- Närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens helanämndförvaltning.

- Med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor.

- Främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder.

- Representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

Kommunstyrelsens ordförande får närvara vid samtliga nämnders sammanträden. Ordföranden får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

§ 24 Kommunalråd

Sedan val av kommunstyrelsen skett utser kommunfullmäktige bland styrelsens ledamöter ett kommunalråd på heltid och ett oppositionsråd. Det kommunalråd som också är kommunstyrelsens ordförande uppbär för sitt uppdrag ett heltidsarvode och det kommunalråd som är oppositionsråd (tillika andre vice ordförande) uppbär 80 procent av detta arvode.

Kommunstyrelsens ordförande ska också vara kommunalråd. Kommunalråd ska ägna hela sin arbetstid åt uppdrag för kommunen. Kommunalråd äger dock rätt att åta sig andra uppdrag under förutsättning att det inte inverkar menligt på uppdraget att vara kommunalråd.

§ 25 Vice ordförande

Sedan val av kommunstyrelsen skett utser kommunfullmäktige bland styrelsens ledamöter även en förste vice ordförande på halvtid. Kommunstyrelsens vice ordförande uppbär för sitt uppdrag ett arvode som omfattar 50 procent av kommunstyrelsens ordförandes arvode.

§ 26 Initiativärenden

Varje ledamot får vid styrelsens sammanträde väcka ärenden (initiativ). För att väcka ärenden måste ledamoten tjänstgöra vid sammanträdet. En ersättare får väcka ärenden endast när ersättaren tjänstgör vid styrelsens sammanträde.

Ett initiativ, som skickas in innan ett sammanträde, ska vara skriftligt och av initiativet ska det framgå vilken ledamot eller vilka ledamöter som står bakom initiativet. Initiativet ska även anmälas vid sammanträdet.

Ett skriftligt initiativ ska skickas enheten för demokratistöd via e-post före det sammanträde till vilket initiativet väckts.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i ett och samma initiativ. Ett initiativ får endast behandla ämnen som ligger inom styrelsens verksamhetsområde.

Styrelsen ska vid behandlingen av ett initiativ, vid sammanträdet där det väcks, antingen:

- avgöra ärendet direkt genom att bifalla, avslå eller anse initiativet besvarat,

- remittera initiativet till berörd förvaltning eller utskott för beredning,
- bordlägga initiativet till nästkommande sammanträde.

Om styrelsen bifaller ett initiativ, kan styrelsen även besluta att ärendet ska utredas ytterligare. Om det som initiativet föreslår redan har genomförts, är på gång att genomföras eller på annat sätt är under arbete, ska initiativet anses besvarat med hänvisning till detta

§ 27 Medborgarförslag

Medborgarförslag, där fullmäktige överlåtit till styrelsen att fatta beslut, ska om möjligt beredas så att styrelsen kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i fullmäktige.

Styrelsen ska fortlöpande informera fullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag.

Styrelsen ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte beretts färdigt för beslut i fullmäktige inom ett år från det att förslagen väcktes i fullmäktige. Fullmäktige ska informeras om anledningen till att ärendena inte avgjorts och när beslut kan förväntas fattas. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, bör förslagsställaren underrättas.

Styrelsen får besluta att den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningarna men inte när beslut fattas. Anförande från förslagsställaren får uppgå till högst fem minuter.

§ 28 Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Kommunstyrelsen kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan styrelsen justerar den.

§ 29 Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

§ 30 Delgivning

Delgivning med kommunstyrelsen sker med ordföranden, administrative chefen, kommunsekreteraren eller annan anställd som styrelsen bestämmer.

§ 31 Hur handlingar undertecknas

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av kommunstyrelsen ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall av denne, av vice ordförande eller andre vice ordförande och kontrasigneras av anställd som styrelsen bestämmer.

I övrigt bestämmer kommunstyrelsen vem som ska underteckna handlingar.

§ 32 Utskott och beredningar under kommunstyrelsen

Inom kommunstyrelsen finns det ett arbetsutskott en kultur- och fritidsberedning och en arvodesberedning. Arbetsutskottet samt beredningarna utses av kommunstyrelsen för samma mandatperiod som gäller för kommunstyrelsen.

Arbetsutskottet består av fem ledamöter och tio ersättare. Arbetsutskottet utses av kommunstyrelsen bland kommunstyrelsens ledamöter och ersättare.

Kultur- och fritidsberedningen består av sju ledamöter och sju ersättare. Ledamöterna och ersättarna i kultur- och fritidsberedningen behöver inte vara ledamöter i kommunstyrelsen, men ska vara politiskt aktiva i Mariestads kommun.

Arvodesberedningen består av en ledamot och en ersättare per politiskt parti som är representerat i kommunfullmäktige.

För kallelse till utskottet och beredningen, se § 22

§ 33 Krisutskott

Arbetsutskottet är även krisutskott.

Utskottet ska ha hand om kommunstyrelsens lednings- och samordningsuppgifter vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap som anges i § 7

Utskottet ansvarar för kommunstyrelsens uppgifter som krisledningsnämnd med undantag av beslut om de ekonomiska ramarna för den extraordinära händelsen. I den frågan beslutar kommunstyrelsen.

Krisutskottet äger även rätt att hänskjuta frågor till kommunstyrelsen (krisledningsnämnden) för beslut.

§ 34 Dokumentation

Alla beslut som har fattats av krisutskottet ska dokumenteras i protokoll. Protokollen ska justeras av de som har deltagit i besluten. Protokollen ska anmälas till kommunstyrelsen så snart som möjligt.

§ 35 Ordförande

För arbetsutskottet väljer kommunstyrelsen bland ledamöterna en ordförande, en vice ordförande och en andre vice ordförande.

För kultur- och fritidsberedningen väljer kommunstyrelsen bland ledamöterna en ordförande och en vice ordförande.

I arvodesberedningen är den ledamot som tillhör oppositionens största parti ordförande.

Om ordföranden i utskottet eller beredningarna på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får styrelsen utse en annan ledamot i utskottet/beredningarna att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

§ 36 Ersättare

Ersättare i arbetsutskottet och arvodesberedningen, som inte tjänstgör har inte rätt att närvara vid sammanträden. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av kommunstyrelsen vid valet bestämda ordningen.

Ersättare i kultur- och fritidsberedningen har rätt att närvara på beredningens sammanträden även när de inte tjänstgör.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskott/beredning, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

För ersättarnas tjänstgöring i utskottet/beredningarna, se §§ 17–20

§ 37 Sammanträde

Arbetsutskottet och beredningarna sammanträder på dag och tid som utskottet/beredningarna bestämmer. Sammanträden ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

Utskottet/beredningarna får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

§ 38 Beredning

De ärenden som ska avgöras av kommunstyrelsen i dess helhet ska beredas av utskottet och beredningarna om beredning behövs. När ärendet beretts ska utskottet/beredningarna lägga fram förslag till beslut.

Ordföranden, kommundirektören, stabschefen eller administrative chefen överlämnar sådana ärenden till utskottet/beredningarna.

§ 39 Kultur- och fritidsberedningens ansvarsområde

Kultur- och fritidsberedningen har till uppgift:

- Att verka för ett nära samarbete med kultur- och fritidsorganisationer, föreningar och enskilda ideella krafter samt medverka i samhällsplaneringen.
- Att med uppmärksamhet följa utvecklingen i de frågor som rör beredningens verksamhetsområden samt ta initiativ och lägga fram de förslag som beredningen finner påkallade.
- Att stödja nya uttrycks- och verksamhetsformer i kultur- och fritidslivet.
- Att verka för att kulturhistoriskt värdefulla byggnader och anläggningar samt att kultur-, fritids- och naturmiljöer bevaras.
- Att följa plan- och byggnadsfrågor och verka för bevarande, vård och lämplig användning av byggnader, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt värde.
- Att ansvara för kommunens konstsamling samt att anskaffa konstverk till kommunens offentliga miljöer.

§ 40 Arvodesberedningens ansvarområde

Arvodesberedningen ansvarar för att bereda ärenden som berör arvoden och traktamenten till förtroendevalda.

Kommundirektör
Susanne Wirdemo

Kommunstyrelsen

Upphävande av reglemente för folkhälsorådet och entledigande av nämndernas representanter

Kommundirektörens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att folkhälsorådets reglemente upphör att gälla från och med 1 januari 2026.

Beslutet innebär att folkhälsofrågor från och med den 1 januari 2026 regleras i kommunstyrelsens reglemente.

2. Kommunfullmäktige beslutar att uppmana kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden samt äldre- och omsorgsnämnden att entlediga valda ledamöter i folkhälsorådet från och med den 1 januari 2026.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 20 oktober 2025 (§ 216) att godkänna förslag till samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete, mellan Mariestads kommun och Västra Götalandsregionen (VGR) för perioden 2026-2028.

I avtalet har delregional nämnd östra och kommunen gemensamt arbetat fram den politiska förankringen i folkhälsoarbetet, det vill säga hur det gemensamma arbetet ska drivas framåt. I förslaget finns också en skrivning om att skapa en nedskriven arbetsordning där syfte, mål och parternas roll framgår. I arbetsordningen ska det bli tydligt hur folkhälsofrågor ska omhändertas gemensamt av kommunen och regionen.

Folkhälsodialog kommer att föras mellan delregional nämnd östra och Mariestads kommun genom två kommundialoger per år samt två möten med kultur- och fritidsberedningen två gånger per år där ärenden av vikt för folkhälsan, verksamhetsplan, budget eller principiella förändringar behandlas gemensamt. Det vill säga att det tidigare forumet folkhälsorådet avvecklas till förmån för de nya mötesformerna.

Bedömning ur miljömässig dimension

Folkhälsoarbetet har kopplingar till miljömässig hållbarhet, exempelvis genom insatser för att främja fysisk aktivitet, goda livsmiljöer och förebyggande arbete mot ohälsa. Genom att samla ansvaret för dessa frågor i kultur- och

fritidsberedningen kan synergier skapas mellan folkhälsoinsatser och miljö- och hållbarhetsarbete, vilket stärker kommunens arbete för en hållbar utveckling.

Bedömning ur social dimension

Folkhälsoarbetet får en tydligare plats i den politiska organisationen och integreras i kultur- och fritidsberedningens verksamhet. Det stärker möjligheterna till tvärsektoriellt arbete och samverkan med civilsamhället, vilket kan bidra till ökad jämlikhet och bättre folkhälsa för kommunens invånare. Samverkan med regionen fortsätter enligt nytt avtal, vilket säkerställer långsiktighet och kvalitet i folkhälsoarbetet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Genom att avveckla folkhälsorådet och integrera folkhälsofrågorna i kultur- och fritidsberedningen förväntas en effektivisering av det administrativa arbetet. Samverkansavtalet säkerställer fortsatt finansiering av folkhälsoarbetet, vilket innebär att resurserna används mer samlat och strategiskt.

Underlag för beslut

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-18
Kommunsekreterarens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-18
Folkhälsorådets reglemente

Beslutet ska skickas till:
Kommundirektörens ledningsgrupp
Folkhälsostrateg, Anna Molin
Enheten för demokratistöd

Mariestads kommun

Tjänsteskrivelse
Datum: 2025-11-18
Dnr: KS 2025/707

Enheten för demokratistöd
Rebecka Tropp
Kommunsekreterare

Kommunstyrelsen

Upphörande av folkhälsorådets reglemente

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att folkhälsorådets reglemente upphör att gälla från och med 1 januari 2026.

Beslutet innebär att folkhälsofrågor från och med den 1 januari 2026 regleras i kommunstyrelsens reglemente.

2. Kommunfullmäktige beslutar att uppmana kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden samt äldre- och omsorgsnämnden att entlediga valda ledamöter i folkhälsorådet från och med den 1 januari 2026.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 20 oktober 2025 (§ 216) att godkänna förslag till samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete, mellan Mariestads kommun och Västra Götalandsregionen (VGR) för perioden 2026-2028.

I avtalet har delregional nämnd östra och kommunen gemensamt arbetat fram den politiska förankringen i folkhälsoarbetet, det vill säga hur det gemensamma arbetet ska drivas framåt. I förslaget finns också en skrivning om att skapa en nedskriven arbetsordning där syfte, mål och parternas roll framgår. I arbetsordningen ska det bli tydligt hur folkhälsofrågor ska omhändertas gemensamt av kommunen och regionen.

Folkhälsodialog kommer att föras mellan delregional nämnd östra och Mariestads kommun genom två kommundialoger per år samt två möten med kultur- och fritidsberedningen två gånger per år där ärenden av vikt för folkhälsan, verksamhetsplan, budget eller principiella förändringar behandlas gemensamt. Det vill säga att det tidigare forumet folkhälsorådet avvecklas till förmån för de nya mötesformerna.

Mariestads kommun

Social dimension
Folkhälsoarbetet får en tydligare plats i den politiska organisationen och integreras i kultur- och fritidsberedningens verksamhet. Det stärker möjligheterna till tvärsektoriellt arbete och samverkan med civilsamhället, vilket kan bidra till ökad jämlikhet och bättre folkhälsa för kommunens invånare. Samverkan med regionen fortsätter enligt nytt avtal, vilket säkerställer långsiktighet och kvalitet i folkhälsoarbetet.

Miljömässig dimension
Folkhälsoarbetet har kopplingar till miljömässig hållbarhet, exempelvis genom insatser för att främja fysisk aktivitet, goda livsmiljöer och förebyggande arbete mot ohälsa. Genom att samla ansvaret för dessa frågor i kultur- och fritidsberedningen kan synergier skapas mellan folkhälsoinsatser och miljö- och hållbarhetsarbete, vilket stärker kommunens arbete för en hållbar utveckling.

Ekonomisk dimension
Genom att avveckla folkhälsorådet och integrera folkhälsofrågorna i kultur- och fritidsberedningen förväntas en effektivisering av det administrativa arbetet. Samverkansavtalet säkerställer fortsatt finansiering av folkhälsoarbetet, vilket innebär att resurserna används mer samlat och strategiskt.

Underlag till beslut
Kommunsekreterarens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-18

Folkhälsorådets reglemente

Beslutet ska skickas till
Kommundirektörens ledningsgrupp
Folkhälsostrateg, Anna Molin

MARIESTAD

Reglemente

Folkhälsorådet

Mariestad

Antaget av Kommunfullmäktige
Mariestad 2023-02-23

Reglemente för folkhälsorådet

Kommunfullmäktiges beslut § 38

§ 1 Syfte

Folkhälsorådet är ett samverkansforum för frågor som rör folkhälsa med uppdrag att möjliggöra god och jämlik hälsa för befolkningen i Mariestads kommun genom att skapa samhälleliga förutsättningar för goda livsvillkor och livsmiljöer.

Folkhälsorådet är ett rådgivande organ till kommunstyrelsen, övriga nämnder och sektorer i frågor som rör lokalt folkhälsoarbete och/eller påverkar folkhälsan.

Syftet med ett tvärsektoriellt politiskt folkhälsoråd är att underlätta samverkan mellan kommun och region, mellan kommunala verksamheter samt mellan kommun och civilsamhälle i frågor som rör hur samhällets utformning påverkar befolkningens hälsa.

§ 2 Arbetssätt och arbetsuppgifter

Folkhälsorådets arbete regleras av ett samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete upprättat mellan Mariestads kommun och Västra Götalandsregionens delregional nämnd östra, tidigare östra hälso- och sjukvårdsnämnden. Avtalet är ett ramavtal som tydliggör att folkhälsoarbetet ska ses som ett strategiskt utvecklingsområde. Detta innebär bland annat att:

- Folkhälsoarbetet ska vara långsiktigt och utgå från befolkningens behov
- Folkhälsoarbetet ska ha tydliga mål och en tydlig uppföljning
- Folkhälsoarbetet ska bygga på systematiska och målinriktade insatser, integrerade i ordinarie verksamhet
- Styrning och ledning av folkhälsoarbetet ska vara integrerat i kommunens ledningssystem

Folkhälsorådet ska leda folkhälsoarbetet i kommunen genom att:

- Ta fram mål/målsättningar och strategiska fokusområden
- Verka för att konsekvenser för folkhälsan belyses i nämndernas planering och beslutsprocess
- Återrapportera till respektive nämnd från folkhälsorådets sammanträden.
- Ansvara för uppföljning av folkhälsoinsatser
- Verka för tvärsektoriell samverkan när detta är lämpligt
- Ansvara för arbete med folkhälsofrågor av sektorsövergripande karaktär, såsom suicidprevention.

Folkhälsorådet är en remissinstans i frågor som rör folkhälsan eller folkhälsoarbetet i kommunen.

Folkhälsorådet ansvarar för att kommunens vision och mål för folkhälsoarbetet blir känt hos kommunens nämnder, bolag och samt bland kommuninvånarna.

Folkhälsorådet/folkhälsostrategen ska informera kommunstyrelsen om hur folkhälsoarbetet utvecklas i samband med att verksamhetsberättelsen för förgående år och verksamhetsplanen för kommande år redovisas i kommunen.

§ 3 Sammansättning

Folkhälsorådet ska bestå av elva ledamöter varav delregional nämnd östra utser två ledamöter. Kommunstyrelsen utser tre ledamöter. Utbildningsnämnden, socialnämnden och äldre- och omsorgsnämnden utser två ledamöter vardera.

Kommunstyrelsen utser bland sina ledamöter ordförande i folkhälsorådet. Vice ordförande är ledamot från delregional nämnd östra.

Ledamöter till folkhälsorådet utses av nämnderna i början av varje ny mandatperiod.

Om en ledamot entledigas från sitt uppdrag ska nämnden utse en ny ledamot.

Ledamöterna ansvarar själva för att kalla ersättare vid sjukdom eller förhinder.

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan delta vid sammanträdet (eller del av sammanträdet) tjänstgör den som varit ledamot i folkhälsorådet längst tid.

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid, ska den äldste av dem vara ordförande.

Folkhälsorådet kan vid behov adjungera ytterligare personer.

Under folkhälsorådet finns en ledningstjänstemannagrupp som fungerar som en länk mellan politiker och tjänstemän i folkhälsofrågor. Ledningsgruppen ansvarar för att föra ut information och uppdrag ut i organisationen och till dess samverkansytor. Ledningsgruppen ansvarar också för beredning och uppföljning av folkhälsorådets beslut.

§ 4 Organisatorisk tillhörighet

Folkhälsorådet lyder organisatoriskt under kommunstyrelsen.

§ 5 Verksamhetsplan - verksamhetsberättelse

Folkhälsorådet tar fram verksamhetsplan och verksamhetsberättelse. Dessa dokument ska därefter redovisas för delregional nämnd östra samt för kommunstyrelsen.

Folkhälsorådet ska redovisa nästkommande års verksamhetsplan för kommunen respektive delregionala nämnden senast den 31 oktober. Verksamhetsberättelsen ska redovisas senast den 28 februari.

§ 6 Finansiering

Mariestads kommun och Västra Götalandsregionen svarar för gemensam finansiering av folkhälsoverksamheten enligt gällande samverkansavtal.

Folkhälsostrategen ansvarar för budget enligt fastställd verksamhetsplan och detaljbudget. Beslut om stöd till nya insatser fattas av folkhälsorådet efter beredning i folkhälsorådets ledningsgrupp. Särskild delegation finns framtagen för folkhälsorådets medel.

Folkhälsorådets budget ska användas till finansiering av folkhälsoinsatser enligt antagen verksamhetsplan. Planen ska relatera till Mariestads kommuns och delregional nämnd östras styrdokument.

Medlen ska ses som utvecklingsmedel och kan användas utifrån en av två riktlinjer. Antingen ska medlen stötta i ett uppstarts- eller utvecklingsläge och det

ska då finnas en plan för hur arbetet på sikt, efter folkhälsorådets stöd, ska kunna finansieras inom befintlig verksamhet. Folkhälsorådets medel kan också användas till folkbildande/öppna aktiviteter, men då förutsatt att aktiviteten inte är riktad till specifik målgrupp utan öppen för allmänheten.

Eventuellt icke förbrukade medel återbetalas till respektive huvudman. Önskan om att föra över medel från ett år till det kommande hanteras enligt rådande samverkansavtal.

§ 7 Sammanträden med mera

Folkhälsorådet sammanträder vid dagar och tider som rådet enats om. Sammanträden planeras för hela året och folkhälsostrategen ansvarar för att kallelse, ärendelista och handlingar skickas ut senast en vecka före sammanträdestillfället.

Folkhälsorådets sammanträden är i första hand ett diskussionsforum för folkhälsofrågor. Rådets synpunkter ska vara rådgivande för kommunstyrelsen och övriga nämnder. Ärenden som rör verksamheter utanför folkhälsorådets verksamhetsplan/budget ska alltid skickas vidare till berörd nämnd.

Folkhälsorådet har mandat att fatta beslut som rör den egna budgeten. Folkhälsorådet kan också ge kommunchefen uppdrag.

Vid rådets sammanträden ska det föras protokoll som justeras inom 14 dagar från sammanträdesdagen. Protokollet ska anslås på kommunens digitala anslagstavla.

Ersättare har rätt att närvara och yttra sig vid rådets sammanträden. Ersättarna har dock inte rätt att medverka vid beslut om ordinarie ledamot är närvarande.

Frågor om jäv prövas med stöd av 6 kap 28-30 §§ kommunallagen.

Rådet får handlägga ärenden bara när fler än hälften av ledamöterna är närvarande och under förutsättningen att båda parter är representerade. Undantag kan göras om ledamöter från delregional nämnd östra inte kan delta och har lämnat sitt medgivande till att sammanträdet ändå genomförs. Kravet på att minst hälften av ledamöternas närvaro kvarstår dock.

När det gäller formalia kring när rådet fattar beslut ska 5 kap 52-56 §§ kommunallagen tillämpas.

§ 8 Utbildning

I samband med ny mandatperiod erbjuds någon form av introduktion/utbildning/workshop till nya och gamla ledamöter i folkhälsorådet. Kostnaden för denna utbildning ryms inom folkhälsorådets budget.

§ 9 Arvoden och ersättningar

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgår till folkhälsorådets kommunala ledamöter och ersättare enligt kommunens bestämmelser om ersättning till förtroendevalda. Ersättningar för Västra Götalandsregionens ledamöter administreras och betalas av delregional nämnd östra.

Kommundirektör
Susanne Wirdemo

Kommunstyrelsen

Uppsägning av samverkansavtal miljö, livsmedel och byggnadsområdet

Kommundirektörens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att säga upp samarbetsavtalet inom miljö, bygg och livsmedel mellan Mariestad, Töreboda och Gullspång att upphöra den 2026-12-31.

2. Kommunfullmäktige beslutar att ekonomisk och organisatorisk påverkan ska omhändertas i budgetarbetet inför 2027.

Bakgrund

Samarbetsavtalet inom miljö, bygg och livsmedel mellan Mariestad, Töreboda och Gullspång beslutades av kommunfullmäktige den 25 november 2024 (§ 157) utifrån en överenskommelse i MTG-styrgrupp, den tidigare gemensamma Miljö och byggnadsnämnden skulle övergå till avtal om köp och försäljning av tjänster.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 12 november 2025 (§ 525) att ge kommundirektören i uppdrag att avsluta och säga upp avtalet.

Avtalet har en uppsägningstid på 12 månader från att beslut fattas skriftligen i behörigt organ. Eftersom avtalet beslutats i kommunfullmäktige är det kommunfullmäktige som har att säga upp avtalet.

Förvaltningen har tagit fram en initial konsekvensbeskrivning som säger att tjänster motsvarande cirka 9,9 ÅAK (varav 1,3 i kommunstyrelsens och 8,6 i miljö och byggnadsnämnden) kommer upphöra. Därutöver minskas, för Mariestads del, stordriftsfördelar från 2027. Detta då gemensamma system, merutnyttjande av personal, administration och lokaler inte längre kan fördelas ut på samma sätt som tidigare.

Vidare identifieras att på kort sikt finns engångskostnader och risker för minskad uteffekt på grund av omställning. På lång sikt uppstår en ökad sårbarhet kring kompetensförsörjning. Samtidigt kan effektiviteten öka något då mindre tid antas behöva avsättas för samordning i olika former.

Kommundirektörerna i Töreboda och Gullspång är informerade om uppdraget att säga upp avtalet. Den arbetsrättsliga processen är inledd med information till berörd personal och dess fackförbund i enlighet med MBL.

Miljömässig dimension

Miljö och byggnadsnämndens ansvar inom miljöområdet är omfattande och det är av stor betydelse för kommuninvånarna, förenings- och näringsliv att verksamheten kan fortlöpa i Mariestads kommun så smidigt som möjligt samtidigt som del av uppdraget ska överlämnas till en annan organisation. En beredskap för att snabbt omhänderta identifierade utmaningar behöver finnas.

Social dimension

Förändringen innebär en påtaglig påverkan på berörda arbetstagare, såväl de vars uppdrag upphör som de som får förändrade uppdrag inom ramen för en reorganiserad avdelning. 9,9 ÅAK är inte direkt översättbart till 9,9 heltidstjänst, då många kompetenser är av specialistkaraktär och därför svårt att dra ner med en viss procent eller kombinera med annan specialistkunskap. En djupare analys kring detta kommer att följa efter att beslut är fattat.
Även medborgare, företag och föreningar riskerar att uppleva sänkt effektivitet under omorganisationen. Genom risk och sårbarhetsanalys, löpande information till såväl personalen, arbetstagarorganisationerna och de nämnden servar eller utövar tillsyn gentemot minskar påverkan. En beredskap för att snabbt omhänderta identifierade utmaningar behöver finnas.
Beroende på hur Töreboda respektive Gullspångs kommuner väljer att i framtiden lösa sitt uppdrag inom samverkansområdena uppstår olika möjligheter för berörd personal att i en ny organisation med en annan arbetsgivare utföra motsvarande uppdrag som idag.

Ekonomisk dimension

Förändringen antas innebära en minskning med 9,9 ÅAK samt uteblivna stordriftsfördelar som behöver omhändertas inför 2027. Här kommer fullmäktige behöva ta ställning till att öka intäkter från taxor/avgifter eller sätta av ytterliga medel i ram till nämnden för att inte minska antalet handläggare ytterligare. En djupare analys kring detta kommer att följa efter att beslut är fattat.

Förändringen kommer också innebära avvecklingskostnader av engångskaraktär under 2026 och 2027 främst i form av minskad handläggning, men även anpassningar av ledningsstödsystem, arkiv, kommunikation mm. Omfattningen av kostnaden är ej fullt ut beräknad men antas uppgå till ett par hundra tusen kronor. Kostnaden påverkas av vilken lösning Töreboda och Gullspång väljer för framtida hantering av verksamheten. Kostanden bokförs och regleras i enlighet med vad som framgår i avtalet kring dess avveckling.

Underlag för beslut

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-25
Samhällsbyggnadschefens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-25
Samverkansavtal inom miljö, livsmedel och byggnadsområdet

Beslutet ska skickas till:

Töreboda kommun
Gullspångs kommun
Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadschef, Niklas Brandt
Avdelningschef Miljö och Bygg, Peter L Lorenzon
Enhetschef Strategi och Hållbarhet, Maria Gustavsson
Ekonomichef, Anna Holmqvist
HR-partner, Linn Öberg
Controller, Cecilia Gustavsson

Mariestads kommun

Tjänsteskrivelse
Datum: 2025-11-25
Dnr: 2025/00688

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Niklas Brandt
Samhällsbyggnadschef

Kommunstyrelsen

Uppsägning av samverkansavtal miljö, livsmedel och byggnadsområdet

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att säga upp samarbetsavtalet inom miljö, bygg och livsmedel mellan Mariestad, Töreboda och Gullspång att upphöra den 2026-12-31.

2. Kommunfullmäktige beslutar att ekonomisk och organisatorisk påverkan ska omhändertas i budgetarbetet inför 2027.

Bakgrund

Samarbetsavtalet inom miljö, bygg och livsmedel mellan Mariestad, Töreboda och Gullspång beslutades av kommunfullmäktige 2024-11-25 (Kf § 157) utifrån en överenskommelse i MTG-styrgrupp, den tidigare gemensamma Miljö och byggnadsnämnden skulle övergå till avtal om köp och försäljning av tjänster.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2025-11-12 (Ksau § 525) att ge kommundirektören i uppdrag att avsluta och säga upp avtalet.

Avtalet har en uppsägningstid på 12 månader från att beslut fattas skriftligen i behörigt organ. Eftersom avtalet beslutats i kommunfullmäktige är det kommunfullmäktige som har att säga upp avtalet.

Förvaltningen har tagit fram en initial konsekvensbeskrivning som säger att tjänster motsvarande ca 9,9 ÅAK (varav 1,3 i kommunstyrelsens och 8,6 i miljö och byggnadsnämnden) kommer upphöra. Därutöver minskas, för Mariestads del, stordriftsfördelar från 2027. Detta då gemensamma system, merutnyttjande av personal, administration och lokaler inte längre kan fördelas ut på samma sätt som tidigare.

Vidare identifieras att på kort sikt finns engångskostnader och risker för minskad uteffekt på grund av omställning. På lång sikt uppstår en ökad sårbarhet kring kompetensförsörjning. Samtidigt kan effektiviteten öka något då mindre tid antas behöva avsättas för samordning i olika former.

Kommundirektörerna i Töreboda och Gullspång är informerade om uppdraget att säga upp avtalet. Den arbetsrättsliga processen är inledd med information till berörd personal och dess fackförbund i enlighet med MBL.

Social dimension

Förändringen innebär en påtaglig påverkan på berörda arbetstagare, såväl de vars uppdrag upphör som de som får förändrade uppdrag inom ramen för en reorganiserad avdelning. 9,9 ÅAK är inte direkt översättbart till 9,9 heltidstjänst, då många kompetenser är av specialistkaraktär och därför svårt att dra ner med en viss procent eller kombinera med annan specialistkunskap. En djupare analys kring detta kommer att följa efter att beslut är fattat.

Även medborgare, företag och föreningar riskerar att uppleva sänkt effektivitet under omorganisationen. Genom risk och sårbarhetsanalys, löpande information till såväl personalen, arbetstagarorganisationerna och de nämnden servar eller utövar tillsyn gentemot minskar påverkan. En beredskap för att snabbt omhänderta identifierade utmaningar behöver finnas.

Beroende på hur Töreboda respektive Gullspångs kommuner väljer att i framtiden lösa sitt uppdrag inom samverkansområdena uppstår olika möjligheter för berörd personal att i en ny organisation med en annan arbetsgivare utföra motsvarande uppdrag som idag.

Miljömässig dimension

Miljö och byggnadsnämndens ansvar inom miljöområdet är omfattande och det är av stor betydelse för kommuninvånarna, förenings- och näringsliv att verksamheten kan fortlöpa i Mariestads kommun så smidigt som möjligt samtidigt som del av uppdraget ska överlämnas till en annan organisation. En beredskap för att snabbt omhänderta identifierade utmaningar behöver finnas.

Ekonomisk dimension

Förändringen antas innebära en minskning med 9,9 ÅAK samt uteblivna stordriftsfördelar som behöver omhändertas inför 2027. Här kommer fullmäktige behöva ta ställning till att öka intäkter från taxor/avgifter eller sätta av ytterliga medel i ram till nämnden för att inte minska antalet handläggare ytterligare. En djupare analys kring detta kommer att följa efter att beslut är fattat.

Förändringen kommer också innebära avvecklingskostnader av engångskaraktär under 2026 och 2027 främst i form av minskad handläggning, men även

anpassningar av ledningsstödsystem, arkiv, kommunikation mm. Omfattningen av kostnaden är ej fullt ut beräknad men antas uppgå till ett par hundra tusen kronor. Kostnaden påverkas av vilken lösning Töreboda och Gullspång väljer för framtida hantering av verksamheten. Kostanden bokförs och regleras i enlighet med vad som framgår i avtalet kring dess avveckling.

Underlag till beslut

Samhällsbyggnadschefens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-25

Samverkansavtal inom miljö, livsmedel och byggnadsområdet

Beslutet ska skickas till

Töreboda kommun
Gullspångs kommun
Kommunstyrelsen
Miljö och byggnadsnämnden
Samhällsbyggnadschef, Niklas Brandt
Avdelningschef Miljö och Bygg, Peter L Lorenzon
Enhetschef Strategi och Hållbarhet, Maria Gustavsson
Ekonomichef, Anna Holmqvist
HR-partner, Linn Öberg
Controller, Cecilia Gustavsson

Samverkansavtal inom miljö, bygg och livsmedel mellan Mariestad, Töreboda och Gullspång

§ 1. Parter

Nedanstående parter, gemensamt benämnda *Parterna*, har idag träffat följande *Samverkansavtal inom miljö, bygg och livsmedel mellan Mariestad, Töreboda och Gullspång*.

Uppdragsgivare är Töreboda och Gullspångs kommuner genom Miljö och byggnadsnämnden Töreboda/Gullspång.

Uppdragstagare är Mariestads kommun genom Miljö och byggnadsnämnden Mariestad och kommunstyrelsen Mariestad.

§ 2. Bakgrund och syfte

En kommun kan enligt 9 kap. 37 § kommunallagen ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun, så kallad avtalssamverkan.

Syftet med detta avtal är de uppgifter som omfattas av avtalet kan utföras i enlighet med respektive parts lagstadgade ansvar. Kommunerna är geografiskt närliggande och har historiskt samarbetet inom avtalsområdet. Därför ser parterna att det finns goda förutsättningar att även framgent gemensamt nyttja resurser och kompetens för hög effektivitet och minskad sårbarhet i utförandet av offentliga tjänster inom miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelsområdet, bygglovsområdet samt andra miljöstrategiska och naturvårdsfrågor.

§ 3. Uppdragets omfattning

Uppdraget omfattar utförandet av offentliga tjänster inom miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelsområdet och bygglovsområdet utifrån nämndens reglemente. Tjänsterna delas upp i handläggning och övriga tjänster.

3.1 Handläggning

Handläggning omfattar de ärenden som ankommer på miljö och byggnadsnämnden utifrån nämndens reglemente, exempelvis inom områdena:

- Miljöbalken med tillhörande föreskrifter och EU-regler
- Livsmedelslagen med tillhörande föreskrifter och EU-regler
- Lagen om foder och animaliska biprodukter med tillhörande föreskrifter och EU-regler
- Lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel
- Lagen om kontroll av ekologisk produktion
- Strålskyddslagen
- Plan- och bygglagen med tillhörande föreskrifter och EU-regler
- Lagen om tillsyn av föroreningar från fartyg

Med handläggning avses att utreda, ta fram underlag för beslut, vid behov närvara vid de i kommunerna ansvariga nämndernas sammanträden och fatta beslut med stöd av delegationsordning. I handläggning ingår att ta fram underlag för omprövning, rättidsprövning, yttranden och överklaganden när ett beslut i de ärenden som omfattas av detta avtal överklagas. Detta inkluderar att med stöd av delegationsordning fatta beslut om omprövning, rättidsprövning, yttranden och överklaganden om sådan beslutanderätt har delegerats av ansvarig nämnd i kommunerna. I handläggning ingår även att ge råd och upplysningar till de sökande i enlighet med vad som anges i förvaltningslagen och i förekommande styrdokument antagna av kommunerna.

3.2 Övriga tjänster

Övriga tjänster omfattar främst, men inte uteslutande, miljöövervakning, samordning eller medverkan i olika samarbeten samt sakområdeskompetens till stöd för planering, projekt och rapporteringar såsom:

- Representation i vattenvårdsförbund, vattenråd, samarbetsorganisationer mm.
- Genomförande av recipientkontroll, löpande mätning av bakgrundsstrålning, luftkvalité, temperaturer, provytor mm och redovisning till andra myndigheter
- Projekt inom ansvarsområdets såsom kalkning, stickmyggor, LONA, mm.
- Stöd till andra förvaltningar med kunskap, styrdokument, utbildningar, referensgrupp mm

En nämnare uppdragslista framgår av Bilaga 1. Den totala ramen av antal timmar och kostnader ligger till grund för uppdraget under 2025. Användning av option innebär tillkommande kostnad för uppdragsgivaren. Det finns en viss möjlighet att göra justering i användning at timmar mellan deluppdragen inom den totala ramen. Denna finjustering ska ske i dialog mellan uppdragsgivaren och uppdragstagaren och kan i vissa fall begränsas av kompetensbredd och externa avtal.

Uppdragsgivaren, dvs. kommun som av annan kommun gör beställning, har ansvar för att uppdraget inte strider mot reglerna om offentlig upphandling.

3.3 Huvudmannaskap, omfattning och ambitiosnförändringar

Parterna är införstådda med att uppdragsgivaren bibehåller sitt lagstadgade huvudmannaskap för samtliga uppgifter som omfattas av avtalet. Det innebär att den uppdragsgivande nämnden har kvar ansvaret för den interna kontrollen samt revisionsansvaret för de uppgifter man samverkar kring och måste vara beredd att vidta åtgärder om det upptäcks brister i verksamheten. Nämnden är också ansvarig för myndighetsrapporteringen och måste vara närvarande vid till exempel en revision eller tillsyn.

Omfattningen av uppdragen bedöms årsvis. Omfattningen av handläggning ska framgå av de tillsynsplaner och kontrollplaner som uppdragsgivaren beslutar om. Det är i dessa planer uppdragsgivaren avgör ambitionsnivån och prioriterar handläggningen inom nämndens ansvarsområde utifrån den budget som tilldelas miljö och byggnadsnämnden. Utifall det råder eller uppstår en obalans mellan ekonomiska medel och behovsutredningen är det nämnden som genom beslut ska prioritera.

För år 2025 planeras de köpta tjänsterna på motsvarande ekonomiska nivå som legat till grund för verksamhetsplanen 2024, justerad för indexuppräkningar.

För 2026 och framåt ankommer det på uppdragsgivaren att senast 9 månader innan en ambitionshöjning och 12 månader innan en ambitionssänkning ändra sin beställning. Kortare framförhållning kan innebära ökade kostnader för uppdragsgivaren eller att uppdraget inte kan utföras. Uppstår ett sådan behov ska det i första hand lösas genom en dialog mellan uppdragsgivarens nämnd och förvaltningen och i andra hand i dialog i MTG-styrgrupp eller motsvarande forum.

§ 4. Uppdragets utförande

4.1 Uppdragstagares åtaganden

Uppdragstagaren ska utföra uppdraget fackmässigt och i enlighet med de mål och riktlinjer som uppdragsgivaren har bestämt för verksamheten samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för uppgifterna.

Uppdragstagaren ska försäkra sig om att den personal som används vid utförandet av uppgifter inom ramen för uppdraget inte är jävig. För de uppgifter som uppdraget omfattar gäller föreskrifterna om jäv i 7 kap. 4 § och 6 kap. 28–32 §§ kommunallagen.

Uppdragstagaren ska till uppdragsgivaren löpande och utan dröjsmål lämna den information som uppdragsgivaren behöver för sitt beslutsfattande och för att uppdragsgivaren ska kunna följa verksamheten och tillämpningen av avtalet.

Sådan information kan avse, men är inte begränsad till, uppgifter som gör att uppdragsgivaren kan säkerställa efterlevnaden av reglerna kring delegation, brukarmedverkan och anmälan av beslut fattade med stöd av delegation.

4.2 Uppdragsgivarens åtaganden

Uppdragsgivaren ska medverka till att uppdraget kan utföras enligt bestämmelserna i avtalet. Detta innebär bland annat att uppdragsgivaren ska tillhandahålla underlag och lokaler i den utsträckning som krävs för uppdragets utförande.

Uppdragsgivaren ska ge berörda anställda hos uppdragstagaren den behörighet till uppdragsgivarens verksamhetssystem som krävs för att uppdraget ska kunna fullgöras.

Uppdragsgivaren avdelar en samordnare som omhändertar uppdragsgivarens nämnds behov som inte omfattas av köpta tjänster enligt detta avtal samt utgör en beställarlänk till uppdragstagaren. Samordnarens ska bland annat:

- Ansvara för uppdragsgivarens verksamhetssamordning inkl. omvärldsbevakning och följsamhet mot uppdragsgivarens styrdokument gentemot egen nämnd och kommuner.
- Styrning av arbetet med ekonomi inkl. nämndbudget, mål och verksamhetsplan med tillhörande uppföljningar.
- Utgöra kontaktperson och avropar gentemot uppdragstagaren alla tjänster i detta avtal.
- Utgöra kontaktperson för uppdragsgivarens nämndpresidie inom nämndens ansvarsområden med stöd av uppdragsgivarens avdelade nämndsekreterare.
- Närvara vid uppdragsgivarens nämndsammanträden och andra politiska organ i där uppdragsgivarens nämnds tjänstepersoner är kallade.
- I övrigt bereda motioner, medborgarförslag, yttranden, ta fram underlag för beslut, fatta beslut enligt delegationsordning och övriga uppdrag som åläggs av nämnden.

4.3 I händelse av resursbrist

Om uppdragstagaren pga att resursbrist uppstår under uppdragets utförande, exv. pga sjukskrivning, personalomsättning eller av någon annan anledning inte inom skälig tid kan utföra det uppdrag som uppdragsgivaren åtagit sig enligt detta avtal, ska detta utan dröjsmål anmälas till uppdragsgivarens samordnare.

Den uppkomna situationen ska i första hand hanteras genom en dialog mellan uppdragsgivaren och uppdragstagaren kring möjlig omplanering och prioriteringar.

I händelse av resursbrist inom exv. en specifik kompetens ska uppdragstagaren i möjligaste mån kompensera för detta genom att omfördela resurser, förstärka med vikarier/konsulter eller i sista hand prioritera mellan uppdragen. En fördyring ska alltid godkännas av uppdragsgivaren i förhand.

En prioritering i samband med resursbrist ska som utgångspunkt ha det aktuella lagstiftningsområdets i åtanke. Det innebär att i första hand prioritera utifrån ärendets beskaffenhet och den skada-nytta handläggningen skulle innebära oaktat kommuntillhörighet, och i andra hand prioritera mot att en så jämn fördelning av ärendebalansen sker mellan parterna utifrån respektive parts storlek på uppdrag.

Se också § 12 om befrielsegrunder och § 13 om tvistelösning.

§ 5. Delegering

Uppdragsgivaren får ge en anställd hos uppdragstagaren i uppdrag att besluta på uppdragsgivarens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden (delegationsuppdrag). Denna rätt innefattar även möjlighet till vidaredelegation.

Det är alltid ansvarig nämnd hos uppdragsgivaren som bestämmer i vilken omfattning delegation ska ske och vad som i övrigt ska gälla i fråga om den delegerade beslutanderätten.

Beslut som fattas med stöd av delegation ska av uppdragstagaren anmälas till uppdragsgivaren på det sätt och i den tid som denne anvisar.

§ 6. Ersättning

Uppdragsgivaren ska till uppdragstagaren betala en ersättning som är baserad på uppdragstagarens självkostnader med anledning av uppdraget. Självkostnadspriset är uträknat utifrån uppdragsgivarens *Principer för internprissättning*. Ersättningen inbegriper samtliga kostnader för det avtalade uppdraget.

Utöver timkostnad framgår i Bilaga 1 ett antal uppdrag där ersättning betalas ut till tredje part som en del av olika externa avtal. Dessa faktureras i första hand direkt till respektive avtalspart och i andra hand via uppdragstagen.

Uppdragstagaren ansvarar för att inom ramen för handläggningsuppdraget sköta administration av de avgifter och taxor som uppdragsgivaren beslutat. I de fall ersättningsbeloppet i dessa taxor och avgifter inte överensstämmer med självkostnadspriset, sammanställer och fakturerar eller utbetalar uppdragsgivaren månadsvis mellanskillnaden till respektive avtalspart.

Uppdragstagaren ska kunna redovisa nedlagt tid och andra kostnader per objekt/ärende/projekt eller motsvarande.

Om uppdraget kommer att innebära andra kostnader för uppdragstagaren än de som redovisas ovan ska dessa kostnader redovisas skriftligen i förhand av uppdragstagaren och godkännas skriftligen av ansvarig chef hos uppdragsgivaren för att uppdragstagaren ska ha rätt till sådan ersättning.

Arvode till uppdragsgivarens politiker, lön till förvaltningssamordnare och andra kostnader direkt härörlig till uppdragsgivarens nämnd såsom IT, utbildningar, löpande ekonomiadministration i uppdragsgivarens ekonomisystem samt nämndsekreterare och protokollföring av nämndens möten ingår inte uppdraget till uppdragstagen, och hanteras således av uppdragsgivaren själv.

§ 7. Betalning och fakturering

Uppdragstagaren fakturerar uppdragsgivaren enligt de principer för bestämmandet av ersättningen som anges i punkt 6. Debitering ska ske månadsvis i efterskott genom användande av e-faktura.

Betalning ska erläggas senast 30 dagar efter fakturans ankomstdag.

Vid försenad betalning utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

Fakturerings-, påminnelse- eller faktureringsavgifter utgår inte.

§ 8. Hantering av handlingar, dokumentation och arkiv

Handling som kommer in till eller upprättas hos uppdragstagaren med anledning av uppdraget ska hanteras av uppdragstagaren enligt dennes riktlinjer och rutiner för ärendehantering.

Uppgifter med anledning av uppdraget som kommer uppdragstagaren till handa på något annat sätt än genom en handling ska snarast dokumenteras, om de kan ha betydelse för ett beslut i ett ärende som omfattas av uppdraget. Det ska framgå av dokumentationen när den har gjorts och av vem.

Uppdragstagaren är ansvarig för arkivbildningen avseende de allmänna handlingar som upprättas eller kommer in till uppdragstagaren i anledning av uppdraget. Uppdragstagaren ska se till att uppdragsgivaren utan dröjsmål har tillgång till de handlingar som rör uppdragsgivarens ansvar.

Arkivhandlingar från innan 2007-01-01 återfinns hos respektive part. Förvaltningen ska ha fortsatt obegränsad tillgång till dessa arkiv i mån av behov.

Om det gemensamma arkivet upphör ska respektive part återta sin del av arkivet. Handlingar som inte hör hemma hos en viss part ska kvarstanna i uppdragstagaren arkiv.

§ 9. Personuppgifter och sekretess

Om annat inte bestäms vid beställning av uppdrag, är uppdragsgivaren ansvarig för den behandling av personuppgifter som anställd hos uppdragstagaren utför åt uppdragsgivaren i ärenden som omfattas av uppdrag enligt detta avtal. Avtalet innebär att den anställde hos uppdragstagaren i sådant fall anses ingå i uppdragsgivarens verksamhet och uppdrag enligt detta avtal medför inte att uppdragstagaren är personuppgiftsbiträde till uppdragsgivaren.

Uppdragstagaren ansvarar för att den personal som utför uppgifter med anledning av avtalet informeras om och följer för uppdraget tillämpliga bestämmelser om sekretess i lag eller annan föreskrift.

Varje part ansvarar för att säkerställa att partens behandling av personuppgifter sker i enlighet med dataskyddslagstiftningen.

§ 10. Arbetsgivaransvar

Uppdragstagaren är arbetsgivare för den personal som utför uppdrag som regleras i avtalet och är ytterst ansvarig för sin personals arbetsmiljö och arbetsvillkor.

Uppdragstagaren beslutar om organisationens utformning och bemanning och ska hålla uppdragsgivaren informerad om sådana förändringar som har en väsentlig påverkan, exv. byte av chefer eller vakanser inom funktionsområden.

Giltigt kollektivavtal hos arbetsgivaren ska tillämpas.

Uppdragsgivaren har arbetsmiljöansvar för uppdragstagarens arbetstagare när de utför arbete i uppdragsgivarens verksamhet och i dennes lokaler.

§ 11. Ansvar för skador och försäkring

Det åligger respektive Kommun att avgöra behovet av försäkringsskydd mot sådan skada och att tillförsäkra sig sådant.

Vem som svarar för skador orsakade av uppdragstagande tjänsteperson bestäms utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet i enlighet med skadeståndslagen.

§ 12. Befrielsegrunder (force majeure)

Uppdragstagaren fritas från skyldigheten att fullgöra sin del av avtalet och från att erlägga skadestånd om hans åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, ingrepp av myndighet eller annan därmed jämförlig händelse som uppdragstagaren inte råder över och inte heller kunnat förutse. Arbetskonflikt som har sin grund i kommunens brott mot kollektivavtal får inte åberopas som befrielsegrund.

För att part ska ha rätt att göra gällande befrielsegrund ska denne utan dröjsmål underrätta motparten om uppkomsten därav, liksom om befrielsegrundens upphörande. Part ska informera motparten om när fullgörelse beräknas kunna ske. Parten är skyldig att genast utföra åligganden enligt avtalet när händelse av här angivet slag upphör.

Föreligger ovannämnda omständigheter har uppdragsgivaren rätt att så länge de består, själv utföra uppdragstagarens åtaganden.

Om avtalets fullgörande till väsentlig del förhindras på grund av force majeure-händelse för längre tid än en (1) månad äger vardera parten utan ersättningsskyldighet skriftligen häva avtalet.

§ 13. Tvistlösning

Tvister med anledning av tolkning eller tillämpning av detta avtal ska i första hand lösas av parterna i dialog och i andra hand av allmän domstol där uppdragsgivaren har sitt hemvist.

Uppdragstagaren får inte avbryta eller uppskjuta fullgörandet av de prestationer som avtalats under åberopande av att tvisteförfarande inletts eller pågår, så länge avtalet fortfarande gäller.

§ 14. Omförhandling, ändring eller tillägg

Omfattningen av uppdraget och ambitionsnivån för 2025 framgår av § 3.4

Parterna är överens om att söka anpassa sig till nya förhållanden som kan uppstå under avtalsperioden och på bästa sätt försöka tillgodose varandras förutsättningar och behov.

Parterna har rätt att begära omförhandling av detta avtal om det under avtalstiden sker väsentliga förändringar av de förutsättningar som avtalet baseras på. Omförhandling ska skriftligen begäras hos motparten. Rätten till begäran om omförhandling innebär inte någon rätt till ändring av avtalets innehåll.

Ändringar eller tillägg till detta avtal ska vara skriftliga och beslutas av behörigt organ hos samtliga parter för att vara gällande.

§ 15. Avtalstid

Avtalet gäller tills vidare. Den inledande avtalstiden är 1 år.

Den ömsesidiga uppsägningstiden är tolv (12) månader.

Uppsägning ska vara skriftlig och beslutas av ett behörigt organ hos parterna för att vara gällande.

§ 16. Avveckling/utträde

I de fall någondera parten begär utträde eller väsentlig förändring av avtalet enligt villkor i § 14 och § 15 ska de kostnader för gemensam förvaltning exempelvis i form av arkiv, verksamhetsledningssystem, personalomställning som uppstår fördelas mellan parterna utefter förhandling i särskild ordning.

§ 17. Ikraftträdande och giltighet

Detta avtal gäller under förutsättning att kommunfullmäktige hos respektive part godkänner detsamma.

Detta avtal ska, under förutsättning av godkännande enligt ovan punkt, träda i tillämpning det datum som kommunstyrelsen hos parterna beslutar.

Detta avtal har upprättats i tre (3) exemplar varav parterna tagit varsitt

För Mariestads kommun

Datum Datum

…… ……

För Töreboda kommun

Datum Datum

…… ……

För Gullspångs kommun

Datum Datum

…… ……

Kommundirektör
Susanne Wirdemo

Kommunstyrelsen

Ägardirektiv för Mariestad Stadshus AB

Kommundirektörens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderat förslag till ägardirektiv för Mariestads Stadshus AB, att gälla från och med den 1 januari 2026.

Beslutet ersätter fullmäktiges beslut den 24 april 2023 (§ 95).

Bakgrund

Mariestad Stadshus AB är moderbolag i kommunens bolagskoncern och utgör den operativa ägarfunktionen för de kommunala bolagen. För att tydliggöra ägarens vilja, krav och förväntningar på bolagen används ägardirektiv som ett centralt styrinstrument.

Ett ägardirektiv är ett formellt dokument som beslutas av kommunfullmäktige och fastställs av bolagsstämman. Det kompletterar bolagsordning och bolagspolicy och reglerar hur bolagen ska styras, följas upp och utvecklas i linje med kommunens mål och strategier. Ägardirektiv fungerar som ett verktyg för att säkerställa att bolagens verksamhet bedrivs i enlighet med kommunallagen, ägarens intentioner och god bolagsstyrning.

Syftet med ägardirektiven är att skapa en tydlig, långsiktigt hållbar och enhetlig styrning av bolagskoncernen, samtidigt som de klargör roller och ansvar mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, moderbolaget och dotterbolagen.

Ägardirektiv är en del av kommunens samlade styrkedja för de kommunala bolagen och samverkar med flera andra dokument:

- Bolagsordning – reglerar bolagets ändamål, verksamhetens inriktning och grundläggande ramar enligt aktiebolagslagen.
- Bolagspolicy – anger kommunens övergripande principer för ägarstyrning av samtliga bolag.
- Ägardirektiv – preciserar ägarens krav, mål och styrning för respektive bolag.
- Affärsplan och budget – operativa styrdokument som beskriver hur bolaget ska uppnå uppsatta mål.
- Bolagsstyrningsrapport och årsredovisning – verktyg för uppföljning av styrning och resultat.

Ägardirektivet utgör därmed länken mellan den politiska viljan och den operativa verksamheten i bolagen.

De nya ägardirektiven är strukturerade i två tydliga delar för att skapa en enhetlig och ändamålsenlig ägarstyrning.

- Generella ägardirektiv omfattar övergripande krav och styrprinciper som gäller för samtliga bolag i Mariestads bolagskoncern. Här regleras bland annat kopplingen till kommunfullmäktiges mål, bolagens kommunala ändamål, koncernövergripande styrningsområden, bolagsstyrning, rapportering och ägardialog.

- Särskilda ägardirektiv för Mariestads Stadshus AB tydliggör moderbolagets särskilda roll som operativ ägarfunktion. Här anges Stadshus AB:s ansvar för samordning, uppföljning och styrning av dotterbolagen, inklusive framtagande av ägardirektiv, ekonomisk koncernstyrning och strukturerad ägardialog.

Uppdelningen skapar tydlighet mellan ägarens generella krav på bolagen och moderbolagets specifika uppdrag att omsätta ägarstyrningen i praktiken.

Behov av revidering
De tidigare ägardirektiven har varit i behov av översyn för att säkerställa att de är anpassade till dagens krav på styrning, uppsiktsplikt, transparens och intern kontroll. Revideringen har genomförts i syfte att:
- Stärka ägarstyrningen och tydliggöra ansvarsfördelningen i bolagskoncernen
- Skapa bättre koppling mellan bolagens verksamhet och kommunfullmäktiges mål
- Modernisera språket och strukturen i linje med god praxis hos andra kommuner
- Tydligare skilja mellan övergripande generella krav och moderbolagets särskilda uppdrag
- Säkerställa att styrningen stödjer en effektiv, rättssäker och professionell bolagsverksamhet.

Det nya dokumentet har tagits fram utifrån gällande lagstiftning, SKR:s rekommendationer samt jämförelser med andra kommuners ägardirektiv.

Bedömning ur miljömässig dimension

Ägardirektiven tydliggör bolagens ansvar att integrera hållbar utveckling i sin verksamhet. Detta stärker förutsättningarna för ett systematiskt miljöarbete, energieffektivisering och klimatanpassning inom bolagskoncernen. Sammantaget skapas bättre styrning för att nå kommunens miljö- och klimatmål.

Bedömning ur social dimension

De reviderade ägardirektiven bidrar till ökad tydlighet i styrningen av kommunens bolag, vilket stärker förutsättningarna för en likvärdig, rättssäker

och transparent verksamhet. En tydligare ägarstyrning ökar möjligheten att säkerställa att bolagens verksamhet bedrivs i linje med kommunens mål om service, trygghet och samhällsnytta, vilket i förlängningen gynnar invånare och brukare.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De nya ägardirektiven bedöms stärka kommunens ekonomiska styrning och uppföljning av bolagskoncernen. Tydligare krav på rapportering, uppföljning och koncernsamordning skapar bättre kontroll över investeringar, finansiering och risker. Detta bidrar till en mer långsiktigt hållbar ekonomi och minskad risk för oförutsedda kostnader eller ekonomiska avvikelser.

Underlag för beslut

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-24
Ekonomichefens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-24
Förslag till Ägardirektiv för Mariestads Stadshus AB

Beslutet ska skickas till:
VD Mariestads Stadshus AB, Jani Sillanpää
Bolagssekreterare, Nora Johansson
Kommundirektör, Susanne Wirdemo

Mariestads kommun

Tjänsteskrivelse
Datum: 2025-11-24
Dnr: x

Kommunstyrelseförvaltningen
Anna Holmqvist
Ekonomichef

Kommunfullmäktige

Antagande av nya ägardirektiv för Stadshus AB

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderade ägardirektiv för Mariestads Stadshus AB.
2. Beslutet gäller från och med 2026-01-01 och ersätter tidigare ägardirektiv.

Bakgrund

Mariestads Stadshus AB är moderbolag i kommunens bolagskoncern och utgör den operativa ägarfunktionen för de kommunala bolagen. För att tydliggöra ägarens vilja, krav och förväntningar på bolagen används ägardirektiv som ett centralt styrinstrument.

Ett ägardirektiv är ett formellt dokument som beslutas av kommunfullmäktige och fastställs av bolagsstämman. Det kompletterar bolagsordning och bolagspolicy och reglerar hur bolagen ska styras, följas upp och utvecklas i linje med kommunens mål och strategier. Ägardirektiv fungerar som ett verktyg för att säkerställa att bolagens verksamhet bedrivs i enlighet med kommunallagen, ägarens intentioner och god bolagsstyrning.

Syftet med ägardirektiven är att skapa en tydlig, långsiktigt hållbar och enhetlig styrning av bolagskoncernen, samtidigt som de klargör roller och ansvar mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, moderbolaget och dotterbolagen.

Ägardirektiv är en del av kommunens samlade styrkedja för de kommunala bolagen och samverkar med flera andra dokument:

- Bolagsordning – reglerar bolagets ändamål, verksamhetens inriktning och grundläggande ramar enligt aktiebolagslagen.
- Bolagspolicy – anger kommunens övergripande principer för ägarstyrning av samtliga bolag.
- Ägardirektiv – preciserar ägarens krav, mål och styrning för respektive bolag.

- Affärsplan och budget – operativa styrdokument som beskriver hur bolaget ska uppnå uppsatta mål.
- Bolagsstyrningsrapport och årsredovisning – verktyg för uppföljning av styrning och resultat.

Ägardirektivet utgör därmed länken mellan den politiska viljan och den operativa verksamheten i bolagen.

De nya ägardirektiven är strukturerade i två tydliga delar för att skapa en enhetlig och ändamålsenlig ägarstyrning.

- Generella ägardirektiv omfattar övergripande krav och styrprinciper som gäller för samtliga bolag i Mariestads bolagskoncern. Här regleras bland annat kopplingen till kommunfullmäktiges mål, bolagens kommunala ändamål, koncernövergripande styrningsområden, bolagsstyrning, rapportering och ägardialog.
- Särskilda ägardirektiv för Mariestads Stadshus AB tydliggör moderbolagets särskilda roll som operativ ägarfunktion. Här anges Stadshus AB:s ansvar för samordning, uppföljning och styrning av dotterbolagen, inklusive framtagande av ägardirektiv, ekonomisk koncernstyrning och strukturerad ägardialog.

Uppdelningen skapar tydlighet mellan ägarens generella krav på bolagen och moderbolagets specifika uppdrag att omsätta ägarstyrningen i praktiken.

Behov av revidering

De tidigare ägardirektiven har varit i behov av översyn för att säkerställa att de är anpassade till dagens krav på styrning, uppsiktsplikt, transparens och intern kontroll. Revideringen har genomförts i syfte att:

- Stärka ägarstyrningen och tydliggöra ansvarsfördelningen i bolagskoncernen
- Skapa bättre koppling mellan bolagens verksamhet och kommunfullmäktiges mål
- Modernisera språket och strukturen i linje med god praxis hos andra kommuner
- Tydligare skilja mellan övergripande generella krav och moderbolagets särskilda uppdrag
- Säkerställa att styrningen stödjer en effektiv, rättssäker och professionell bolagsverksamhet.

Det nya dokumentet har tagits fram utifrån gällande lagstiftning, SKR:s rekommendationer samt jämförelser med andra kommuners ägardirektiv.

Social dimension

De reviderade ägardirektiven bidrar till ökad tydlighet i styrningen av kommunens bolag, vilket stärker förutsättningarna för en likvärdig, rättssäker och transparent verksamhet. En tydligare ägarstyrning ökar möjligheten att säkerställa att bolagens verksamhet bedrivs i linje med kommunens mål om service, trygghet och samhällsnytta, vilket i förlängningen gynnar invånare och brukare.

Miljömässig dimension

Ägardirektiven tydliggör bolagens ansvar att integrera hållbar utveckling i sin verksamhet. Detta stärker förutsättningarna för ett systematiskt miljöarbete, energieffektivisering och klimatanpassning inom bolagskoncernen. Sammantaget skapas bättre styrning för att nå kommunens miljö- och klimatmål.

Ekonomisk dimension

De nya ägardirektiven bedöms stärka kommunens ekonomiska styrning och uppföljning av bolagskoncernen. Tydligare krav på rapportering, uppföljning och koncernsamordning skapar bättre kontroll över investeringar, finansiering och risker. Detta bidrar till en mer långsiktigt hållbar ekonomi och minskad risk för oförutsedda kostnader eller ekonomiska avvikelser.

Underlag till beslut

Ägardirektiv för Mariestads Stadshus AB, reviderad version

Beslutet ska skickas till

VD Stadshus AB

Kommundirektör

Mariestads kommun

Ägardirektiv för Mariestads Stadshus AB

Mariestads kommun

Typ av styrdokument: Ägardirektiv
Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Datum för antagande: 2025-12-15
Diarienummer:
Dokumentet gäller för: Mariestads Stadshus AB
Giltighetstid: 2026-12-31
Tidpunkt för aktualisering: 2026-01-01
Dokumentansvarig: Ekonomichef

Mariestads kommun

Innehåll

1. Generella ägardirektiv för kommunens bolag 4

1.1. Inledning 4

1.2. Kommunalt ändamål, samhällsnytta och koncernnytta 4

1.3. Kommunfullmäktiges mål 5

1.4. Områden för styrning 5

1.5. Ärenden av principiell beskaffenhet 6

1.6. Rapportering och uppföljning 6

1.7. Ägardialog och formell uppföljning 7

1.8. Bolagsstyrning i bolagskoncernen 7

1.8.1. Styrelsens ansvar i samtliga bolag 7

1.8.2. Gemensamma styrprinciper i bolagskoncernen 7

1.8.3. Moderbolagets roll i bolagsstyrningen 8

2. Särskilda ägardirektiv för Mariestads Stadshus AB 8

2.1. Moderbolagets roll och ansvar 8

2.2. Ekonomi, finansiering och investeringar 9

2.2.1. Ekonomiska mål (2026–2028) 9

2.3. Operativ ägardialog och koncerngemensam samverkan 10

2.4. Rapportering, analys och koncernsamordning 10

2.5. Ombud till bolagsstämma 11

2.6. Giltighet och revidering 11

Detta dokument består av två delar: 1. Generella ägardirektiv, som gäller för samtliga helägda bolag i kommunens bolagskoncern, och 2. Särskilda ägardirektiv för moderbolaget Mariestads Stadshus AB. De generella direktiven anger kommunens övergripande krav och förväntningar på bolagen, medan de särskilda direktiven tydliggör moderbolagets specifika roll, uppdrag och ansvar i bolagskoncernen.

1. Generella ägardirektiv för kommunens bolag

1.1. Inledning

Dessa generella ägardirektiv anger kommunens övergripande krav och förväntningar på samtliga helägda och majoritetsägda bolag inom Mariestads kommunkoncern. Direktiven kompletterar bolagsordningar, bolagspolicy och andra kommunala styrdokument och syftar till att säkerställa en långsiktigt hållbar, transparent och enhetlig ägarstyrning.

Alla bolag ska bedriva sin verksamhet i enlighet med aktiebolagslagen, kommunallagen, bolagsordning och kommunens styrdokument där dessa är tillämpliga.

Vid motstridighet mellan detta ägardirektiv och affärsplan, interna riktlinjer eller andra styrdokument på bolagsnivå ska ägardirektivet ha företräde.

Samtliga bolag i bolagskoncernen ska säkerställa att detta ägardirektiv implementeras i verksamheten. Mariestads Stadshus AB ska följa upp att direktivet tillämpas och vid behov initiera åtgärder.

1.2. Kommunalt ändamål, samhällsnytta och koncernnytta

Alla bolag i Mariestads bolagskoncern ska bedriva sin verksamhet i enlighet med det kommunala ändamålet som anges i respektive bolagsordning. Verksamheten ska bidra till samhällsnytta, stärka kommunens utveckling och utföras inom ramen för kommunallagens kompetensbestämmelser.

Bolagen ska verka för koncernnytta, vilket innebär att bolagens beslut och prioriteringar ska ta hänsyn till den samlade nyttan för bolagskoncernen och kommunen som helhet, även när detta innebär att det egna bolagets kortsiktiga intressen får stå tillbaka.

Koncernnytta innebär bland annat:

- Att samordning och gemensamma lösningar ska eftersträvas
- Att resurser används på ett sätt som stärker helheten
- Att bolagen bidrar till kommunens långsiktiga utveckling och mål
- Att bolagen delar information och underlag för att möjliggöra effektiv styrning och uppföljning

Bolagen ska dessutom säkerställa att verksamheten bedrivs så att den skapar värde för medborgare, kunder och samhälle i bred bemärkelse.

1.3. Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktiges mål utgör den övergripande politiska inriktningen för kommunkoncernens samlade verksamhet. Dessa mål gäller även för bolagen. Varje bolag ska:

- Beakta och integrera Kommunfullmäktiges mål i strategier, planer och prioriteringar
- Säkerställa att verksamheten bidrar till måluppfyllelsen
- Redovisa måluppfyllelse till moderbolaget på ett enhetligt sätt

1.4. Områden för styrning

För en samlad och effektiv koncernstyrning ska alla bolag utveckla och bedriva sin verksamhet i linje med följande koncernövergripande områden för styrning:

Ekonomisk stabilitet och god hushållning - Bolagen ska använda resurser ansvarsfullt och bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi.

Kvalitet och resultat - Bolagen ska leverera tjänster med god kvalitet och arbeta systematiskt med uppföljning, analys och förbättring.

Effektivitet och enhetliga arbetssätt - Bolagen ska där det är ändamålsenligt tillämpa gemensamma arbetssätt och aktivt söka synergier och samordningsvinster inom bolagskoncernen.

Hållbar utveckling - Bolagen ska integrera ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhetsaspekter och följa relevanta kommunala styrdokument.

Riskhantering och intern kontroll - Bolagen ska ha en väl fungerande intern kontroll och ett strukturerat arbete med riskidentifiering och riskhantering.

Informationssäkerhet, cybersäkerhet och kontinuitetsplanering - Bolagen ska följa kommunens riktlinjer och bedriva ett systematiskt skydd av information, system och processer.

Krisberedskap och civilt försvar - Bolagen ska delta i kommunens arbete med krisberedskap och säkerställa verksamhetens förmåga vid störningar och extraordinära händelser.

Kompetensförsörjning och ledarskap - Bolagen ska arbeta långsiktigt med kompetensförsörjning, medarbetarskap och ett hållbart ledarskap.

1.5. Ärenden av principiell beskaffenhet

Ärenden som är av principiell natur eller annars av större vikt ska lyftas till kommunfullmäktige för ställningstagande innan beslut fattas. Exempel är:

- Större investeringar
- Betydande ekonomiska åtaganden
- Förändringar av verksamhetens inriktning
- Förvärv, nybildande eller avyttringar av bolag
- Avtal eller beslut med väsentlig påverkan på kommunens långsiktiga ekonomi eller riskbild

1.6. Rapportering och uppföljning

Alla bolag ska rapportera enligt de krav som ställs av Mariestads kommun. Rapporteringen ska möjliggöra:

- Uppföljning av ekonomi och måluppfyllelse
- Bedömning av intern kontroll och riskhantering
- Samlad koncernredovisning enligt LKBR
- Årlig bolagsstyrningsrapport, som redovisar styrelsens arbete, intern kontroll, riskhantering, regelefterlevnad och väsentliga styrprocesser.

Bolagen ska lämna de uppgifter och det underlag som krävs för att kommunen ska kunna upprätta koncernredovisning, delårsrapport och årsredovisning enligt LKBR. Uppgifterna ska vara korrekta, fullständiga och lämnas i enlighet med de anvisningar och tidsplaner som fastställs av kommunens ekonomifunktion.

1.7. Ägardialog och formell uppföljning

Kommunstyrelsen genomför årliga ägardialoger med bolagen i syfte att utöva kommunens uppsiktsplikt enligt kommunallagen. Dialogerna ska ge en samlad bild av bolagens ekonomi, måluppfyllelse, investeringar, risker, intern kontroll och strategiska inriktning. Underlagen från bolagen ska möjliggöra en strukturerad och transparent dialog mellan ägaren och respektive bolag.

Ägardialogerna ska användas som besluts- och analysunderlag för kommunstyrelsens bedömning av bolagens utveckling och efterlevnad av ägarens krav. De ska även utgöra grund för rapportering till kommunfullmäktige och för eventuella justeringar av ägarstyrningen eller styrdokumenten.

1.8. Bolagsstyrning i bolagskoncernen

Alla bolag ska följa god sed i bolagsstyrning, kommunens styrdokument samt arbeta i enlighet med bolagsordning, ägardirektiv och gällande lagstiftning. Styrelsens och VD:s roller ska vara tydliga och dokumenterade.

1.8.1. Styrelsens ansvar i samtliga bolag

Bolagsstyrningen i bolagskoncernen ska präglas av professionalitet, transparens och tydligt ansvarstagande. Styrelserna i bolagen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, ägardirektiv, bolagsordning och kommunens styrdokument.

Styrelsen ska säkerställa:

- Att verksamheten utvecklas i linje med bolagskoncernens mål och styrningsområden
- Att intern kontroll, riskhantering och uppföljning är ändamålsenlig
- Att VD:n ges tydliga uppdrag, följs upp och redovisar verksamhetens utveckling
- Att rapportering sker korrekt och i rätt tid
- Att arbetet bedrivs enligt en årlig arbetsplan, med dokumenterade rutiner och protokollföring
- Att kompetensen i styrelsen är tillräcklig och att eventuella kompetensbehov uppmärksammas av ägaren

1.8.2. Gemensamma styrprinciper i bolagskoncernen

Alla bolag ska bidra till enhetliga processer och arbetssätt inom bolagskoncernen. Detta innebär att:

- Styrning, planering och rapportering ska ske enligt gemensamt fastställda strukturer från moderbolaget
- Interna rutiner för risk, kontroll, uppföljning, regelefterlevnad och informationssäkerhet ska harmoniseras med bolagskoncernens riktlinjer
- Bolagen ska eftersträva samordning och delning av kompetens, information och resurser där detta skapar värde och effektivitet

1.8.3. Moderbolagets roll i bolagsstyrningen

Mariestads Stadshus AB ska ge stöd och vägledning till dotterbolagens styrelser i frågor som avser styrning, intern kontroll, rapportering, planering och kompetensutveckling. Moderbolaget ska även följa upp styrelsernas arbete som en del av uppsiktsplikten och säkerställa att bolagsstyrningen håller en enhetlig, professionell och tillräcklig nivå i hela bolagskoncernen. Moderbolaget ska även utveckla och samordna gemensamma principer, metoder och riktlinjer för styrning, rapportering och uppföljning och säkerställa att dessa tillämpas av dotterbolagen.

2. Särskilda ägardirektiv för Mariestads Stadshus AB

Mariestads Stadshus AB är moderbolag i Mariestads kommuns bolagskoncern och fungerar som kommunens operativa ägarfunktion. De särskilda ägardirektiven tydliggör moderbolagets roll, ansvar och uppdrag i bolagskoncernen. Direktiven syftar till att säkerställa en effektiv, enhetlig och transparent styrning, att stödja kommunstyrelsens uppsiktsplikt samt att stärka samordningen mellan bolagen och kommunen.

2.1. Moderbolagets roll och ansvar

Mariestads Stadshus AB är kommunens operativa ägarfunktion och ska samordna, följa upp och stödja bolagskoncernens bolag. Särskilt ansvar läggs på moderbolagets VD:s att hålla Kommundirektören informerad fortlöpande om bolagets strategiska målsättning och väsentliga händelser i syfte att säkerställa kommunkoncernnyttan.

Moderbolaget ska:

- Följa upp dotterbolagens ekonomi, styrning och regelefterlevnad
- Samordna bolagskoncernens övergripande strukturer, processer och arbetssätt
- Bistå kommunstyrelsen i dess uppsiktsplikt genom analyser och rapporter

- Bereda i samförstånd med kommundirektör, dotterbolagens principiella och större ärenden inför beslut i KS och KF

Mariestads Stadshus AB ska säkerställa att dotterbolagen får del av och tillämpar kommunens bolagspolicy, gällande ägardirektiv samt övriga kommunala styrdokument som är relevanta för bolagsverksamhet. Moderbolaget ansvarar för att dessa dokument kommuniceras, förklaras och omsätts i bolagens styrning och planeringsprocesser.

2.2. Ekonomi, finansiering och investeringar

Stadshus AB ska säkerställa att bolagskoncernen har en långsiktigt hållbar ekonomi och följa kommunfullmäktiges fastställda ekonomiska mål.

2.2.1. Ekonomiska mål (2026–2028)

De ekonomiska målen avser hela bolagskoncernen och är styrande för samtliga bolag i den samlade redovisningsenheten.

- Bolagskoncernen bör eftersträva att soliditeten år 2028 ligger på minst samma nivå som i årsbokslutet för 2025.
- Avkastning på eget kapital ska uppå till minst 3 procent per år i genomsnitt fram till och med 2028.
- Moderbolagets nettokostnader ska årligen helt eller delvis finansieras genom utdelning eller koncernbidrag.
- Bolagskoncernen ska sträva efter en självfinansiering av investeringar på 100 procent. Investeringar som görs i bolagskoncernen ska bidra till ett positivt kassaflöde och lönsamhet i bolagskoncernen.

Större volyminvesteringar, som syftar till kapacitetsökningar eller strategisk utveckling, kan vid behov lånefinansieras i enlighet med kommunens finanspolicy och efter prövning av moderbolaget.

Större investeringar ska beredas tillsammans med moderbolaget och bedömas utifrån påverkan på bolagskoncernens ekonomi, risk och finansiering. Vid behov ska ärenden lyftas till kommunfullmäktige för ställningstagande.

Moderbolaget beslutar om koncernbidrag, utdelning och ägartillskott inom kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ramar. Upplåning ska ske enligt kommunens finanspolicy.

2.3. Operativ ägardialog och koncerngemensam samverkan

Mariestads Stadshus AB ska genomföra återkommande operativa ägardialoger med dotterbolagen. Dialogerna ska omfatta ekonomi, måluppfyllelse, investeringar, risker, intern kontroll, informationssäkerhet och andra frågor av strategisk betydelse för bolagskoncernen.

Stadshus AB ska samordna och strukturera dialogerna så att de bidrar till en enhetlig styrning, ett effektivt resursutnyttjande och en väl fungerande intern kontroll i hela bolagskoncernen. Dialogerna ska användas som underlag för kommunstyrelsens formella ägardialog och uppsiktsplikt.

Vid behov ska Stadshus AB kalla till tematiska dialoger, exempelvis inom investeringar, ekonomistyrning, intern kontroll, informationssäkerhet eller större strategiska utvecklingsfrågor.

2.4. Rapportering, analys och koncernsamordning

Mariestads Stadshus AB ansvarar för bolagskoncernens samlade rapportering, analys och uppföljning. Moderbolaget ska säkerställa att rapporteringen från dotterbolagen är korrekt, jämförbar och lämnas enligt fastställda tidsplaner.

Stadshus AB ska analysera bolagens:

- Ekonomiska resultat
- Investeringar och finansiering
- Risker och intern kontroll
- Måluppfyllelse i förhållande till kommunfullmäktiges mål och områdena för styrning

Analysen ska användas som underlag för kommunstyrelsens uppsiktsplikt och för den strategiska styrningen av bolagskoncernen.

Stadshus AB ska varje år fastställa:

- Budget med flerårsplan som tydliggör ekonomiska ramar, prioriteringar och investeringsnivåer för bolagskoncernen
- Affärsplan som anger strategisk inriktning, mål och utvecklingsområden för moderbolaget och bolagskoncernen

Stadshus AB ska sammanställa:

- Bolagskoncernens delårsrapporter och årsredovisning, inklusive samlad analys av ekonomi, måluppfyllelse, investeringar, finansiering, risker och intern kontroll
- Övrig rapportering som krävs för kommunstyrelsens uppsiktsplikt och för fullmäktiges uppföljning

2.5. Ombud till bolagsstämma

Mariestads Stadshus AB utser ombud med erforderlig fullmakt till dotterbolagens bolagsstämmor. Ombudet ska företräda kommunens ägarintresse och följa de instruktioner som lämnas av kommunstyrelsen eller moderbolaget. Stadshus AB ansvarar för att säkerställa att besluten på bolagsstämman är i linje med gällande lagstiftning, bolagsordning och ägarens viljeinriktning.

2.6. Giltighet och revidering

Ägardirektivet gäller tills vidare och ska ses över minst en gång per mandatperiod eller när särskilda skäl föreligger. Efter beslut i kommunfullmäktige ska direktivet antas av bolagsstämman.

Mariestads Stadshus AB

§ 64 Dnr 2025/00045

Uppdatering av ägardirektiv för dotterbolag

Styrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Styrelsen i Mariestads stadshus AB beslutar att föreslå kommunfullmäktige att anta det framtagna förslaget till ägardirektiv för

- Mariehus AB
- Mariestads Drift- och service AB
- Mariestads Tillväxt AB
- Mariestads Utvecklingsfastigheter AB med dotterbolag
- VänerEnergi AB med dotterbolag

Beslutet ersätter kommunfullmäktiges tidigare beslut (2023 §95) att anta ägardirektiv för ovanstående bolag.

Styrelsens beslut

Styrelsen i Mariestads Stadshus AB besluter att

1. Styrelsen i Mariestads stadshus AB översänder förslaget angående ägardirektiv för VänerEnergi AB med dotterbolag till Törebodas kommun för vidare hantering

2. Efter fastställande av respektive kommunfullmäktige skall ägardirektiv antas av bolagsstämman i respektive bolag.

Bakgrund

Enligt Stadshus AB:s bolagspolicyn ska bolaget bereda kommunfullmäktiges möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas. Kommunfullmäktige fastställer ägardirektiv för Mariestads Stadshus AB och alla dotterbolag.

För att säkerställa att bolagens verksamhet ligger i linje med kommunens övergripande mål behöver ägardirektiven uppdateras och tydligare återspegla kommunens intentioner och prioriteringar. De ekonomiska målen ska specificeras och anpassas till bolagens aktuella utveckling.

Kommunfullmäktige i Töreboda kommun är delägare i VänerEnergi AB. Enligt VänerEnergi AB:s bolagsordning krävs att båda ägarna – Mariestads kommuns och Töreboda kommuns fullmäktige – ska få möjlighet att ta ställning innan bolaget beslutar i sådana frågor för verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Underlag för beslut

Ägardirektiv VänerEnergi AB
Ägardirektiv Mariehus AB
Ägardirektiv Mariestads Drift- och service AB
Ägardirektiv Mariestads Tillväxt AB
Ägardirektiv Mariestads Utvecklingsfastigheter AB

Ägardirektiv Mariestads tillväxtaktiebolag AB

Antaget av Kommunfullmäktige
Mariestad

xx

Typ av styrdokument:	Ägardirektiv
Beslutsinstans:	Kommunfullmäktige
Datum för antagande:	xx
Diarienummer:	xx
Dokumentet gäller för:	Mariestads tillväxtaktiebolag AB
Giltighetstid:	Tills vidare
Tidpunkt för aktualisering:	Vid behov
Dokumentansvarig:	VD Mariestads Stadshus AB

Ägardirektiv för Mariestads tillväxtaktiebolag AB

1. Syfte

Syftet med ett särskilt ägardirektiv för Mariestads tillväxtaktiebolag AB är att utveckla och tydliggöra ägaridén/ändamålet med bolaget samt de ekonomiska mål och krav ägaren ställer på bolaget.

2. Ändamål

Bolaget ska bedriva verksamhet som är förenlig med bolagsordningen samt med den kommunala kompetensen.

Ändamålet för bolagets verksamhet är att, med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip, tillhandahålla expert- och servicetjänster i tillväxtfrågor inom främst samhällsbyggnad, teknik och finans. Bolagets verksamhet ska bedrivas med iakttagande av lokaliseringsprincipen.

3. Verksamhetsmål

Kommunfullmäktiges fem mål gäller för mandatperioden och syftar till att tydliggöra de politiska prioriteringarna som gäller för nämnder och bolag. Nedan beskrivs dessa fem mål med inriktning om hur dessa mål ska uppnås för bolaget. Respektive mål ska uppnås senast vid mandatperiodens slut. Målen följs upp i delårs- och årsrapporten.

Nedan följer kommunfullmäktiges mål och hur de ska uppnås av bolaget.

Mariestad – en trygg kommun för alla

Genom stabil ekonomi, bra kvalitet och trygga miljöer kan Mariestad erbjuda en hållbar kommun för alla som bor, verkar och vistas här. Mariestad är en trygg samhällsspelare med engagemang och medborgarfokus.

Bolagetsmål:

- Stödja och verka för kommunens kris- och säkerhetsarbete.
- Lotsa företag och verksamheter som främjar nya jobbskapande initiativ, då tillgång till ett arbete är en trygghet
- Att ha med perspektivet säkerhet i olika projekt, både i genomförande och vad olika projekt kan leda till gällande säkerhet och trygghet.

- Framföra till de aktörer som kommer för att etablera sig i kommunen, om att de också arbetar aktivt för säkerhet, social inkludering samt initieras för att samarbeta med lokala myndigheter

Mariestad – en kreativ och innovativ kommun

Chefer, ledare och medarbetare uppmuntras till nytänkande "utanför boxen". Genom omvärldsbevakning hämtar vi inspiration från andra och skapar hållbara lösningar för våra kommuninvånare.

Bolagetsmål:

- Förmedla eller arrangera möten, företag emellan. De som verkar inom en bransch kan generera nytta åt varandras verksamheter i en annan bransch och på så vis skapa kreativa processer och innovationskraft

- Främja att nyetablerade verksamheter medverkar inom ett brett ekosystem av företag, universitet, forskningsinstitutioner och offentliga organisationer som samarbetar för att främja innovation.

- Bolaget kan upplysa om eller förmedla till kommande etableringsverksamheter, om vilka innovationsfonder och/eller finansieringsstöd som finns att söka till samhällets olika institutioner, inför etablering av nya verksamheter i kommunen. Detta kan vara avgörande för att nya idéer och innovationer att kan få fäste och växa just på platsen i Mariestads kommun.

Mariestad – en välkomnande kommun där alla kontakter genomsyras av ett gott bemötande

Vårt bemötande ska oavsett ärende ge en positiv känsla. Vi skapar mervärde för de vi är till för i varje samtal och möte. Vi sätter stort värde på våra invånare, besökare, företagare och anställda.

Bolagetsmål:

- Arbeta utifrån kommunkoncernens värdegrund.

- Att i varje kontakt bemöta med en trevlig och positiv anda. Ett gott bemötande i bolaget kan yttra sig i att; vara tydlig i hur man får tag i tjänstemän, visa på vilja att lösa problem, ta reda på mer fakta, återkoppla i enlighet med det man lovar

- Marknadsföring om kommunen i en välkomnande anda, genom att presentera kommunkoncernens arbete och mål till olika intressentgrupper

Mariestad – en attraktiv tillväxtkommun I Mariestad finns förutsättningar för hållbar tillväxt.

Entreprenörskap uppmuntras och ses som en tillgång. Vi förstår vikten av utbildning och forskning för att satsa rätt inför framtiden.

Bolagetsmål:

- Fokusera på sitt kärnuppdrag, vilket är att lotsa nyetableringar, till en smidig etableringsprocess i kommunen och därigenom skapa tillväxt
- Att vara en del i att marknadsföra kommunens fördelar som en plats att investera, leva och arbeta i.
- Främja de företag och verksamheter som tar initiativ till klimathållbara åtgärder och arbetar med miljövänliga teknologier och metoder

Gemensamt för samtliga bolag

- Månadsvis rapportering av ekonomisk ställning till Mariestads Stadshus AB
- Att tillsammans med övriga bolag ansvara för införandet av ett koncerngemensamt servicecenter där uppföljning av implementeringens fortskridande sker kvartalsvis av Drift- och Servicebolaget AB.
- Vara beredda och aktiva i att ta nya ansvarsområden tillsammans med kommunen för att möta framtidens utmaningar
- Aktivt och proaktivt söka koncernnytta tillsammans med övriga bolag med systematisk uppföljning.
    - Antal uppkomna förslag
    - Antal implementerade åtgärder
    - Mätbar koncernnytta
- Följa upp bolagets fastställda mål kopplat till Agenda 2030
- Arbeta aktivt med riskhantering och följa upp via internkontrollplanen
- Tydliggöra beslutsgången och säkerställa följsamheten av de av ägarna upprättade målen/inriktningsbesluten, detta så att samarbetet mellan kommunen och bolaget blir så effektiv som möjligt

4. Finansiellt mål

Mariestad – en kommun med långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässigt och ekonomiskt långsiktigt hållbara principer. Målen ska uppnås senast vid mandatperiodens slut. Målen följs upp i delårs- och årsrapporten. De ekonomiska målen för perioden 2026–2028 fastställs enligt följande

- Målet är att avkastningen på eget kapital ska visa en positiv utveckling över tid. Utvecklingen av avkastningen på eget kapital kommer att mätas årligen.
- Soliditeten ska minst uppgå till 12 % per år.

Ändamålet med bolaget är att expert- och servicetjänster i tillväxtfrågor inom främst samhällsbyggnad, teknik och finans. Vilket medför att bolaget inte ska investera i anläggningar och mm.

5. Ärenden av principiell beskaffenhet

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Mariestad möjlighet att ta ställning innan beslut fattas i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

6. Kommunfullmäktiges ställningstagande

Principiella frågor ska beredas via Mariestads Stadshus till Fullmäktige.

7. Uppföljning

Ägardirektivet följs upp och redovisas årligen i bolagsstyrningsrapporten.

8. Övrigt

Detta ägardirektiv kompletteras av en bolagspolicy för kommunala bolag i Mariestads kommun. Härutöver regleras bolagets verksamhet och förhållande till kommunen genom lagar och förordningar, bolagsordning, övriga policydokument samt civilrättsliga avtal.

Efter fastställande av kommunfullmäktige skall ägardirektiv och bolagspolicy antas av bolagsstämman i bolaget.

Ägardirektiv Mariestads drift- och servicebolag AB

Antaget av Kommunfullmäktige
Mariestad xx

Typ av styrdokument:	Ägardirektiv
Beslutsinstans:	Kommunfullmäktige
Datum för antagande:	xx
Diarienummer:	xx
Dokumentet gäller för:	Mariestads drift- och servicebolag AB
Giltighetstid:	Tills vidare
Tidpunkt för aktualisering:	Vid behov
Dokumentansvarig:	VD Mariestads Stadshus AB

Ägardirektiv för Mariestads drift- och servicebolag AB

1. Syfte

Syftet med ett särskilt ägardirektiv för Mariestads drift- och servicebolag AB är att utveckla och tydliggöra ägaridén/ändamålet med bolaget samt de ekonomiska mål och krav ägaren ställer på bolaget.

2. Ändamål

Bolaget ska bedriva verksamhet som är förenlig med bolagsordningen samt med den kommunala kompetensen.
Ändamålet för bolagets verksamhet är att, med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip, tillhandahålla drift- och servicetjänster åt ägaren/ägarna. Bolagets verksamhet ska bedrivas med iakttagande av lokaliseringsprincipen.

3. Verksamhetsmål

Kommunfullmäktiges fem mål gäller för mandatperioden och syftar till att tydliggöra de politiska prioriteringarna som gäller för nämnder och bolag. Nedan beskrivs dessa fem mål med inriktning om hur dessa mål ska uppnås för bolaget. Respektive mål ska uppnås senast vid mandatperiodens slut. Målen följs upp i delårs- och årsrapporten.

Nedan följer kommunfullmäktiges mål och hur de ska uppnås av bolaget.

Mariestad – en trygg kommun för alla

Genom stabil ekonomi, bra kvalitet och trygga miljöer kan Mariestad erbjuda en hållbar kommun för alla som bor, verkar och vistas här. Mariestad är en trygg samhällsspelare med engagemang och medborgarfokus.

Mariestad – en kreativ och innovativ kommun

Chefer, ledare och medarbetare uppmuntras till nytänkande ”utanför boxen”. Genom omvärldsbevakning hämtar vi inspiration från andra och skapar hållbara lösningar för våra kommuninvånare.

Bolagetsmål:

- Tar vara på medarbetarnas kreativitet för att utveckla verksamhet

Mariestad – en välkomnande kommun där alla kontakter genomsyras av ett gott bemötande

Vårt bemötande ska oavsett ärende ge en positiv känsla. Vi skapar mervärde för de vi är till för i varje samtal och möte. Vi sätter stort värde på våra invånare, besökare, företagare och anställda.

Bolagetsmål:

- Beställaren upplever att lokalvården blir utförd på ett professionellt sätt samt att beställare får ett professionellt bemötande.

- Invånarna upplever ett gott bemötande och finner det enkelt att få hjälp vid en första kontakt med Servicecenter

Mariestad – en attraktiv tillväxtkommun I Mariestad finns förutsättningar för hållbar tillväxt.

Entreprenörskap uppmuntras och ses som en tillgång. Vi förstår vikten av utbildning och forskning för att satsa rätt inför framtiden.

Gemensamt för samtliga bolag

- Månadsvis rapportering av ekonomisk ställning till Mariestads Stadshus AB
- Att tillsammans med övriga bolag ansvara för införandet av ett koncerngemensamt servicecenter där uppföljning av implementeringens fortskridande sker kvartalsvis av Drift- och Servicebolaget AB.
- Vara beredda och aktiva i att ta nya ansvarsområden tillsammans med kommunen för att möta framtidens utmaningar
- Aktivt och proaktivt söka koncernnytta tillsammans med övriga bolag med systematisk uppföljning.
    - Antal uppkomna förslag
    - Antal implementerade åtgärder
    - Mätbar koncernnytta
- Följa upp bolagets fastställda mål kopplat till Agenda 2030
- Arbeta aktivt med riskhantering och följa upp via internkontrollplanen
- Tydliggöra beslutsgången och säkerställa följsamheten av de av ägarna upprättade målen/inriktningsbesluten, detta så att samarbetet mellan kommunen och bolaget blir så effektiv som möjligt

4. Finansiellt mål

Mariestad – en kommun med långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässigt och ekonomiskt långsiktigt hållbara principer. Målen ska uppnås senast vid mandatperiodens slut. Målen följs upp i delårs- och årsrapporten. De ekonomiska målen för perioden 2026–2028 fastställs enligt följande.

1. Bolaget befinner sig i en uppbyggnadsfas, vilket innebär att det egna kapitalet successivt ska stärkas. Målet är att avkastningen på eget kapital ska visa en positiv utveckling över tid. Utvecklingen av avkastningen på eget kapital kommer att mätas årligen.

2. Soliditeten ska minst uppgå till 23 % per år.

3. Självfinansieringsgraden för reinvesteringar av anläggningar ska vara 100%. Vad avser investeringar som beror på ökad kapacitet eller direktiv från ägarna ska finansieringen beslutas av ägarna.

Med reinvesteringar avses investeringar som syftar till att bibehålla anläggningarnas funktion, säkerhet och värde över tid. Det inkluderar exempelvis underhållsinvesteringar, utbyte av föråldrad utrustning samt uppgraderingar som inte innebär kapacitetsökning.
Investeringar som avser ökad kapacitet motiveras främst av en växande efterfrågan, exempelvis till följd av befolkningstillväxt eller utbyggnad inom kommunen. Dessa investeringar är strategiska till sin natur och ska finansieras enligt beslut från ägarna.

5. Ärenden av principiell beskaffenhet

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Mariestad möjlighet att ta ställning innan beslut fattas i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt.
Principiella frågor ska beredas via Mariestads Stadshus till Fullmäktige.

6. Uppföljning

Ägardirektivet följs upp och redovisas årligen i bolagsstyrningsrapporten.

7. Kommunfullmäktiges ställningstagande

Principiella frågor ska beredas via Mariestads Stadshus till Fullmäktige.

8. Övrigt

Detta ägardirektiv kompletteras av en bolagspolicy för kommunala bolag i Mariestads kommun. Härutöver regleras bolagets verksamhet och förhållande till kommunen genom lagar och förordningar, bolagsordning, övriga policydokument samt civilrättsliga avtal.
Efter fastställande av kommunfullmäktige skall ägardirektiv och bolagspolicy antas av bolagsstämman i bolaget.

Ägardirektiv Mariestads Utvecklingsfastigheter AB med dotterbolag

Typ av styrdokument:	Ägardirektiv
Beslutsinstans:	Kommunfullmäktige
Datum för antagande:	xx
Diarienummer:	xx
Dokumentet gäller för:	Mariestads Utvecklingsfastigheter AB med dotterbolag
Giltighetstid:	Tills vidare
Tidpunkt för aktualisering:	Vid behov
Dokumentansvarig:	**VD Mariestads Stadshus**

Ägardirektiv för Mariestads Utvecklingsbolag AB med dotterbolag

1. Syfte

Syftet med ett särskilt ägardirektiv för Mariestads Utvecklingsfastigheter AB med dotterbolag är att utveckla och tydliggöra ägaridén/ändamålet med bolaget samt de ekonomiska mål och krav ägaren ställer på bolaget.

I detta särskilda ägardirektiv benämns moderbolaget Mariestads Utvecklingsfastigheter AB med dotterbolag som bolaget.

2. Ändamål

Bolaget ska bedriva verksamhet som är förenlig med bolagsordningen samt med den kommunala kompetensen.

Det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet är att direkt förvärva, äga, förvalta och förädla och avyttra fastigheter och aktier och andelar i fastighetsbolag samt bedriva därmed förenlig verksamhet. Bolagets verksamhet ska bedrivas med iakttagande av lokaliseringsprincipen.

Bolaget ska aktivt samverka med ägaren beträffande drift och förvaltning av övriga fastigheter, i syfte att utveckla och effektivisera kommunens fastighetsbestånd samt regelbundet pröva om förutsättningar finns att utveckla bolaget genom att tillföra ytterligare verksamheter som genererar kostnadseffektiviseringar i bolagskoncernen.

Bolaget ska enligt ägarens intentioner organisera sig så att bolagskoncernens gemensamma resurser optimeras och effektiviseras. Samordningsvinster ska alltid eftersträvas.

Bolaget ska erbjuda ett varierat utbud av kommersiella fastigheter med olika upplåtelseform och standard. Bolaget ska anlägga ett finansiellt perspektiv vid bedömningen av affärsmässigheten i olika projekt.

3. Verksamhetsmål

Kommunfullmäktiges fem mål gäller för mandatperioden och syftar till att tydliggöra de politiska prioriteringarna som gäller för nämnder och bolag. Nedan beskrivs dessa fem mål med inriktning om hur dessa mål ska uppnås för bolaget. Respektive mål ska uppnås senast vid mandatperiodens slut. Målen följs upp i delårs- och årsrapporten.

Nedan följer kommunfullmäktiges mål och hur de ska uppnås av bolaget.

Mariestad – en trygg kommun för alla

Genom stabil ekonomi, bra kvalitet och trygga miljöer kan Mariestad erbjuda en hållbar kommun för alla som bor, verkar och vistas här. Mariestad är en trygg samhällsspelare med engagemang och medborgarfokus.

Bolagetsmål:

Mariestad – en kreativ och innovativ kommun

Chefer, ledare och medarbetare uppmuntras till nytänkande "utanför boxen". Genom omvärldsbevakning hämtar vi inspiration från andra och skapar hållbara lösningar för våra kommuninvånare.

Bolagetsmål:

Mariestad – en välkomnande kommun där alla kontakter genomsyras av ett gott bemötande

Vårt bemötande ska oavsett ärende ge en positiv känsla. Vi skapar mervärde för de vi är till för i varje samtal och möte. Vi sätter stort värde på våra invånare, besökare, företagare och anställda.

Bolagetsmål:

Mariestad – en attraktiv tillväxtkommun I Mariestad finns förutsättningar för hållbar tillväxt.

Entreprenörskap uppmuntras och ses som en tillgång. Vi förstår vikten av utbildning och forskning för att satsa rätt inför framtiden.

Bolagetsmål:

Gemensamt för samtliga bolag

- Månadsvis rapportering av ekonomisk ställning till Mariestads Stadshus AB
- Att tillsammans med övriga bolag ansvara för införandet av ett koncerngemensamt servicecenter där uppföljning av implementeringens fortskridande sker kvartalsvis av Drift- och Servicebolaget AB.
- Vara beredda och aktiva i att ta nya ansvarsområden tillsammans med kommunen för att möta framtidens utmaningar
- Aktivt och proaktivt söka koncernnytta tillsammans med övriga bolag med systematisk uppföljning.
    - Antal uppkomna förslag
    - Antal implementerade åtgärder
    - Mätbar koncernnytta
- Följa upp bolagets fastställda mål kopplat till Agenda 2030
- Arbeta aktivt med riskhantering och följa upp via internkontrollplanen
- Tydliggöra beslutsgången och säkerställa följsamheten av de av ägarna upprättade målen/inriktningsbesluten, detta så att samarbetet mellan kommunen och bolaget blir så effektiv som möjligt

4. Finansiellt mål

Mariestad – en kommun med långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässigt och ekonomiskt långsiktigt hållbara principer. Målen ska uppnås senast vid mandatperiodens slut. Målen följs upp i delårs- och årsrapporten. De ekonomiska målen för perioden 2026–2028 fastställs enligt följande.

1. Bolaget befinner sig i en uppbyggnadsfas, vilket innebär att det egna kapitalet successivt ska stärkas. Målet är att avkastningen på eget kapital ska visa en positiv utveckling över tid. Utvecklingen av avkastningen på eget kapital kommer att mätas årligen.

2. Bolaget ska sträva efter att öka soliditeten över tid, med hänsyn till investeringsbehov och verksamhetens utveckling. Utvecklingen av soliditeten kommer att mätas årligen.

3. Vid varje strategisk investering, såsom köp av fastighet eller bolag, ska en investeringskalkyl upprättas som visar förväntad avkastning på eget kapital över tid.

5. Ärenden av principiell beskaffenhet

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Mariestad möjlighet att ta ställning innan beslut fattas i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

6. Kommunfullmäktiges ställningstagande

Bolaget äger inte rätt att förvärva, avyttra och överlåta egendom utan godkännande av Mariestads Stadshus AB.

Principiella frågor ska beredas via Mariestads Stadshus AB till Fullmäktige.

7. Uppföljning

Ägardirektivet följs upp och redovisas årligen i bolagsstyrningsrapporten.

8. Övrigt

Detta ägardirektiv kompletteras av en bolagspolicy för kommunala bolag i Mariestads kommun. Härutöver regleras bolagets verksamhet och förhållande till kommunen genom lagar och förordningar, bolagsordning, övriga policydokument samt civilrättsliga avtal.

Efter fastställande av kommunfullmäktige skall ägardirektiv och bolagspolicy antas av bolagsstämman i bolaget.

Ägardirektiv Mariehus AB med dotterbolag

Typ av styrdokument:	Ägardirektiv
Beslutsinstans:	Kommunfullmäktige
Datum för antagande:	xx
Diarienummer:	xx
Dokumentet gäller för:	Mariehus AB med dotterbolag
Giltighetstid:	Tills vidare
Tidpunkt för aktualisering:	Vid behov
Dokumentansvarig:	VD Mariestads Stadshus AB

Ägardirektiv för Mariehus AB med dotterbolag

1. Syfte

Syftet med ett särskilt ägardirektiv för Mariehus AB med dotterbolag är att utveckla och tydliggöra ägaridén/ändamålet med bolaget samt de ekonomiska mål och krav ägaren ställer på bolaget.

I detta särskilda ägardirektiv benämns moderbolaget Mariehus AB med dotterbolag som bolaget.

2. Ändamål

Bolaget ska bedriva verksamhet som är förenlig med bolagsordningen samt med den kommunala kompetensen.

Bolaget ska med utgångspunkt i de övergripande målen för Mariestads kommun som beslutats av kommunfullmäktige uppföra, köpa, sälja och förvalta fastigheter för bostäder samt kommunens behov inom Mariestad kommun.

Ändamålet med bolagets verksamhet är att främja bostads- och kommunal lokalförsörjning i kommunen.

Bolaget ska aktivt samverka med ägaren beträffande drift och förvaltning av övriga fastigheter, i syfte att utveckla och effektivisera kommunens fastighetsbestånd samt regelbundet pröva om förutsättningar finns att utveckla bolaget genom att tillföra ytterligare verksamheter som genererar kostnadseffektiviseringar i kommunkoncernen.

Bolaget ska enligt ägarens intentioner organisera sig så att bolagskoncernens gemensamma resurser optimeras och effektiviseras. Samordningsvinster ska alltid eftersträvas.

Bolaget ska med utgångspunkt i ägardirektivet på ett aktivt sätt bidra till att utveckla Mariestads kommun till en attraktiv och efterfrågad kommun att leva och bo i och regelbundet i samverkan med ägaren ta fram planer för byggnation i enlighet med intentionerna i gällande översiktsplan.

Bolaget ska erbjuda ett varierat utbud av bostäder med olika upplåtelseform och standard. Bolaget ska inte äga kommersiella fastigheter. Fokus ska utöver bostäder ligga på behovet av kommunala lokaler främst då inom äldre- och socialomsorgen. Byggnation och uthyrning av bostäder och lokaler tillhandahålls av bolaget endast då detta inte kan tillgodoses via andra aktörer på marknaden. Bolaget ska anlägga ett långsiktigt perspektiv vid bedömningen av affärsmässigheten i olika projekt.

Bolaget ska delta i kommunens planering för lokalförsörjningen och ska ur ett kommunkoncernperspektiv aktivt verka för att tillhandahålla både lägenheter och bygga kommunala verksamhetsloker såsom gruppbostäder och särskilt boende samt trygghetsboenden.

3. Verksamhetsmål

Kommunfullmäktiges fem mål gäller för mandatperioden och syftar till att tydliggöra de politiska prioriteringarna som gäller för nämnder och bolag. Nedan beskrivs dessa fem mål med inriktning om hur dessa mål ska uppnås för bolaget. Respektive mål ska uppnås senast vid mandatperiodens slut. Målen följs upp i delårs- och årsrapporten.

Nedan följer kommunfullmäktiges mål och hur de ska uppnås av bolaget.

Mariestad – en trygg kommun för alla

Genom stabil ekonomi, bra kvalitet och trygga miljöer kan Mariestad erbjuda en hållbar kommun för alla som bor, verkar och vistas här. Mariestad är en trygg samhällsspelare med engagemang och medborgarfokus.

Bolagetsmål:

- Omfattas av och aktivt verka för kommunens kris- och säkerhetsarbete.
- Medverka och ta initiativ i frågor som rör brottsförebyggande åtgärder.
- Motverka segregation genom att bygga och förvalta attraktiva och prisvärda bostäder med olika upplåtelseformer i bostadsområden och kommundelar.
- Upplåta bostäder som är anpassade för särskilda behov hos grupper eller enskilda personer.

Mariestad – en kreativ och innovativ kommun

Chefer, ledare och medarbetare uppmuntras till nytänkande ”utanför boxen”. Genom omvärldsbevakning hämtar vi inspiration från andra och skapar hållbara lösningar för våra kommuninvånare.

Bolagetsmål:

- Verka för en god miljö genom att tillhandahålla sunda och energisnåla hus.
- Medverka till kommunkoncernens hållbara samhällsomställning genom att aktivt medverka i förändringsarbetet.

Mariestad – en välkomnande kommun där alla kontakter genomsyras av ett gott bemötande

Vårt bemötande ska oavsett ärende ge en positiv känsla. Vi skapar mervärde för de vi är till för i varje samtal och möte. Vi sätter stort värde på våra invånare, besökare, företagare och anställda.

Bolagetsmål:

- Fokusera på sitt kärnuppdrag, vilket är att tillhandahålla fastigheter och bostäder för alla typer av kunder.

Mariestad – en attraktiv tillväxtkommun I Mariestad finns förutsättningar för hållbar tillväxt.

Entreprenörskap uppmuntras och ses som en tillgång. Vi förstår vikten av utbildning och forskning för att satsa rätt inför framtiden.

Bolagetsmål:

- Medverka till att utveckla Mariestads kommun som en attraktiv bostadsort.
- Verka för att bostadsbeståndet anpassas till en god standard för IT- kommunikation.
- Eftersträva en god tillgänglighet i nuvarande och framtida bostäder och bostadsområden.
- Aktivt arbeta för en hållbar utveckling inom verksamheten.
- Aktivt arbeta för minskad energiförbrukning.
- Upprätta underhålls- och besiktningsplaner för bolagets fastigheter.
- Fokusera på underhållsbehovet och därmed överlämna nyproduktion till marknaden
- Att främja byggandet på landsbygden genom att gå först med så kallade ”Mariehus-hus”. Efter produktion ska dessa hus säljas om marknaden är villig att betala produktionskostnaderna

Gemensamt för samtliga bolag

- Månadsvis rapportering av ekonomisk ställning till Mariestads Stadshus AB
- Att tillsammans med övriga bolag ansvara för införandet av ett koncerngemensamt servicecenter där uppföljning av implementeringens fortskridande sker kvartalsvis av Drift- och Servicebolaget AB..
- Vara beredda och aktiva i att ta nya ansvarsområden tillsammans med kommunen för att möta framtidens utmaningar
- Aktivt och proaktivt söka koncernnytta tillsammans med övriga bolag med systematisk uppföljning.
    - Antal uppkomna förslag
    - Antal implementerade åtgärder
    - Mätbar koncernnytta
- Följa upp bolagets fastställda mål kopplat till Agenda 2030
- Arbeta aktivt med riskhantering och följa upp via internkontrollplanen
- Tydliggöra beslutsgången och säkerställa följsamheten av de av ägarna upprättade målen/inriktningsbesluten, detta så att samarbetet mellan kommunen och bolaget blir så effektiv som möjligt

4. Finansiellt mål

Mariestad – en kommun med långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässigt och ekonomiskt långsiktigt hållbara principer. Målen ska uppnås senast vid mandatperiodens slut. Målen följs upp i delårs- och årsrapporten. De ekonomiska målen för perioden 2026–2028 fastställs enligt följande.

1. Avkastning på eget kapital ska minst uppgå till 4 % per år.

2. Soliditeten ska minst uppgå till 15% per år.

3. Självfinansieringsgraden för reinvesteringar av anläggningar ska vara 100%. Vad avser investeringar som beror på ökad kapacitet eller direktiv från ägarna ska finansieringen beslutas av ägarna.

Med reinvesteringar avses investeringar som syftar till att bibehålla anläggningarnas funktion, säkerhet och värde över tid. Det inkluderar exempelvis underhållsinvesteringar, utbyte av föråldrad utrustning samt uppgraderingar som inte innebär kapacitetsökning.

Investeringar som avser ökad kapacitet motiveras främst av en växande efterfrågan, exempelvis till följd av befolkningstillväxt eller utbyggnad inom kommunen. Dessa investeringar är strategiska till sin natur och ska finansieras enligt beslut från ägarna.

Bolaget ska, om det är möjligt inom ramen för gällande lagstiftning, lämna utdelning till ägaren för finansiering av socioekonomiska projekt som främjar social hållbarhet, trygghet och integration i kommunen.

Genom hållbar fastighetsekonomi ska bolaget planera och verka för omsättning av fastigheter i syfte att klara det kommunala behovet av bostäder och verksamhetslokaler. Målet är att ha en hyressättning som är affärsmässigt korrekt.

5. Ärenden av principiell beskaffenhet

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Mariestad möjlighet att ta ställning innan beslut fattas i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

6. Kommunfullmäktiges ställningstagande

Bolaget äger inte rätt att förvärva, avyttra och överlåta egendom utan godkännande av Mariestads Stadshus AB.

Principiella frågor ska beredas via Mariestads Stadshus till Fullmäktige.

7. Uppföljning

Ägardirektivet följs upp och redovisas årligen i bolagsstyrningsrapporten.

8. Övrigt

Detta ägardirektiv kompletteras av en bolagspolicy för kommunala bolag i Mariestads kommun. Härutöver regleras bolagets verksamhet och förhållande till kommunen genom lagar och förordningar, bolagsordning, övriga policydokument samt civilrättsliga avtal.

Efter fastställande av kommunfullmäktige skall ägardirektiv och bolagspolicy antas av bolagsstämman i bolaget.

Ägardirektiv VänerEnergi AB med dotterbolag

Typ av styrdokument:	Ägardirektiv
Beslutsinstans:	Kommunfullmäktige
Datum för antagande:	xx
Diarienummer:	xx
Dokumentet gäller för:	VänerEnergi AB med dotterbolag
Giltighetstid:	Tills vidare
Tidpunkt för aktualisering:	Vid behov
Dokumentansvarig:	VD Mariestads Stadshus AB

Ägardirektiv för VänerEnergi AB med dotterbolag

1. Syfte

Syftet med ett särskilt ägardirektiv för VänerEnergi AB med dotterbolag är att utveckla och tydliggöra ägaridén/ändamålet med bolaget samt de ekonomiska mål och krav ägarna ställer på bolaget. Bolagets styrning utgår ifrån majoritetsägarens ledning.
I detta särskilda ägardirektiv benämns moderbolaget VänerEnergi AB med dotterbolag som ”bolaget”.

2. Ändamål

Bolaget ska med utgångspunkt i ägardirektivet tillgodose kundernas behov av konkurrenskraftiga och miljövänliga lösningar inom bolagets verksamhetsområden med hög tillgänglighet och till konkurrenskraftiga och affärsmässiga priser. Bolagens verksamhet ska utveckla sina affärsområden, fjärrvärme, el- och fibernät, vindkraft och vätgas, och ligga i framkant när det gäller innovation och utveckling.
Verksamheten ska bedrivas affärsmässigt utifrån en god affärsetik. Bolaget ska också bidra till lokal och regional samhällsutveckling.
Bolaget ska på ett effektivt och affärsmässigt sätt medverka till att utveckla kommunerna som attraktiva och efterfrågade etablerings- och bostadsorter för industrier och privatpersoner och regelbundet i samverkan med ägarna ta fram planer i enlighet med intentionerna i gällande översiktsplaner.
Med principen om affärsmässiga grunder i beaktande, ska bolaget se till nyttan för båda kommunerna. Det allmännyttiga syftet innebär bland annat att bolaget ska medverka till att utveckla kommunerna till en attraktiv kommun att leva, bo och driva företag i.
Bolaget ska erbjuda ett varierat utbud av tjänster inom energiområdet och aktivt verka för utveckling av nya former för hållbar energiförsörjning, inom produktion, lagring och distribution. Nya verksamhetsområden skapas vid behov. Bolaget ska anlägga ett långsiktigt perspektiv vid bedömningen av olika projekt.
I bolagets affärsområden ska det ingå att arbeta med optimering av energisystemet.

3. Verksamhetsmål

Bolaget ska uppnå följande mål under perioden 2026-2028

- Trygga energiförsörjning och stabil leverans
- Erbjuda elnät med få störningar och avbrott
- Ingå och omfattas av kommunkoncernens säkerhetsarbete med anledning av att stor del av bolagets verksamhet är samhällsviktig
- Bolaget ska aktivt stimulera klimat- och omställningsarbete, bland annat genom att möjliggöra för mindre energiproducenter att sälja sin el
- Bolaget ska ligga i framkant som leverantör av el, fiber och fjärrvärme till nya bostäder och energi

- Bolaget ska i samverkan verka för utveckling inom samtliga affärsområden
- Skyndsamt och serviceinriktat hantera de leveransavbrott som inträffar.
- Arbeta utifrån kommunkoncernens värdegrund.

Bolaget har som vision att vara ett kostnadseffektivt företag som ska generera:

- Nöjda kunder
- Hög tillgänglighet
- Konkurrenskraftiga och affärsmässiga priser
- God lönsamhet
- Miljövänliga energilösningar
- Lokal förankring

Gemensamt för samtliga bolag

- Månadsvis rapportering av ekonomisk ställning till Mariestads Stadshus AB
- Att tillsammans med övriga bolag ansvara för införandet av ett koncerngemensamt service-center där uppföljning av implementeringens fortskridande sker kvartalsvis av Drift- och Servicebolaget AB..
- Vara beredda och aktiva i att ta nya ansvarsområden tillsammans med kommunen för att möta framtidens utmaningar
- Aktivt och proaktivt söka koncernnytta tillsammans med övriga bolag med systematisk uppföljning.
    - Antal uppkomna förslag
    - Antal implementerade åtgärder
    - Mätbar koncernnytta
- Följa upp bolagets fastställda mål kopplat till Agenda 2030
- Arbeta aktivt med riskhantering och följa upp via internkontrollplanen
- Tydliggöra beslutsgången och säkerställa följsamheten av de av ägarna upprättade mål-len/inriktningsbesluten, detta så att samarbetet mellan kommunen och bolaget blir så ef-fektiv som möjligt

4. Finansiellt mål

En kommun med långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässigt och ekonomiskt långsiktigt hållbara principer. De ekonomiska målen för perioden 2026-2028 fastställs enligt följande.

1. Avkastning på eget kapital ska minst uppgå till 5 % per år.
2. Soliditeten ska minst uppgå till 35% per år
3. Självfinansieringsgraden för reinvesteringar av anläggningar ska vara 100%. Vad avser investeringar som beror på ökad kapacitet eller direktiv från ägarna ska finansieringen beslutas av ägarna.
4. Bolaget ska lämna utdelning motsvarande de tre senaste årens utdelningar.

Med reinvesteringar avses investeringar som syftar till att bibehålla anläggningarnas funktion, säkerhet och värde över tid. Det inkluderar exempelvis underhållsinvesteringar, utbyte av föråldrad utrustning samt uppgraderingar som inte innebär kapacitetsökning.

Investeringar som avser ökad kapacitet motiveras främst av en växande efterfrågan, exempelvis till följd av befolkningstillväxt eller utbyggnad inom kommunen.

5. Ärenden av principiell beskaffenhet

Särskilt viktiga och principiella frågor, som ska lyftas till kommunfullmäktige, ska alltid först beredas/godkännas av moderbolaget Mariestads Stadshus AB och Töreboda kommun.

6. Kommunfullmäktiges ställningstagande

Bolaget skall bereda berörd kommunfullmäktige i möjlighet att ta ställning innan beslut fattas i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

7. Uppföljning

Ägardirektivet följs upp och redovisas årligen i bolagsstyrningsrapporten.

8. Övrigt

Detta ägardirektiv kompletteras av en bolagspolicy för kommunala bolag i Mariestads kommun. Härutöver regleras bolagets verksamhet och förhållande till kommunerna genom lagar och förordningar, bolagsordning, övriga policydokument samt civilrättsliga avtal.
Efter fastställande av kommunfullmäktige i båda kommunerna skall ägardirektiv och bolagspolicy antas av bolagsstämman i bolaget.

MARIESTAD

Datum: 2025-12-04
Dnr KS 2025/00749

Kommundirektör
Susanne Wirdemo

Kommunstyrelsen

Organisationsförändring avseende auktoriserad revisionsbyrå

Kommundirektörens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige godkänner att Azets Revision & Rådgivning AB är utsedd som upphandlad auktoriserade revisionsbyrå för Mariestads Kommun. Det är revisionsbolaget som utser yrkesrevisor och ersättare.

2. Kommunfullmäktige godkänner att KPMG Novo Revision, Skatt och Rådgivning i Sverige AB, org.nr 559480-5169, är upphandlad auktoriserade revisionsbyrå för stiftelser med anknuten förvaltning. Det är revisionsbolaget som utser yrkesrevisor och ersättare.

Bakgrund

Azets Revision & Rådgivning har förvärvat delar av KPMG:s verksamhet inom revision och rådgivning för små och medelstora företag samt offentlig sektor. Förvärvet slutfördes den 15 augusti 2025, vilket innebär att Azets övertar rollen som upphandlad auktoriserade revisionsbyrå och biträder kommunrevisionen i revisionsuppdraget enligt gällande avtal med kommunen.

Samtidigt har KPMG överfört den upphandlade tjänsten avseende yrkesrevisor för stiftelser med anknuten förvaltning till KPMG Novo Revision, Skatt och Rådgivning i Sverige AB.

Förändringen innebär att kommunrevisionen fortsatt får samma omfattning och innehåll i det avtalade stödet som tidigare. Det sker inga förändringar i tjänsternas kvalitet, omfattning eller ansvarsfördelning – endast leverantörsnamn och organisationsstruktur har ändrats.

Bedömning ur miljömässig dimension

Ingen bedömning har gjorts ur miljömässig dimension.

Bedömning ur social dimension

Ingen bedömning har gjorts ur social dimension.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ingen bedömning har gjorts ur ekonomisk dimension.

Underlag för beslut

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2025-12-04
Redovisningschefen tjänsteskrivelse, daterad 2025-12-04

Beslutet ska skickas till:
Förvaltningschef, Anna Holmqvist
Redovisningschef, Ida Nilsson

Mariestads kommun

Tjänsteskrivelse
Datum: 2025-12-04
Dnr: 2025/749

Kommunstyrelseförvaltningen
Ida Nilsson
Redovisningschef

Kommunstyrelsen

Organisationsförändring avseende auktoriserade revisionsbyrå

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige godkänner att Azets Revision & Rådgivning AB är utsedd som upphandlad auktoriserade revisionsbyrå för Mariestads Kommun. Det är revisionsbolaget som utser yrkesrevisor och ersättare.

2. Kommunfullmäktige godkänner att KPMG Novo Revision, Skatt och Rådgivning i Sverige AB, org.nr 559480-5169, är upphandlad auktoriserade revisionsbyrå för stiftelser med anknuten förvaltning. Det är revisionsbolaget som utser yrkesrevisor och ersättare.

Bakgrund

Azets Revision & Rådgivning har förvärvat delar av KPMG:s verksamhet inom revision och rådgivning för små och medelstora företag samt offentlig sektor. Förvärvet slutfördes den 15 augusti 2025, vilket innebär att Azets övertar rollen som upphandlad auktoriserade revisionsbyrå och biträder kommunrevisionen i revisionsuppdraget enligt gällande avtal med kommunen.

Samtidigt har KPMG överfört den upphandlade tjänsten avseende yrkesrevisor för stiftelser med anknuten förvaltning till KPMG Novo Revision, Skatt och Rådgivning i Sverige AB.

Förändringen innebär att kommunrevisionen fortsatt får samma omfattning och innehåll i det avtalade stödet som tidigare. Det sker inga förändringar i tjänsternas kvalitet, omfattning eller ansvarsfördelning – endast leverantörsnamn och organisationsstruktur har ändrats.

Social dimension

Ingen bedömning har gjorts ur social dimension.

Mariestads kommun

Miljömässig dimension
Ingen bedömning har gjorts ur miljömässig dimension.

Ekonomisk dimension
Ingen bedömning har gjorts ur ekonomisk dimension.

Underlag till beslut
Redovisningschefen tjänsteskrivelse, daterad 2025-12-04

Beslutet ska skickas till
Förvaltningschef, Anna Holmqvist
Redovisningschef, Ida Nilsson

Kommundirektör
Susanne Wirdemo

Kommunstyrelsen

Motion om kommunjurist

Förslag till beslut

Kommundirektören lämnar inget förslag till beslut.

Bakgrund

Marie Engström Rosengren (V) har i en motion föreslagit att Mariestads kommun ska anställa en kommunjurist, samt att denna ska närvara vid kommunfullmäktiges sammanträden.

Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga och alla har rätt att närvara som åhörare. Detta framgår av arbetsordningen för kommunfullmäktige. Däremot är rätten att yttra sig under sammanträdet begränsad till vissa funktioner, såsom ordförande och vice ordförande i nämnder, revisorer, kommundirektör samt kommunfullmäktiges sekreterare.

Bedömning ur miljömässig dimension

Ingen bedömning görs utifrån den miljömässiga dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Ingen bedömning görs utifrån den sociala dimensionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ingen bedömning görs utifrån den ekonomiska dimensionen.

Underlag för beslut

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-14
Ekonomichefens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-14
Motion om kommunjurist

Beslutet ska skickas till:

Motionären, Marie Engström Rosengren (V)
Kommundirektör, Susanne Wirdemo
Ekonomichef, Anna Holmqvist
Administrativ chef, Eleonor Hultmark

Mariestads kommun

Tjänsteskrivelse
Datum: 202511-14
Dnr: 2025/189

Kommunstyrelseförvaltning
Anna Holmqvist
Förvaltningschef

Kommunstyrelsen

Motion om kommunjurist

Förslag till beslut
Förvaltningen lämnar inget förslag till beslut.

Bakgrund
Marie Engström Rosengren (V) har i en motion föreslagit att Mariestads kommun ska anställa en kommunjurist, samt att denna ska närvara vid kommunfullmäktiges sammanträden.

Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga och alla har rätt att närvara som åhörare. Detta framgår av arbetsordningen för kommunfullmäktige. Däremot är rätten att yttra sig under sammanträdet begränsad till vissa funktioner, såsom ordförande och vice ordförande i nämnder, revisorer, kommundirektör samt kommunfullmäktiges sekreterare.

Social dimension
Ingen bedömning görs utifrån den sociala dimensionen.

Miljömässig dimension
Ingen bedömning görs utifrån den miljömässiga dimensionen.

Ekonomisk dimension
Ingen bedömning görs utifrån den ekonomiska dimensionen.

Underlag till beslut
Ekonomichefens tjänsteskrivelse, daterad 2025–11-14

Motion om kommunjurist

Mariestads kommun

Beslutet ska skickas till

Motionären
Kommundirektör, Susanne Wirdemo
Förvaltningschef, Anna Holmqvist
Administrativ chef, Eleonor Hultmark

Motion om kommunjurist

Vänsterpartiet föreslår att Mariestads kommun anställer en kommunjurist. Syftet är att både tjänstepersoner och förtroendevalda på ett enkelt sätt ska ha tillgång till juridisk rådgivning.

Som förtroendevalda ställs vi ofta inför juridiska frågeställningar som dessutom många gånger är komplexa. Att i det läget har tillgång till juridisk kompetens är av stor vikt. Det gäller inte minst vid kommunfullmäktiges möten. Där har det vid flera tillfällen uppstått situationer där det råder osäkerhet kring lagstiftning i vissa specifika frågor. Att en kommunjurist ska finnas närvarande vid kommunfullmäktiges möten är därför en självklarhet.

Att skapa förutsättningar för att fatta tillförlitliga och rättssäkra beslut är en viktig hörnsten i demokratin. Att vara transparent och ge medborgare möjlighet att följa ett ärendes behandling fram till beslut är också en viktig demokratisk funktion.
De som har valt oss - och vars skattepengar vi hanterar - förväntar sig att vi på ett rättssäkert sätt tar det ansvaret. Det handlar om förtroende.

Mot den bakgrunden yrkar jag att:

- Mariestads kommun anställer en kommunjurist
- Kommunjuristen ska närvara vid kommunfullmäktiges sammanträden

Mariestad i mars 2025

/Marie Engström Rosengren/
Vänsterpartiet

Kommundirektör
Susanne Wirdemo

Kommunstyrelsen

Motion avseende återbruk av byggmaterial

Kommundirektörens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Bakgrund

I inkommen motion från Janne Jansson (S) framgår önskemål om att Mariestads kommun ska starta upp ett mottagande och en försäljning av begagnat byggmaterial, samt att intäkterna ska gå till att stödja och finansiera olika projekt för arbetsmarknadsåtgärder. I motionen framgår ej hur verksamheten skulle utformas och vart i den kommunala organisationen den skulle placeras.

Om mottagande och försäljning av återbruk skulle placeras under AME skulle detta innebära en ny inriktning på AME för vilken verksamheten ej är dimensionerad. Uppstart av ny verksamhet inom detta område skulle innebära behov av nya lokaler, mer personal, utbildning och inköp av olika slag. Det finns ej utrymme i nuvarande budget för några investeringar eller utökning av personal, och det finns idag inga tomma lokaler på Maria Nova. AME bedöms därför ej ha möjlighet att i verksamhetens nuvarande utformning genomföra en sådan utökning av aktivitet.

Om Mariestads kommun önskar starta en verksamhet med mottagande och försäljning av byggmaterial rekommenderas att en förstudie genomförs kring utformning av verksamheten utifrån bland annat juridiska och konkurrensmässiga aspekter, prissättning, samt ekonomiska, personella och lokalmässiga förutsättningar.

Sammantaget är frågan om uppstart av verksamhet gällande återbruk av byggmaterial komplex och kräver ett omfattande utredningsarbete. Bedömning är därför att, som motionen är utformad, föreslå att avslå motionen.

Bedömning ur miljömässig dimension

Mottagande och försäljning av begagnat byggmaterial beskrivs i motionen ha en positiv inverkan på miljön.

Bedömning ur social dimension

Arbetsmarknadsåtgärder och lämpliga aktiviteter för personer i behov av sysselsättning som hjälper dem att närma sig arbetsmarknaden är viktiga insatser i det sociala arbete för personer som erhåller ekonomiskt bistånd. Viktigt är dock att dessa utformas utifrån individernas stödbehov och med stegförflyttning mot arbete som mål och att personalen ges förutsättningar att stötta deltagarna. Uppstart av verksamhet enligt inkommen motion bedöms ej möjlig inom ramarna för nuvarande verksamhet på AME.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Upprättande av verksamhet för hantering av begagnat byggnadsmaterial skulle innebära behov av nya lokaler, ökat behov av personal samt andra inköp. Detta ryms ej i AME:s nuvarande budget och ekonomiska möjligheter finns därför inte för att genomföra förslaget i motionen.

Underlag för beslut

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2025-12-01
Socialchefens tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-29
Motion

Beslutet ska skickas till:

Janne Jansson (S)
Anitta Into, förvaltningschef
Eva Påhlman, avdelningschef
Erika Feltsten, kvalificerad utredare
Caroline Carlsson, enhetschef

Mariestads kommun

Tjänsteskrivelse
Datum: 2025-11-29
Dnr:

Arbetsmarknadsenheten
Anitta Into
Förvaltningschef

Kommunstyrelsen

Motion gällande återbruk av byggmaterial

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige avslår motionen.

Bakgrund
I inkommen motion från Janne Jansson (S) framgår önskemål om att Mariestads kommun ska starta upp ett mottagande och en försäljning av begagnat byggmaterial, samt att intäkterna ska gå till att stödja och finansiera olika projekt för arbetsmarknadsåtgärder. I motionen framgår ej hur verksamheten skulle utformas och vart i den kommunala organisationen den skulle placeras.

Om mottagande och försäljning av återbruk skulle placeras under AME skulle detta innebära en ny inriktning på AME för vilken verksamheten ej är dimensionerad. Uppstart av ny verksamhet inom detta område skulle innebära behov av nya lokaler, mer personal, utbildning och inköp av olika slag. Det finns ej utrymme i nuvarande budget för några investeringar eller utökning av personal, och det finns idag inga tomma lokaler på Maria Nova. AME bedöms därför ej ha möjlighet att i verksamhetens nuvarande utformning genomföra en sådan utökning av aktivitet.

Om Mariestads kommun önskar starta en verksamhet med mottagande och försäljning av byggmaterial rekommenderas att en förstudie genomförs kring utformning av verksamheten utifrån bland annat juridiska och konkurrensmässiga aspekter, prissättning, samt ekonomiska, personella och lokalmässiga förutsättningar.

Sammantaget är frågan om uppstart av verksamhet gällande återbruk av byggmaterial komplex och kräver ett omfattande utredningsarbete. Bedömning är därför att, som motionen är utformad, föreslå att avslå motionen.

Social dimension
Arbetsmarknadsåtgärder och lämpliga aktiviteter för personer i behov av sysselsättning som hjälper dem att närma sig arbetsmarknaden är

viktiga insatser i det sociala arbete för personer som erhåller ekonomiskt bistånd. Viktigt är dock att dessa utformas utifrån individernas stödbehov och med stegförflyttning mot arbete som mål och att personalen ges förutsättningar att stötta deltagarna. Uppstart av verksamhet enligt inkommen motion bedöms ej möjlig inom ramarna för nuvarande verksamhet på AME.

Miljömässig dimension

Mottagande och försäljning av begagnat byggmaterial beskrivs i motionen ha en positiv inverkan på miljön.

Ekonomisk dimension

Upprättande av verksamhet för hantering av begagnat byggnadsmaterial skulle innebära behov av nya lokaler, ökat behov av personal samt andra inköp. Detta ryms ej i AME:s nuvarande budget och ekonomiska möjligheter finns därför inte för att genomföra förslaget i motionen.

Underlag till beslut

Tjänsteskrivelse, daterad 251128

Skrivelse svar på motion, daterad 251128

Beslutet ska skickas till

Anitta Into, förvaltningschef

Eva Påhlman, avdelningschef

Erika Feltsten, kvalificerad utredare

Caroline Carlsson, enhetschef

Socialdemokraterna
Mariestad

Återbruk av byggmaterial

I dagens samhälle är det ett utbrett problem med att stora mängder byggmaterial kastas bort i samband med rivningsarbeten, nybyggnationer och renoveringar. Bygg- och fastighetsbranschen ensam svarar för ungefär 40 procent av det totala avfallet i Sverige och står för hela 21 procent av de sammanlagda utsläppen av växthusgaser. Bland detta avfall kan man finna allt från fönster och garderober till takpannor, kakel och dörrar, vilket utgör en betydande belastning på miljön.

För att tackla denna utmaning och samtidigt bidra till samhället på ett positivt sätt föreslås en lösning där intäkterna från återförsäljning av begagnade byggmaterial kan användas för att finansiera och stödja olika projekt som syftar till att skapa arbetsmöjligheter för människor som befinner sig utanför den traditionella arbetsmarknaden. Genom att ge dessa individer en chans att delta i arbetslivet bidrar man inte bara till deras personliga utveckling och välbefinnande, utan även till samhällets välfärd som helhet.

Jag yrkar på att:

- Mariestads kommun startar upp en verksamhet för mottagande och försäljning av begagnat byggmaterial.

- Intäkterna från försäljningen går till att stödja och finansiera olika projekt för arbetsmarknadsåtgärder.

Janne Jansson (S)

Kommundirektör
Susanne Wirdemo

Kommunstyrelsen

Motion om utveckling av Karlsholme Folkets Park

Kommundirektörens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen med motiveringen att området omhändertas av samhällsbyggnadsförvaltningen hamnutvecklingsplan.

Bakgrund

Torbjörn Forsell (C) lämnade den 27 november 2023 en motion till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige beslutade att översända motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar om följande punkter för att utveckla Karlsholme Folkets Park:

- Att den ursprungliga huvudentrén till Folkparken återskapas samtidigt som sidoentrén från Strandvägen ses över.
- Att en lekplats med Mariestadsmotiv skapas.
- Att en gestaltningstävling utlyses för utformning av parken.
- Att tjänstepersonerna får i uppdrag att i första steget utreda kostnaderna för ovanstående punkter.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har ett planeringsuppdrag att utveckla hamnområdet inklusive området Karlsholme. I uppdraget ingår bland annat att öka attraktiviteten i folkparksområdet. Under kvartal 1 och 2 2026, kommer en lekpark att byggas.

Bedömning ur miljömässig dimension

Ingen bedömning ur den miljömässiga dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Den sociala dimensionen beaktas i utvecklingsplanen för hamnområdet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den ekonomiska dimensionen beaktas i utvecklingsplanen för hamnområdet.

Underlag för beslut

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2025-12-02
Tekniska chefens tjänsteskrivelse, daterad 2025-12-02
Motion Utveckling av Karlsholme Folkets Park

Beslutet ska skickas till:

Thorbjörn Forsell (C)
Samhällsbyggnadschef, Niklas Brandt
Teknisk chef, Johan Myhrman

Tekniska förvaltningen
Johan Myhrman
Förvaltningschef

Kommunstyrelsen

Motion (C) Utveckling av Karlsholme Folkets Park

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen med motiveringen att området omhändertas av Samhällsbyggnadsförvaltningen hamnutvecklingsplan.

Bakgrund

Torbjörn Forsell (C) lämnade in en motion till kommunfullmäktige 2023-11-27 § 242/23. Kommunfullmäktige remitterade motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar om följande punkter för att utveckla Karlsholme Folkets Park:

- Att den ursprungliga huvudentrén till Folkparken återskapas samtidigt som sidoentrén från Strandvägen ses över
- Att en lekplats med Mariestadsmotiv skapas
- Att en gestaltningstävling utlyses för utformning av parken
- Att tjänstepersonerna får i uppdrag att i första steget utreda kostnaderna för ovanstående punkter

Samhällsbyggnadsförvaltningen har ett planeringsuppdrag att utveckla hamnområdet inklusive området Karlsholme. I uppdraget ingår bland annat att öka attraktiviteten i folkparksområdet. Under kvartal 1 och 2 2026, kommer en lekpark att byggas.

Bedömning ur miljömässig dimension

Ingen bedömning ur den miljömässiga dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Den sociala dimensionen beaktas i utvecklingsplanen för hamnområdet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den ekonomiska dimensionen beaktas i utvecklingsplanen för hamnområdet.

Underlag för beslut

Tjänsteskrivelse upprättad 2025-12-02 av förvaltningschef Johan Myhrman
Motion (C) Utveckling av Karlsholme Folkets Park
KF 2023-11-27 § 243 Anmälan Motion om utveckling av Karlsholme Folkets Park

Beslutet ska skickas till:

Motionären
Förvaltningschef Niklas Brandt
Förvaltningschef Johan Myhrman

Motion från Centerpartiet Mariestad

Utveckling av Karlsholme Folkets Park

Området kring Karlsholme är en viktig plats för nöjen och rekreation för både Mariestads befolkning och turister. Karlsholme Folkets Park ligger alla Mariestadsbor och även många andra varmt om hjärtat. Vi ser med förhoppning fram emot att en ny eller nya entreprenörer på området skulle kunna blåsa nytt liv i vår fina park. Men inte bara aktiviteterna är viktiga även den yttre miljön är ~~inte~~ minst lika viktig. Området ses som en symbol för vår vackra stad.

Vi från Centerpartiet ser stora möjligheter att utveckla områdets miljöer ytterligare genom följande åtgärder:

Huvudentrén till Karlsholme är en av de delar vi önskar att utveckla för en mer inbjudande port till parken. När man tittar tillbaka på hur huvudentrén till Karlsholme (Hamngatan) har sett ut en gång i tiden ~~så~~ vill vi inom Centerpartiet återskapa den. Det finns bilder som visar hur entrén har sett ut en gång i tiden se bild nedan (bild från Mariestads bildarkiv hämtad från Fb-gruppen Mariestad förr). Därigenom finns ett utgångsmaterial för att återskapa originalet. Även sidoentrén (Strandvägen) bör kunna förskönas.

I parken ser vi gärna en lekplats utformad med olika motiv från Mariestads kommun (jämför med Norrkvarns lekområde utformat som Göta Kanal). En fin lekplats med olika motiv från kommunen skapar inte bara en lekplats och samlingsplats utan skulle också kunna innebära ~~också~~ en ytterligare marknadsföring av kommunens utbud.

För att skapa en helhet för området bör en gestaltningstävling utlysas från kommunens sida som skapar möjlighet för kommunens innevånare, konstnärer och trädgårdsarkitekter/mästare att komma med förslag på hur parkens miljöer skulle kunna ~~kan~~ utvecklas.

Centerpartiet i Mariestad föreslår därför:

- Att den ursprungliga huvudentrén till Folkparken återskapas samtidigt som sidoentrén från Strandvägen ses över
- Att en lekplats med Mariestadsmotiv skapas
- Att en gestaltningstävling utlyses för utformning av parken
- Att tjänstepersonerna får i uppdrag att i första steget utreda kostnaderna för ovanstående punkter

För Centerpartiet Mariestad 2023-11-17

Torbjörn Forsell

MARIESTAD

Medborgarförslag
SIDA 1 AV 1

Datum
2025-11-18

Från

Namn			
Anders Backlund			
Adress		Postnummer	Ort
Klövervägen 8		54241	Mariestad
Telefon bostad	Telefon arbete	Mobil	
		070-6661600	
E-postadress		Fax	
andersbacklund46@gmail.com			

Förslaget (Presentera här kort ditt medborgarförslag)

Jag vill framföra ett önskemål om att Mariestads kommun ser över och utökar antalet parkeringsplatser för rörelsehindrade både vid badhuset och vid bassängerna vid Ekudden.

Motivering (Här kan du lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motiveragärna **varför** du anser att förslaget ska genomföras och **hur** det i så fall ska kunna ske.)

Det nuvarande antalet platser täcker inte behovet, särskilt under tider då badhuset/badet har många besökare. Det kan vara svårt att hitta en tillgänglig plats i rimlig närhet till entrén, vilket skapar problem för oss som är beroende av att kunna parkera nära på grund av nedsatt rörelseförmåga.

Jag hoppas därför att kommunen kan göra en översyn av parkeringssituationen och se om det är möjligt att anlägga fler reserverade platser, eller på annat sätt förbättra tillgängligheten.

Namnteckning

Datum	Namnteckning	Namnförtydligande
2025-11-18		Anders Backlund

Skickas eller lämnas in till **KOMMUNLEDNINGSKONTORET**

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Hemsida	E-postadress
542 86 MARIESTAD	Kyrkogatan 2 MARIESTAD	0501 - 75 50 00	0501 - 75 50 09	www.mariestad.se	info@mariestad.se